

أَلِكِمَاتُ النَّافِعَةِ

فِي الْمُكْفِرَاتِ الْوَاقِعَةِ

Vakiamızda Küfrü Gerektiren Şeylere Dair

Faydalı Sözler

Şeyh Abdullâh
bin Muhammed bin Abd'il Vehhâb
Rahimehullâh

Tevhid'e Davet
darultawhid.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın Adıyla.

Şeyh İbn'ul Kayyım Rahimehullâh şöyle dedi:

“Cehaletin zuhur edişi ve ilmin kaybolmasından dolayı şirk, nefislerin çoğuna galebe çaldı. Böylece maruf münker, münker de maruf olmuş; bidat sünnet, sünnet de bidat olmuştur. Küçükler bunun üzerine yetişmiş, yaşlılar da bunun üzerine ihtiyarlamıştır. Alametler yok olmuş, İslâm'ın garipliği artmış, âlimler azalmış, sefiher çoğalmış, işler giderek kötüleşmiş, üzüntü şiddetlenmiş ve insanların elleriyle kazandıkları şeyler yüzünden karada ve denizde fesat zuhur etmiştir.

Ancak Ümmet-i Muhammediyye'den bir taife her daim kıyam edecek, şirk ve bidat ehline karşı cihat edecek, ta ki Allâh, birilerini arza ve üzerindekiğine varis kılacak -ki O varis kılanların en hayırlısıdır.”

أَلْكَلِمَاتُ النَّافِعَةِ فِي الْمَكْفِرَاتِ الْوَاقِعَةِ

Vakıamızda Küfrü Gerektiren Şeylere Dair Faydalı Sözler

Müellif:

Şeyh Abdullâh bin Muhammed bin Abd'il Vehhâb
Rahimehullâh
(1242 H)

Darultawhid

Tevhide Davet

 www.darultawhid.com

 info@darultawhid.com

 english@darultawhid.com

Ð t.me/darultawhid

Ð t.me/darultawhid_english

Vakıamızda Küfrü Gerektiren Şeylere Dair Faydalı Sözler

Müellifin Terceme-i Hâli	7
[Mukaddime].....	9
[Şafi'î Ulemasının Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]	11
Fasıl.....	14
[Hanefî Ulemasının Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]	14
[Allâh'tan Başkasına Yöneltilmesi Caiz Olmayan İbadet ve Çeşitleri].	16
[Şâfi'î Ulemasından Ebû Şâme Rahimehullâh'ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]	22
Fasıl.....	27
[Hanbelî Ulemasından İbnu Akîl Rahimehullâh'ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]	27
[Hanbelî Ulemasından İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri].....	27
Fasıl.....	35
[Hanbelî Ulemasından İbn'ul Kayyim Rahimehullâh'ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri].....	35

[İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Tatarlar Hakkındaki Sözleri]	40
[İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Zekâtı Vermeyenler Hakkındaki Sözleri]	45
[İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Allâh'a ve Peygamber'e Sövenler Hakkındaki Sözleri]	47
Fasıl	50
[Kabirleri Bayram Yeri Edinme Hususunda İbn'ul Kayyim'in Sözleri]50	
[Sahabenin Şirke ve Bidate Götüren Yolları Kapatması].....	54
[Ulema, Şirkin Bu Ümmette Vuku Bulduğunu Zikretmiştir]	57
[İnsanların Putlarla ve Fal Oklarıyla Müptela Olması]	59
[Kabir Başlarında Yapılan Bidatler ve Çeşitleri]	61
[İnsanların Çoğu Putperestlikle Müptela Olmuştur]	62
[Hicretin 12. Asrında Necd Diyarının Ahvali].....	64
[Fasıl	66
İbadetler, İbtida (Uydurma) Üzerine Değil, İttibaya Dayalıdır].....	66
[Allâh'tan, Mahlûkatının Hakkıyla İstemek Caiz Değildir]	69
[Bir Yaratılmışı Sığınmak Caiz Değildir]	72
[Şeytan, Meşru Kılınanın Dışına Çıkanlara Amellerini Şirke Girene Kadar Güzelleştirir]	75
[Kabirleri Hac Yeri Edinenler]	77
[Allâhu Teâlâ Puthaneleri ve Türbeleri Methetmemiştir].....	80

[İstigase Yapmak İçin Kâfirlerin ve Münafıkların Kabirlerine Gidenler]	83
[Şirk İçeren Bazı Hurafeler]	85
[Müşrikler, Tevhidi Hafife Alıp Şirki Tazim Eder]	89
[Müşrikler, Allâh'a İbadet Etmekten Yüz Çevirir, O'na Şirk Koşmaktan ise Huzur Duyarlar]	90
[Allâhu Teâlâ'dan Değil, Şeyhlerinden Medet Ummayı Tercih Edenler]	92
[İstigâse'nin Tek Çeşit Olduğu İddiası]	94
[Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile İstigâse'de Bulunmayı Caiz Görenlerin Düştüğü Hatalar]	96
[Bidat Ehli, Bidatlerine Muhalefet Edenleri Tekfir Eder]	99
[Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile İstigase Yapmaya Getirilen Deliller]	101
[İbnu Teymiyye'nin Kelamının Sonu]	104
[İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Sözlerinin Değerlendirilmesi]	109
[Mürtedin Tarifi ve Hükmüne Dair] Fasl	113
Mütercimlerden Son Söz	117

أَلْكَلِمَاتُ النَّافِعَةِ فِي الْمَكْفِرَاتِ الْوَاقِعَةِ

Vakiamızda Küfrü Gerektiren Şeylere Dair Faydalı Sözlere¹

Şeyh Abdullâh bin Muhammed bin Abd'il Vehhâb

(1242 H)

Rahimehullâh

Müellifin Terceme-i Hâli

Şeyh Abdullâh bin Muhammed bin Abd'il Vehhâb Rahimehullâh, 1165 H senesinde Dir'iyye'de doğmuştur. Babası Şeyh Muhammed'den sonra Necd'in âlimi ve müftüsü oldu. Hücet'ul İslam ve Bidat Ehline Çekilmiş Kılıç gibi lakaplarla anılmaktadır. Babası Şeyh Muhammed'den ve başkalarından ders almıştır. Mezhepler hususunda fakihtir. Şeyh Ebâ Butayn, kendi oğlu Şeyh Suleymân, yeğenleri Şeyh Abd'ur Rahmân bin Hasen, Şeyh Abd'ul Latîf ve Şeyh Hasen bin Huseyn dahil olmak üzere birçok talebesi bulunmaktadır. Allâh hepsine rahmet etsin. Çokça ibadet etmekteydi. Birçok kitap ve risale telif etti. Bu eserleri arasında en meşhurları şunlardır:

Mekke'ye Giriş risalesi. 1218 H senesinde Mekke'ye Emir Su'ûd bin Abd'il

¹ Dâr'ul Kalem tarafından yayınlanan Şeyh Abdullâh bin Muhammed bin Abd'il Vehhâb Rahimehullâh'a ait **el-Kelîmât'un Nâfi'e fi'l Mukeffirât'il Vâki'a** isimli bu risale, aynı isimle Dâr'ul Beşîr tarafından da yayınlanmıştır. **Akîdet'ul Muvahhidîn** isimli mecmuanın **251-307.** sayfaları arasında ve ayrıca ed-Durar'us Seniyye isimli mecmuanın **10. cildi 149-239.** sayfaları arasında da yer almaktadır. Tercümede Dâr'ul Kalem nüshasını esas aldık.

Azîz ile beraber girmiş ve -tercümesini yaptığımız- “Mekke’ye Giriş” risalesini babası Şeyh Muhammed bin Abd’il Vehhâb’ın akidesine dair kendisine iletilen bir soru sebebiyle yazmıştır. Bu risalede babasının akidesini ve davet ettiği şeyin ne olduğunu açıklamış, dine mesnetsizce sokulan şeylere karşı çıkılması gerektiğini söylemiş, dinin Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in sahabenin ve tabiinin döneminde yaşanan aslına döndürülmesi gerektiğini ifade etmiş ve Şeyh Muhammed Rahimehullâh’ın hasımlarının kendisini altında bıraktıkları töhmetleri, ithamları ve iftiraları hüccetlerle def etmiştir.

Cevâbu Ehl’is Sunnet’in Nebeviyye fi Nakdi Kelâm’iş Şî’a ve’z Zeydiyye. Bu eser, Zeydilerin çeşitli meselelere dair görüşlerinin ve ithamlarının reddini içermektedir.

Muhtasarı Sîrat’ir Rasûl. Siyere dair yazdığı bir eserdir.

El-Kelimât’un Nâfi’e fi’l Mukeffirât’il Vâki’a isimli tercümesi sunduğumuz bu risale, dört mezhebe göre La İlahe İllallâh diyen kişiyi dinden çıkartan inanç, söz ve fiillere yer vermektedir. Kitabın dizini, fıkıh kitaplarında yer alan mürtedin hükmü babı/küfrü gerektiren sözler bablarına benzemektedir. Mezhep mezhep ilerlemekte ve dört mezhep ashabından büyük şirk hakkındaki ve kendi zamanlarında İslam’a intisap edip küfrü gerektiren fiil ve kavilleri işleyen kişileri tekfir etmelerini nakletmektedir. Bu nakiller sonrasında ise bazı açıklamalara yer vermektedir. Mezhep ashabından alıntıları bitirdikten sonra salihler ve şeyhler hususunda aşırı kaçmak, kabirperestlik vb. meselelerden bahsetmektedir. Kitabı yazma sebebini, “günümüz insanlarından kendini ilme ve fıkha nispet edenlerinden bazılarının bu hususta fahiş ve çirkin bir hatayla hataya düşmeleri ve ilim ve din ehlinde bu yönde fetva verenlere çirkin bir karşı çıkışla karşı çıkmaları” olarak belirtmiştir.

Ed-Durar’us Seniyye ve Mecmû’at’ur Rasâ’il ve’l Mesâ’il’in Necdiyye gibi meşhur mecmualarda birçok risalesi ve fetvası bulunmaktadır.

Osmanlı’nın İbrahim Paşa komutasında Dir’iyye’ye gönderdiği Mısır’dan gelen ordu karşısında Necd diyarını savunanların en önünde durmuş, yiğitçe

çarpışmış ve “Toprağın üstünde zillet içerisinde yaşamaktansa altında olmak benim için daha izzetlidir” demiştir. Mısır ordusu tarafından tutuklanıp 1233 H senesinde Mısır’a götürüldü ve 1242 H senesinde orada vefat etti.

Allâh kendisine gani gani rahmet etsin. Âmîn.²

[Mukaddime]

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla.

Hamd, Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ile mağfiret diler ve O'na tövbe ederiz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüklerinden Allâh'a sığınırız. Allâh kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, Allâh kimi saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur.

Allâh'tan başka -ibadete lâyıık, hak- ilah olmadığına şehadet ederim. O, tektir ve ortağı yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve âlemlere rahmet, inat edenlere karşı bir hüccet olarak gönderdiği, kendisiyle dini kemale erdirdiği, kendisiyle nebi ve rasûlleri hitama erdirdiği Rasûlü'dür. Allâh ona, âline, ashabına ve din gününe kadar ihsan üzere onlara tabi olanlara salat eylesin.

Sadede gelirse; bu risale, Müslümanın küfre girmesini gerektiren ve onu dinden çıkartan bazı fiillerin ve kavillerin beyanı ile kişinin iki şehadeti telaffuz etmesinin, İslam'a intisap etmesinin ve dinin şer'i hükümlerinin bir kısmıyla amel etmesinin onun tekdir edilmesine, öldürülmesine ve mürtetlere katılmasına mâni olmamasının beyanı sadedinde sünnet ve din ehlinin imamları olan dört imamın ashabından olan müçtehit ulemanın kelimelerinden naklettiğim fasıllar ve sözlerden müteşekkildir.

Beni bu risaleyi hazırlamaya iten şey ise günümüz insanlarından kendini ilme ve fıkha nispet edenlerinden bazılarının bu hususta fahiş ve çirkin bir hatayla hataya düşmeleri ve ilim ve din ehlinin bu yönde fetva verenlere

² Dâr'ul Kalem nüshasının başında muhakkikin verdiği bilgiler ve ed-Durar'us Seniyye'de verilen bilgilerden derlenmiştir.

çirkin bir karşı çıkışla karşı çıkmalarıdır. Fakat, buna karşı çıkma hususunda, kendi âdetlerine ve seleflerine muhalif olması haricinde Allâh'ın kelamından, Rasûlü'nün kelamından veya ilim ve din imamlarının kelamından sahih bir dayanakları yoktur. Cehaletten, hıyanetten ve taassuptan Allâh'a sığınırız.

Burada ihtiyaç duyulan miktarınca zikredeceğim. Kendilerine bedbahtlığın, cehaletin, taassubun ve hıyanetin galebe çaldığı günümüzde kendilerini ilme nispet edenlerden bu hususta hata edenler hata etti. Bunun sebebi ise kitaba, sünnete ve selef ile hidayete erdiren imamlarının ameline muhalefet etmenin, riyaseti ve dünya şehvetlerini sevmenin ve de insanların ellerinde bulunan şeylere ve inatçı fasıklara tamah etmenin onların tabiatında var olmasıdır.

Allâh'tan niyazımız, bizi razı olduğu amellere muvaffak kılması ve O'nu öfkeliendiren zellelerden bizi uzak tutmasıdır. Zira Allâh, Kendisinden umanları yüz üstü bırakmaz ve Kendisine dua edenin isteğini geri çevirmez. Böylece deriz ki, ki tevfik Allâh'tandır:

Bil ki bu meseleler, müminin itinalı davranması gereken en mühim şeylerden biridir. Böylelikle fark etmeden bu amellerden birini işlemez, İslam ve küfür kendisi için açıklığa kavuşur ta ki kendisi için yanlış doğrudan açıklığa kavuşur, Allâh'ın dini hususunda bir basiret üzere olur ve de cehalet ve kuşku ehline aldanmaz. Zira her ne kadar onlar sayıca ekseriyet olsa da değer bakımından Allâh'ın, Rasûlü'nün ve müminlerin gözünde azınlıktırlar.

Allâh kendilerinden razı olsun ulema, bu meseleye kitaplarında itina göstermiş ve dört mezhepten her mezhebin fıkıh kitaplarında bunun için bap açmışlardır ki bu, mürtedin hükmü babıdır. Mürtet, Müslüman olup İslam'ından sonra küfre giren kişidir. Ulema bu bapta birçok çeşidi zikretmiştir, her çeşidiyle bir Müslüman küfre girer ve kanı ile malı mübah olur.

İnşallâhu Teâlâ, Allâh'ın hidayet edip rüştünü ilham ettiği kişiler için kâfi olup şifa verecek miktarını zikredeceğim. Ve dört imamın -Ebû Hanîfe, Mâlik, Şâfi'î ve Ahmed'in Allâh kendilerinden razı olsun- tabilerinden oluşan her

taifenin kelamını ayrı ayrı zikredeceğim ki bunlara mütalaa etmek isteyenler için kolay olsun. Onların büyük şirk hakkında ve kendi zamanlarında kendilerini İslâm'a ve sünnete nispet eden insanlardan bu sadır olduğunda onları tekfir ettiklerine dair sözleriyle başlayacağız, zira mühim olan da budur. Böylece deriz ki:

[Şafi'î Ulemasının Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]

Şafi'îler'in sözlerine gelince, İbnu Hacer (el-Heytemî) Rahimehullâhu Teâlâ (974 H), ez-Zevâcir an İktirâf' il Kebâ'ir isimli kitabında şöyle dedi:

“Birinci büyük günah: Küfür ve şirktir. Allâhu Teâlâ bizi bundan korusun. Küfür, günahların en azimi olduğu için, kendisi ve hükümleriyle ilgili sözü genişletmeye daha fazla hak sahibidir. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Hiç şüphesiz Allâh, Kendisi'ne şirk koşulmasını bağışlamaz; bunun aşağısını dilediği kimse için bağışlar.” (en-Nisâ, 4/48, 116)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Şüphesiz ki şirk, büyük bir zulümdür.” (Lokman, 31/13)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Kim Allâh'a şirk koşarsa muhakkak ki Allâh ona cenneti haram kılar, onun varacağı yer ateştir.” (el-Mâ'ide, 5/72)

Sahih'te Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“Size büyük günahların en büyüğünü haber vereyim mi? Allâh'a ortak koşmak ve ana-babaya kötü davranmaktır.”

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem yaslanmaktaydı, sonra oturup şöyle buyurdu:

“Dikkat edin! Yalan söz de! Dikkat edin! Yalan şahitlik de!”

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bunu o kadar çok tekrarladı ki “keşke sussa” dedik.³⁴

Sonra İbnu Hacer birçok hadis zikredip şöyle dedi:

“Tembihler:

Tembihlerden biri, şirkin açıklanması ve şirkin birtakım çeşitlerini zikretmektir. Zira insanlar arasında ve avamın dilinde şirk olduğunu bilmedikleri hâlde çokça vuku bulmaktadır. Eğer şirk onlar için açıklığa kavuşursa, umulur ki bunu işleyenlerin amellerinin boşa çıkmaması ve ebediyete dek en azim azap ve en şiddetli cezada kalmamak için ondan uzak dururlar.

Bunu bilmek çok mühim bir meseledir, çünkü herkim küfrü gerektiren bir amel işlerse bütün amelleri boşa çıkar ve Ebû Hanife gibi imamlardan bir cemaate göre küfür işleyen kişinin vacip amellerini kaza etmesi vaciptir. Bununla beraber, Ebû Hanîfe'nin ashabı, küfrü gerektiren şeyler hususunu genişçe ele almış, gerçekten bunlardan birçoğunu saymış ve diğer mezhep imamlarına kıyasen bu hususta mübalağa etmişlerdir. Yine bununla beraber şöyle de derler: “Riddet, bütün amelleri boşa çıkarır ve kim mürtet olursa, eşi kendisinden bain talakla ayrılır ve eşi kendisine haram olur.” Bu sert davranışlarına rağmen onlar küfrü gerektiren şeyleri genişçe ele alma hususunda mübalağa ettiler. Bu yüzden bir tutam dine sahip olan kişilerin, Ebû Hanîfe'nin ashabının söylediklerini bilmesi gerekir ki böylece onlardan uzak dursun ve onlara düşmesin. Bunlara düştüğü takdirde -bu imamlara göre- ameli zayi olur, (vacip) amellerini kaza etmesi ve eşinin kendisinden

³ Buhârî, Hadis no: 5976.

⁴ İbnu Hacer el-Heytemî, ez-Zevâcir an İktirâfil Kebâ'ir, 1/44.

bain olması gerekir.

Ama Şâfi'î Rahimehullâhu Teâlâ'ya göre riddet, amelleri boşa çıkarmasa da amellerin sevabını boşa çıkarır. Böylece Şâfi'î ve diğerleri arasında sadece amellerin kaza edilmesi hususunda ihtilaf kalmıştır.”⁵

Sonra İbnu Hacer (el-Heytemî), çeşit çeşit küfrün çeşitlerini zikretti ki bu husustaki sözlerinin devamı Allâhu Teâlâ'nın izniyle gelecektir. Ama, Allah sana rahmet etsin, şu sözü üzerinde bir düşünesin!

“Zira insanlar arasında avamın dilinde şirk olduğunu bilmedikleri hâlde çokça vuku bulmaktadır.”

Yine, zamanındaki insanların birçoğunda şirkin ve irtidadın vuku bulunduğunu söylemesi üzerinde de düşün! Bunların üzerinde düşündüğünde, söylediklerimizin doğruluğu, Allâhu Teâlâ'nın izniyle, senin için açık olacaktır!

Nevevî Rahimehullâh (686 H), Müslim şerhinde şöyle dedi:

“Allâh'tan başkasına kurban kesmeye gelince, bundan kastedilen; puta, haça, Mûsâ'ya, İsâ'ya, Ka'be'ye ve benzerine kurban kesen kişi gibi Allâh'tan başkası adına kesmektir. Bunların hepsi haramdır ve bu kesilen hayvan helal değildir. Kurban kesen ister Müslüman ister Hristiyan isterse de Yahudi olsun, hüküm aynıdır. Bu hususta Şâfi'î'den bir nass vardır ve ashabımız (Şâfi'îler) bu hususta ittifak etmiştir. Bununla birlikte eğer Allâh dışında kendisine kurban kestiği şeyi tazim etmeyi ve ibadet etmeyi kastettiyse, bu küfürdür. Eğer kurban kesen kişi bundan evvel Müslüman ise, bu kurbanından dolayı mürted olur.”

Nevevî'nin sözü sona erdi.⁶

Nevevî'nin şu sözü üzerinde bir düşünesin! “Bununla birlikte eğer ... kastettiyse.” İla ahir. Bu sözü üzerinde düşündüğünde, bunu; bir Müslüman, Allâh'tan başkası için kurban kesmekle Allâh'ın dışında kendisine kurban

⁵ İbnu Hacer el-Heytemî, ez-Zevâcir an İktirâf'il Kebâ'ir, 1/46.

⁶ Nevevî, Şerhun alâ Muslim, 13/141.

kestiği şeyi tazim etmeyi ve ona ibadet etmeyi kastettiğinde, onun mürted bir kâfir olacağına dair sarıh bir söz olarak bulursun. Vallâhu a'lem.

Fasıl

[Hanefî Ulehasının Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]

Hanefilerin sözlerine gelince, Tebyîn'ul Mehârim'il Mezkûra fi'l Kur'ân⁷ isimli eserde şöyle denilmektedir:

“Küfür Babı

Küfür, sütrelemek, hakkı yalanlamak ve inkâr etmektir. Kuran-ı Azim'de günahlar arasında ilk zikredilendir. Allâhu Teâlâ ayette şöyle buyurmaktadır:

“Küfre saplananlara gelince, onları uyarsan da uyarmasan da onlar için birdir(, iman etmezler).” (el-Bakara, 2/6)

Bu, mutlak anlamda en büyük günahdır, öyleyse küfürden daha büyük bir günah yoktur.”⁸

Nihayet şöyle dedi: “Bil ki, küfrü gerektiren şeyler çeşit çeşittir: Bir çeşit, Allâh Subhânehu ile ilgilidir; bir çeşit Kur'ân ve sair nazil olan kitaplarla ilgilidir; bir çeşit Nebimiz Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, sair nebiler, melekler ve âlimler ile ilgilidir; bir çeşit de hükümlerle ilgilidir.”⁹

“Allâh Subhânehu ve Teâlâ ile ilgili olan çeşide gelince:

⁷ Tebyîn'ul Mehârim kitabı, Hanefî ulehasından Yûsuf Sinân'ud Dîn el-Amâsî Rahimehullâh'a aittir. Kendisi Türk asıllı ve Amasyalıdır. Hanefî fakihî ve vaizdir. Şeyh'ul Harem ismiyle bilinirdi. 1000 H senesinde vefat etmiştir. (Ziriklî, el-A'lâm, 8/233; Kehhâle, Mu'cem'ul Mu'ellifîn, 13/311)

⁸ Yûsuf Sinân'ud Dîn el-Amâsî, Tebyîn'ul Mehârim, sf. 209-210.

⁹ Yûsuf Sinân'ud Dîn el-Amâsî, Tebyîn'ul Mehârim, sf. 212.

- Bir kişi, Allâh Subhânehu'yu mahlukattan bir şeye benzeterek yahut sıfatlarını nefyederek yahut hulûl ve ittihad görüşüne sahip olarak yahut Allâh'ın yanı sıra bir kadim zatın da olduğu görüşüne sahip olarak yahut Allâh'ın yanı sıra müstakil bir şekilde tedbir eden bir zat olduğu görüşüne sahip olarak O'na laik olmayan bir şeyle Allâh Subhânehu'yu vasıflarsa;
- Allâh Subhânehu'nun bir cisim olduğuna, muhdes olduğuna yahut yaşamadığına itikad ederse;
- Allâh Subhânehu'nun cüzi olan şeyleri bilmediğine itikad ederse;
- Allâh'ın isimlerinden bir isimle, emirlerinden bir emirle, mükâfatı veya cezasıyla alay ederse;
- Allâh'ın mükâfatını ve cezasını inkâr ederse;
- Allâhu Teâlâ'dan başkasına secde ederse¹⁰;

¹⁰ Allâh'tan başkasına yapılan secde iki türlü olup biri selamlama secdesidir ki bunu yapmak caiz değildir, diğeri ise ibadet secdesidir, bunu yapmaksa küfürdür.

Hanefî fakihlerinden Burhân'ud Dîn el-Buhârî el-Merginânî (616 H) Rahimehullâh şöyle dedi:

“Fakih Ebû Ca'fer Rahimehullâh şöyle dedi: Herkim sultanın veya emirin önündeki yeri öperse veya ona secde ederse; eğer secdesi selamlama yönündense küfre girmez, ancak büyük günah işlemiş bir günahkâr olur. Küfre girmemesine gelince, bunun sebebi selamlama secdesinin kendisi itibarıyla küfür olmamasındandır. Görmez misin ki Allâhu Teâlâ'dan başkasına selamlama yoluyla yapılan secde başlangıçta mubahtı? Küfür ise hiçbir zaman mubah olmaz. Söylediğimizin sıhhatine delil ise Allâhu Teâlâ'nın meleklerle Âdem Aleyh'is Selâm'a secde etmeyi emretmesidir. Küfrün ise emredilmiş olması caiz değildir.” (İbnu Mâze, el-Muhît'ul Burhânî, 5/395-396)

İbnu Teymiyye (728 H) Rahimehullâh ise şöyle dedi:

“Secde iki çeşittir: İbadet secdesi ve şereflendirme secdesi. İlki Allâh'tan başkası için olamaz.” (Mecmû'ul Fetâvâ, 4/361)

Şeyh Amâsî Rahimehullâh'ın bu ibareyle kastı, ibadet secdesidir. Zaten devamında da Müellif Rahimehullâh, Allâh'tan başkasına yöneltilmesi caiz olmayan ibadet ve

- Allâh Subhânehu'ya söverse;
- Allâh'ın bir çocuğu ve eşi olduğunu yahut Allâh'ın bir şeyden var olarak doğduğunu iddia ederse;
- Allâh'ın mahlukatından bir şeyi ibadetinde O'na ortak koşarsa;
- İlahlık ve risalet (peygamberlik) iddia ederek Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya yalan yoluyla iftira atarsa;
- Kendisini yaratanın onun Rabbi olduğunu nefyedip benim bir Rabbim yoktur derse;
- Zerrelere bir zerre hakkında "İşte bu boşuna ve ihmalkârlıkla yaratıldı" derse;
- Ve Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya laik olmayan benzeri şeyleri söylese -ki Allâh söylediklerinden büyük bir ululukla yücedir-,

Kişi ister bunu kasıtlı yapsın ister şaka yoluyla yapsın, bu vecihlerin tümü sebebiyle icmaen küfre girer. Bunlarda ısrar ederse öldürülür tövbe ederse de Allâh onu affeder ve öldürülmekten kurtulur.”

Tebyîn'ul Mehârim kitabından harfi harfine alıntı sona ermiştir.¹¹

Allâh sana rahmet etsin! Allâh'a ibadet etmede, Allâh'tan başkasını O'na ortak koşanın icmaen kâfir olacağını ve bu hususta ısrar ettiği takdirde öldürüleceğini açıkça zikretmesi üzerinde bir düşün!

[Allâh'tan Başkasına Yöneltilmesi Caiz Olmayan İbadet ve Çeşitleri]

Allâh'tan başkasına yöneltilmesi doğru olmayıp kendisinde Allâh'a ortak koşulması caiz olmayan ibadet, çeşit çeşittir.

Bunlardan biri, hayrı celbetmek için yahut bir zararı def etmek için yapılan duadır. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

çeşitlerine değinmektedir. Vallâhu a'lem.

¹¹ Yûsuf Sinân'ud Dîn el-Amâsî, Tebyîn'ul Mehârim, sf. 214-215.

“Mescidler yalnız Allâh’ındır. O hâlde Allâh ile birlikte hiçbir kimseye dua (ibadet) etmeyin.” (el-Cinn, 72/18)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Bana dua edin, icabet edeyim (karşılık vereyim).” (Gâfir, 40/60)

Yine ayette şöyle buyurmaktadır:

“Gerçek dua, ancak O’na yapılır. O’ndan başka dua ettikleri ise onlara hiçbir şekilde icabet edemezler (karşılık veremezler). Onların durumu ancak ağzına gelsin diye suya avuçlarını uzatan kimse gibidir. Oysa (uzanıp suyu avuçlamadıkça) su onun ağzına gelmez.” (er-Ra’d, 13/14)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Öyleyse, bir işi bitirince diğerine koyul. Ancak Rabbine yönel.”¹² (el-İnşirâh, 94/7-8)

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem İbnu Abbâs Radiyallâhu Anhumâ’ya şöyle buyurmaktadır:

“Bir şey istediğinde yalnız Allâh’tan iste, yardım istediğinde yalnız Allâh’tan dile!”¹³

¹² Tercümede kullandığımız nüshada, yalnızca İnşirâh suresinin 7. ayetine yer verilmiştir. Ed-Durar’us Seniyye nüshasında ise bu şekilde her iki ayete yer verilmiştir.

İbnu Abbâs Radiyallâhu Anhumâ gibi bazı selef alimleri, bu ayetlerin tefsirinde “Vacip namazları bitirince, dua ederek Rabbine yönelmeye koyul, Rabbinden isteyerek O’na yönel ki sana istediğini versin,” demişlerdir. (Begavî, Tefsir, İhyâ’ut Turâs, 5/276)

¹³ Tirmizî, Hadis no: 2516.

İbadet çeşitlerinden bir başkası da namazdır; bundan dolayı Allâh'tan başkasına namaz kılınmaz. Tek olan Allâh'tan başkasına secde edilmez, rükû edilmez. Allâhu Teâlâ ayette şöyle buyurmaktadır:

“De ki: Namazım, kestiğim kurban, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allâh içindir.” (el-En'âm, 6/162)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Yalnızca Rabbin için namaz kıl ve kurban kes!” (el-Kevser, 108/2)

Yani, namazı ve kurban kesmeyi Rabbine halis kıl; O'nun bu hususta bir ortağı yoktur. Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“Allâh, Kendisinden başkası için hayvan kesene lanet etmiştir.”¹⁴

Allâh, bu iki ayette namazı kurban kesmekle beraber zikretmiştir. Öyleyse Allâh'tan başkasına namaz kılan, O'ndan başkasına rükû yapan yahut O'ndan başkasına secde eden kişi Allâh'a ibadet etme hususunda başkasını O'na ortak koştuyorsa, aynı şekilde Allâh'tan başkasına kurban kesen kişi de Allâh'a ibadet etme hususunda başkasını O'na ortak koşmuştur.

İbadet çeşitlerinden biri de haşyettir; öyleyse, Tek olan Allâh'tan başkasına haşyet duymak caiz değildir. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“O hâlde insanlardan korkmayın, Ben'den korkun!” (el-Mâ'ide, 5/44)

Yine Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“İşte bu şeytan, ancak kendi dostlarıyla korkutur. Eğer iman eden kimselerseniz, onlardan (kâfirlerden) değil, Ben'den korkun.” (Âl-i İmrân, 3/175)

¹⁴ Muslim, Hadis no: 1978.

Yine Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Kim Allâh’a ve Rasûlü’ne itaat eder, Allâh’tan korkar ve O’na karşı gelmekten sakınırsa, işte onlar başarıyı elde edenlerin ta kendileridir.” (en-Nûr, 24/52)

Bu ayette Allâh, itaati Allâh’a ve Rasûlü’ne, haşyeti ve takvayı ise Tek olan Allâh’a has kılmıştır.

İbadet çeşitlerinden biri de tevekküldür. Tevekkül, kulun -Tek olan ve ortağı olmayan- Allâh’a, dinî dünyevî bütün işlerinde, işlerini dayandırmasıdır. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Müminler, yalnız Allah’a tevekkül etsinler!” (Âl-i İmrân, 3/122)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Eğer gerçekten iman ediyorsanız, yalnız Allâh’a tevekkül edin.” (el-Mâ’ide, 5/23)

Öyleyse, Allâh’tan başkasına tevekkül eden kişi Allâh’a ibadet etme hususunda başkasını O’na ortak koşmuştur.

İbadet çeşitlerinden biri de istianedir. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Yalnız Sana ibadet ederiz ve yalnız Sen’den yardım dileriz.” (el-Fâtiha, 1/4)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Öyleyse O’na ibadet et ve O’na tevekkül et.” (Hûd, 11/123)

Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, İbnu Abbâs Radiyallâhu Anhumâ’ya şöyle buyurdu:

“Yardım istediğinde Allâh’tan dile!”¹⁵

Öyleyse, Allâh’tan başkasından istianede bulunan kişi Allâh’a ibadet etme hususunda başkasını O’na ortak koşmuştur.

İbadet çeşitlerinden biri de nezirdir (adak adamaktır). Öyleyse, Tek olan Allâh’tan başkasına nezredilmez. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Her ne harcar veya her ne adarsanız, şüphesiz Allâh onu bilir.”

(el-Bakara, 2/270)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Onlar adaklarını yerine getirirler ve şerri yaygınlaşmış olan (o) günden korkarlar.” (el-İnsan, 76/7)

Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“Allâh’a itaat etmeyi adayan kimse Allâh’a itaat etsin, Allâh’a isyan etmeyi adayan kimse ise Allâh’a isyan etmesin!”¹⁶

Ve'l-hasil, ibadet, Allâh'ın sevdiği ve razı olduğu, kullarına Kitabında Rasûl'ü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in dilinden emrettiği, kullarının sözleri ve fiilleri için kapsayıcı bir isimdir.

Bu Hanefî (Amâsî) sana takdim ettiğim kitabında açık bir şekilde Allâh'a ibadet etme hususunda başkasını O'na ortak koşan kişinin ister bunu kasıtlı yapsın ister şaka yoluyla yapsın, icmaen kâfir olduğunu ve bu hususta ısrar etmesi durumunda öldürüleceğini ve tövbe ettiği takdirde ise Allâh'ın onu bağışlayacağını ve öldürülmekten de kurtulacağını belirtmiştir. Vallâhu a'lem.

Ayrıca bu Hanefî (Amâsî) şunu da zikretmiştir: “İttifak ile yapılması küfür olan bir şeyi Müslüman yaptığında bütün amelleri boşa çıkar, haccını iade

¹⁵ Tirmizî, Hadis no: 2516.

¹⁶ Buhârî, Hadis no: 6696, 6700.

etmesi gerekir, namazını ve orucunu iade etmesi gerekmez; zira her ikisi mürtedden sakıt olur. Mürtedin eşiyle ilişkiye girmesi haram ve zina olur. Âdet gereği kelime-i şهادeti söylese ancak söylediği (küfür) söz(ün)den dönmezse, küfür hükmü ondan kalkmaz.¹⁷ Vallâhu a'lem."¹⁸

Şeyh Kâsım Rahimehullâh¹⁹, Şerh'ud Durar'da şöyle demektedir:

“Avamın çoğunluğunun yaptığı adak adamaya gelince, bazı salihlerin kabirlerine şöyle diyerek gidilmesi gibi: “Ey efendim falanca, şayet benim kaybım geri gelirse ya da hastama şifa verilirse veya ihtiyacım giderilirse, sana şu kadar altın vereceğim veya şu kadar yemek dağıtacağım veya şu kadar mum yakacağım...” Bunların hepsi, bazı vecihlerden dolayı icma ile batıldır. Bu vecihlerden biri, yaratılmışlara adak adamannın caiz olmayışıdır. Bu vecihlerden bir başkası ise bu amelin küfür olmasıdır.”

Nihayet Şeyh Kâsım şöyle dedi:

“İnsanlar bununla imtihan oldular. Özellikle de Ahmed el-Bedevi'nin doğum gününde.”

Şeyh Kâsım'dan alıntı sona erdi.²⁰

¹⁷ Yûsuf Sinân'ud Dîn el-Amâsî, Tebyîn'ul Mehârim, sf. 231-232.

¹⁸ Âdet gereği kelime-i şهادeti söyleyen ancak söylediği küfür sözünden dönmeyen kişiden küfür hükmünün kalkmayacağına dair Hanefi fakihlerinden Şeyhîzâde Damad Efendi (1078 H) Rahimehullâh da şöyle demektedir:

“Eğer ittifakla küfür olan bir sözü söyleyen kişi, kelime-i şهادeti âdet olarak söylerse, söylediği küfür sözünden dönene dek kendisine kelime-i şهادeti söylemenin bir faydası olmaz. Zira kelime-i şهادeti söylemesiyle küfür kendisinden kalkmaz.” (Özetle Şeyhîzâde Damad Efendi, Mecme'ul Enhur, 1/687)

¹⁹ Hanefî ulemasından Zeyn'ud Dîn Kâsım bin Kutluboğa Rahimehullâh. Hocaları arasında İbnu Hacer, İbn'ul Humâm, Zerkeşî ve Makrîzî gibi alimler bulunmaktadır. Bikâ'î ve Sehâvî gibi talebeler yetiştirmiştir. 879 H senesinde vefat etmiştir. (Kâtip Çelebi, Sullem'ul Vusûl, 3/23; İbn'ul İmâd, Şezerât'uz Zeheb, 9/487)

²⁰ Şeyh Kâsım Rahimehullâh'dan naklen İbnu Nuceym, el-Bahr'ur Râik, 2/42.

Burada açık bir şekilde bu adağın küfür olduğunu ve Müslümanın kendisiyle küfre girdiği bir şey olduğunu söyledi. Vallâhu a'lem.

[Şâfi'î Ulemasından Ebû Şâme Rahimehullâh'ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]

Yine, Şâfi'îlerin sözleri arasında, Ebû Şâme olarak bilinen Şam muhaddisi, İmam, Muhakkik, Nâsır'us Sunne, Şihâb'ud Dîn Abd'ur Rahmân bin İsmâ'il bin İbrâhîm Rahimehullâh'ın²¹, el-Bâ'is alâ İnkâr'il Bide'i ve'l Hevâdis isimli eserinde geçen şu sözleri bulunmaktadır:

“Yine şeytanın avama süslü göstermesiyle belanın yayıldığı duvarların, sütunların ve her beldede bulunan belli yerlerin kokulandırılması da bu kısımdandır. Hikâye anlatan biri, rüyasında o mevkide salihliği ve Allâh'ın veliliği ile bilinen birini gördüğünü hikâye eder. Avam da Allâhu Teâlâ'nın farz kıldıklarını ve sünnetlerini zayi eder ve bunları muhafaza ederek bununla Allâh'a yaklaştığını zanneder. Daha sonra bunda haddi aşmış işi bu mekânların mevkilerini kalpleriyle tazim etmeye kadar götürürler. Böylece onu tazim eder, onlara nezrederek hastalarına şifa ve ihtiyaçlarının karşılanmasını umarlar. Bu gibi belirli yerler, pınarlar, ağaçlar, duvarlar ve taşlar arasında değişkenlik arz eder.

Allâhu Teâlâ kendisini korusun, Dımaşk şehrinde de farklı farklı yerler bulunmaktadır. Mesela Thomas (Toma) kapısının dışında Humma pınarı, Bâb-ı Sağır'ın içerisinde bulunan kokulanmış sütunlar²² ve -Allâh kesilmesini ve

²¹ Şâfi'î ulemasından Ebû Şâme Rahimehullâh. Allame ve müctehiddi. İzz'ud Dîn bin Abd'is Selâm, Alem'ud Dîn Sehâvi ve Muvaqqaf'ud Dîn İbnü Kudâme gibi ulemadan ders almıştır. 665 H senesinde vefat etmiştir. (İbn'ul İmâd, Şezerât'uz Zeheb, 7/553; Ziriklî, el-A'lâm, 3/299)

²² Allâhu Teâlâ, Kendisine “Allâh'ım, dinin için kokulanmış sütunları yıkacak bir kişi ikame et!” diyerek dua eden İmam Nevevî Rahimehullâh'ın (676 H) duasına icabet

kökünden sökülmesini kolaylaştırsın- Bâb-ı Nasr'da tam yolun ortasında bulunan kurumuş ağaç... Bu, Muhammed bin İshâk'ın ve Sufyân bin Uyeyne'nin Zuhri'den, onun Sinân bin Ebî Sinân'dan, onun da Ebû Vâkid el-Leysi'den rivayet ettiği hadiste geçen Zât-u Envât'a ne kadar çok benziyor!

Ebû Vâkid şöyle dedi: "Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile Huneyn'e çıktık. Kureyş'in kocaman, yeşil bir ağacı vardı. Her sene ona gelip üzerine silahlarını asıp yanında kendilerini ona adayıp ona kurban keserlerdi."

Başka bir rivayette şöyle geçmektedir: "Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile Huneyn'e doğru çıktık. Müşriklerin bir sidir ağacı vardı, kendilerini ona adayıp üzerine silahlarını asarlardı ve ona Zât-u Envât denilirdi. Biz bir sidir ağacının yanından geçtik ve şöyle dedik: "Ey Allâh'ın Rasûlü!"

İlk rivayette şöyle geçmektedir: "Zât-u Envât diye isimlendirilirdi. Kocaman, yeşil bir sidir ağacının yanından geçtik, Huneyn'e giderken de yolun iki kenarından şöyle nida ettik: "Ey Allâh'ın Rasûlü! Onların Zât-u Envât'ı olduğu gibi bize de bir Zât-u Envât yap!" Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: "**Mûsâ'nın kavminin ona söylediği gibi söylediniz: "Onların ilahı olduğu gibi bize de bir ilah yap!"** (el-A'râf, 7/138) Siz sizden öncekilerin izini takip edeceksiniz!"²³

Tirmizî başka bir lafızla rivayet etti, ancak mana birdir. Tirmizî, bu hadis hasen sahihtir demiştir.²⁴

İmam Ebû Bekir et-Turtûşî Rahimehullâh²⁵, kitabında şöyle dedi: "Dikkat edin, Allâhu Teâlâ size rahmet etsin! Nerede insanların kastettiği, şanıdan

etmiş, yıkılması için niyazda bulunduğu bu sütunları yıkma faziletini de Şeyh'ül İslam İbnu Teymiyye Rahimehullâh'a nasip etmiştir. (el-Câmi'u li Sıratı Şeyh'ül İslâm İbni Teymiyye Hilâli Sebe'ti Kurûn; sf. 147-148)

²³ Yakın lafızlarla İbnu İshâk, Siyer, Dâr'ul Kutub'il İlmiyye, sf. 552-553.

²⁴ Tirmizî, Hadîs no: 2180.

²⁵ Mâlikî ulemasından Ebû Bekir et-Turtûşî Rahimehullâh. İbnu Ebî Randeka ismiyle de bilinirdi. Zahid ve allame olup Endülüs'tendi. Ebu'l Velîd el-Bâcî gibi

dolayı tazim ettiği, kendisinden iyileşme ve şifa umdukları, üzerine silahlarını astıkları, çivi ve kumaş asılan bir sidir veya ağaç bulursanız onu kesin! Zira o, Zât-u Envât'tır!"²⁶

Ben (Ebû Şâme) derim ki:

Dördüncü asırda İfrikiye (Kuzey Afrika) bölgesindeki salihlerden birisi olan Şeyh Ebû İshâk el-Cibniyânî Rahimehullâhu Teâlâ²⁷'nin yaptığı şey benim çok hoşuma gitmiştir. Onun salih dostu Ebû Abdillâh Muhammed İbnu Ebi'l Abbâs el-Mu'eddib'in naklettiğine göre onun bulunduğu yerin yakınında, "Ayn'ul Âfiye/Afiyet Çeşmesi" diye isimlendirilen bir çeşme vardı. Avam bu çeşme yüzünden fitneye düşmüştü. Çok uzak yerlerden bu çeşmeye gelirler; evlenemeyen veya çocuğu olmayanlar şöyle derdi: "Beni afiyet çeşmesine götürünüz!" İşte fitne de bununla bilinir.

Ebû Abdillâh dedi ki: Bir gece seher vaktinde birdenbire o çeşmenin etrafından Ebû İshâk'ın ezanını işittim. Dışarı çıktım ki çeşmeyi yıkmış ve sabah (namazının) ezanını, o çeşmenin enkazı üzerinde okumuştur. Sonra şöyle dedi: "Ey Allâh'ım, ben bunu, Sen'in için yıktım! Bunun, bir daha eski haline gelmesine izin verme!" (Ebû Abdillâh dedi ki:) Orası, şimdiye kadar eski hâline gelmedi.

Ben (Ebû Şâme) derim ki:

Bundan daha dehşetli ve daha acı olanıysa, işlek yolu kesmeye atılmalarıdır; üç eski, sıradan kapıdan birinden geçip giderler. İçerisinden

hocalardan ders almış, Ebû Tâhir es-Silefi gibi alimler de kendisinden rivayette bulunmuştur. 520 H senesinde vefat etmiştir. (Zehebî, Siyeru A'lâm'in Nubelâ, Risâle, 19/490; Ziriklî, el-A'lâm, 7/133-134)

²⁶ Ebû Bekir et-Turtûşî, el-Havâdisu ve'l Bide, sf. 38-39.

²⁷ Mâlikî ulemasından Ebû İshâk el-Cibniyânî Rahimehullâh. Kendisi Allâh'ın velilerinden olan sâlih bir zattu. Âlimlerin ihtilafları hususunda en bilgin insanlardandı. 369 H senesinde vefat etmiştir. (İbnu Ferhûn, ed-Dîbâc'ul Muzehheb, 1/264-265; Kâtip Çelebi, Sullem'ul Vusûl, 1/22)

geçilmesine izin verilen bu kapıları Allâh'ın Peygamberi Süleymân bin Dâvûd Aleyhima's Selâm zamanında cinler inşa etmiştir yahut Zu'l Karneyn inşa etmiştir ki bu hususta başka şeyler de söylenmiştir. Bu kapı, Kuzey Kapısıdır ki, biz bunu -Allâhu Teâlâ Dımaşk şehrini korusun- Dımaşk Şehrinin Tarihi isimli eserimizde nakletmişizdir.

636 H yılının aylarından birinde, kendisine güvenilmeyen bir kişi, bu kapı hakkında, Ehl-i Beyt'ten bazılarının bu mekânda gömülü olduğunu ihtiva eden bir rüya gördüğünü bazı kimselere zikretmiştir. Güvenilir bir kişi, o kişinin bunu uydurduğunu kendisine itiraf ettiğini bana anlattı. Bunun üzerine insanlar bu uğurda Menâra yolunu kestiler, kapının tamamını gaspedilmiş bir mescidin temeli kıldılar. Yol, zaten yoldan geçen için dardı, fakat bundan sonra yolun darlığı ve kapıdan giren ve çıkanlar için zorluk, katbekat arttı. Allâh bu mescidin inşasına sebep olanların cezasını katbekat artırsın! Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kâfirlerden düşmanlarının gözlem yeri olan Mescid-i Dırar'ın yıkılması hususunda onun sünnetine uyarak bu mescidin yıkımına ve izâle edilmesine yardım edenlerin sevabını da bol bol versin!

Ben (Ebû Şâme) derim ki:

Şariat, kendisiyle kötülük ve fenalık kastedenler sebebiyle onun bir mescid olmasına bakmaksızın onu yıktı. Allâhu Teâlâ Nebî'si Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e ayette şöyle buyurdu:

“Onun içinde asla namaz kılma. İlk günden temeli takva üzerine kurulan mescit (içinde namaz kılmana elbette daha lâyıktır).” (et-Tevbe, 9/108)

Rızasına muhalefet eden her şeyden âfiyet vermesini Kerim olan Allâh'tan diler, bizleri saptırıp da hevasını ilah edinenlerden kılmamasını dilerim!”

Ebû Şâme'den alıntı sona ermiştir.²⁸

Allâh sana rahmet etsin! Bu imamın sözleri ve kendi zamanında avamın

²⁸ Ebû Şâme, el-Bâ'is alâ İnkâr'il Bede'i ve'l Hevâdis, sf. 25-28.

duvarlar, ağaçlar ve belli yerlerde yaptıkları şeyin müşriklerin Zât-u Envât'la yaptıklarının bir benzeri olduğunu açıkça dile getirmesi üzerinde bir düşün!

Ayrıca Mâlikî imamlarından olan Ebû Bekir et-Turtûşî'nin, insanlar tarafından kastedilen ve onlar tarafından yüceltilen her ağacın bir Zât-u Envât olduğunu açıkça dile getirmesi üzerinde de bir düşün!

Ayrıca Ebû Şâme'nin şu sözü üzerinde de düşün!

“Dördüncü asırda İfrikiye (Kuzey Afrika) bölgesindeki Şeyh Ebû İshâk'ın yaptığı şey benim çok hoşuma gitmiştir. Hani insanlar kendisine yönelip teberrük ettiklerinde o “Ayn'ul Âfiye/(Şifa ve) Afiyet Çeşmesi” diye isimlendirilen çeşmeyi yıkmıştı.”

Bunun üzerinde düşündüğünde, şirkin kadim zamanda bu ümmet içerisinde vuku bulması, -Allâh kendilerinden razı olsun- ilim ehlinin en şiddetli şekilde buna karşı çıkması, güç yetirdiklerinde insanların kendisiyle fitneye düştüğü şeyleri yıktıkları, üç faziletli nesil sonrasında bunun vuku bulduğu, ilim ehlinin icmasıyla bunun dinden olmadığı ve güç yetirenin bunları izale etmesinin vacip olması senin için açıklığa kavuşur. Durum böyleyse, bunları izale etmeye ve nehyetmeye güç yetiren (ve bunu yapmayan) emir ve kadırlara veyl olsun!

Yine Ebû Şâme'nin yolun ortasında inşa edilen mescid hakkındaki sözleri, onun yıkılıp izale edilmesini temenni etmesi, onu Mescid-i Dırar'a benzetmesi üzerinde de düşün! Allâhu Teâlâ ona rahmet eylesin, Ebû Şâme yedinci asrın başlarında yaşamaktaydı. Malum olduğu üzere bu iş, (zamanın geçmesiyle) sadece şiddet yönünden artar. Vallâhu a'lem.

Bu meseleye dair Şâfiîlerin, Hanefîlerin [ve Mâlikîlerin] kalamından vakıf olduğumuz budur.

Fasıl

[Hanbelî Ulemasından İbnu Akîl Rahimehullâh'ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]

Hanbelîlerin sözlerine gelince, İmâm Ebu'l Vefâ İbnu Akîl Rahimehullâh²⁹ şöyle dedi:

“Cahillere ve ayak takımına mükellefiyetler ağır gelince, şeriatın kurallarından uzaklaştılar ve kendi nefisleri için koydukları gelenekleri tazim etmeye yöneldiler. Bu onlara kolay geldi, zira bu şekilde başkasının buyruğu altına girmiyorlardı. İşte bunlar, bu kabirlere tazim etmek, ölümlere seslenerek ihtiyaçlarını ona arz etmek, kabirlere ‘Ey mevlam, benim için şunları yap’ şeklinde mesajlar yazmak, Lât ve Uzzâ’ya ibadet edenlerin yoluna uyararak ağaçlara çaput bağlamak gibi gelenekler sebebiyle benim nezdimde kâfirdir.”

İbnu Akîl'in sözleri sona erdi.³⁰

İbnu Akîl'in şu sözü üzerinde bir düşünesin! “Bunlar, gibi gelenekler sebebiyle benim nezdimde kâfirdir!” Yine onları Lât ve Uzzâ’ya ibadet edenlere benzetmesi üzerinde de düşünesin!

[Hanbelî Ulemasından İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]

Şeyh Takiyy'ud Dîn, Hâricîler ile alakalı hadisi, Hâricîler'in dinden çıkışlarını ve Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in onları öldürme emrini zikrederken er-Risâlet'us Sunniyye isimli eserinde şöyle dedi:

“Eğer Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ve onun halifelerinin zamanında İslam'a mensup olup çokça ibadet etmesine rağmen İslam

²⁹ Hanbelî ulemasından İbnu Akîl Rahimehullâh. Döneminde, Bağdad'da bulunan Hanbelîlerin şeyhiydi. Kadı Ebû Ya'lâ İbn'ul Ferrâ'dan fıkıh okumuştur. Ebû Tâhir es-

dininden çıkanlar olduysa, bilinsin ki, bu zamanlarda İslam'a ve Sünnet'e mensup olanlar, aynı şekilde İslam'dan çıkabilirler. Bu ise bazı sebeplere dayanır. Bunlardan biri, Allâhu Teâlâ'nın Kitabı'ndaki ayette şu buyruğu ile kınadığı aşırıya kaçmaktır:

“Dininizde aşırıya kaçmayın.” (en-Nisâ, 4/171)

Alî bin Ebî Tâlib Radiyallâhu Anh, Rafizilerden aşırıya kaçanları yaktı. Kinde kapısının yakınına onlar için kazılacak hendekler yapılmasını emretti. Alî Radiyallâhu Anh, aşırıya kaçanları içerisine attı. Sahabe onların öldürülmesi hususunda ittifak etti. Ancak İbnu Abbâs Radiyallâhu Anhumâ'nın görüşüne göre, yakılmadan kılıçla öldürülmeliydiler ki bu âlimlerin çoğunun görüşüdür. Onların kıssası, âlimler nezdinde maruftur. Bazı şeyhler hakkında aşırı gitmek de böyledir. Hatta Alî bin Ebî Tâlib Radiyallâhu Anh hakkında aşırı gitmek de böyledir ve yine Mesih Aleyh'is Selâm ve benzerleri hakkında aşırı gitmek de böyledir. Herkim bir Nebî veya salih bir adam hakkında aşırıya gidip ona bir çeşit ilahlık verirse, mesela, “Efendim falanca!” “Bana yardım et!” “Bana medet et!” “Bana rızık ver!” “Beni iyileştir!” “Ben senin zimmetindeyim!” ve buna benzer sözler söylerse, bu kişinin tövbe etmesi istenir, tövbe ederse ne âlâ, aksi takdirde öldürülür. Zira bunların hepsi şirk ve dalalettir. Çünkü Allâhu Teâlâ rasûllerini ve kitaplarını ancak tek başına ibadet edilmesi ve O'nunla beraber bir ilah kılınmaması için gönderip indirdi. Allâh ile birlikte Mesih, melekler ve heykeller gibi ilahlara dua edenler, bu ilahların mahlûkatı yarattıklarına, yağmuru indirdiklerine ve bitkileri yetiştirdiklerine itikat etmiyorlardı. Onlar ancak bu ilahlara, kabirlerine veyahut da heykellerine şöyle diyerek ibadet ediyorlardı:

Silefi kendisinden rivayette bulunmuştur. 513 H senesinde vefat etmiştir. (Zehebî, Siyeru A'lâm'in Nubelâ, Risâle, 19/443-451; Ziriklî, el-A'lâm, 4/313)

³⁰ İbn'ul Cevzî, Telbîsu İblîs, Dâr'ul Fikr, sf. 354; İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/352-353.

“Biz onlara sadece, bizi Allâh’a daha çok yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz.” (ez-Zumer, 39/3)

Yine şöyle diyerek ibadet ediyorlardı:

“İşte bunlar Allâh katında bizim şefaathçilerimizdir.” (Yûnus, 10/18)

Bundan dolayı Allâhu Teâlâ, Rasûllerini Allâh’tan başkasına hem ibadet duasıyla hem de istiane (yardım isteme) duasıyla dua etmeyi nehyetmesi için gönderdi. Allâhu Teâlâ ayette şöyle buyurmaktadır:

“De ki: O’nu bırakıp da ilah diye ileri sürdüklerinizi çağırın. Onlar, başınızdaki sıkıntıyı ne kaldıracabilirler ne de değiştirebilirler. Onların yalvardıkları bu varlıklar, hangimiz daha yakın olacağız diye Rabblerine vesile ararlar.” (el-İsrâ, 17/56-57)

Seleften bir taife şöyle dedi: “Mesih’e, Uzeyr’e ve meleklere dua eden kavimler vardı.” Allâhu Teâlâ şöyle buyurana dek:

“Andolsun biz, her ümmete: Allâh’a kulluk edin, tağuttan kaçının diye rasul gönderdik.” (en-Nahl, 16/36)

Yine Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Senden önce hiçbir rasul göndermedik ki ona: Benden başka - ibadete lâıyk, hak- ilah yoktur; şu hâlde yalnız Bana ibadet edin, diye vahyetmiş olmalıım.” (el-Enbiyâ, 21/25)

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem tevhidi tahkik edip ümmetine öğretirdi. Öyle ki bir adam kendisine “Sen ve Allâh dilersen.” dediğinde, şöyle buyurdu:

“Beni Allâh’a bir denk mi kıldın? Aksine, Allâh tek başına ne dilerse (de).”³¹

³¹ Yakın lafızlarla Ahmed, Musned, Hadis no: 1839, 1964, 2561, 3247.

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, Allâh'tan başkası adına yemin etmeyi de nehyedip şöyle buyurmuştur:

“Her kim Allâh'tan başkası adına yemin ederse şirk koşmuştur.”³²

Ölüm hastalığında da şöyle buyurmuştur:

“Allâh, Yahudilere ve Hristiyanlara lanet etsin! Nebilerinin kabirlerini mescid edindiler.”³³

Onların fiillerinden sakındırarak böyle buyurdu. Yine şöyle buyurmuştur:

“Allâh'ım! Kabrimi ibadet edilen bir put kılma!”³⁴

Bu yüzden İslam'ın imamları, kabirlerin üzerine mescid inşa etmenin ve yanında namaz kılmanın meşru kılınmadığına dair ittifak etmiştir. Bunun sebebi, kabirleri tazimin, putlara ibadete götüren en büyük yollardan biri olmasıdır. Bu yüzden de âlimler, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kabrinin yanında ona selam verenin Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in hücreğine dokunmayacağına ve öpmeyeceğine dair ittifak etmiştir. Zira bu ameller, ancak Allâh'ın Evi'nin erkânına yapılır, mahlûkun evi de Hâlik'in Evi'ne benzetilmez. Bunun hepsi, Allâh'ın ancak kendisiyle amelleri kabul ettiği, sahibini bağışladığı ve onu terk edeni de bağışlamadığı dinin aslı ve başı olan tevhidin tahkiki içindir. Nitekim Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Hiç şüphesiz Allâh, Kendisi'ne şirk koşulmasını bağışlamaz; bundan aşağısını dilediği kimse için bağışlar.” (en-Nisâ, 4/48; en-Nisâ, 4/116)

³² Tirmizî, Hadis no: 1535; Ebû Dâvûd, Hadis no: 3251.

³³ Buhârî, Hadis no: 1390; Muslim, Hadis no: 531.

³⁴ Mâlik, Muvatta, Yahyâ rivayetiyle, Mu'essesetu Zâyid bin Sultân, Hadis no: 593.

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Kim Allâh’a ortak koşarsa şüphesiz büyük bir günah işleyerek iftira etmiş olur.” (en-Nisâ, 4/48)

İşte, bu yüzden kelime-i tevhid, en faziletli ve en azim kelimedir. Kur’an’daki en azim ayet Âyet’ul Kursî’dir:

“Allâh, Kendisi’nden başka -ibadete layık, hak- ilah olmayandır. Hayy’dır, Kayyûm’dur (kâinatı idare edendir).” (el-Bakara, 2/255)

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem de şöyle buyurmuştur:

“Herkimin son sözü, La İlahe İllallâh olursa cennete girer.”³⁵

İlah, kalplerin ibadete, istianeyle, ondan ummakla, korkuyla ve yüceltmeyle kalbin kendisine yöneldiğidir.”

Şeyh’ul İslam’ın kelamı sona erdi.³⁶

Şeyh’ul İslam’ın kelamının başının da sonunun da üzerinde bir düşünesin! Bir Nebî’ye veya veliye mesela “Efendim falanca! Bana medet et” ve benzeri bir şey diyerek dua eden kişi hakkında onun tövbeye davet edileceği, tövbe ederse ne ala aksi takdirde öldürüleceğine dair kelamı üzerinde bir düşünesin!

Bunun üzerine düşündüğünde, bu sözlerini, şirk ehlinin tekfir edileceğine dair ve tövbeye davet edilmelerinden ve de kendilerine hüccetin ikame edilmesinden sonra öldürülmelerine dair açık bir söz olarak bulursun.

Yine bu sözlerini, bir nebî veya salih bir adam hakkında aşırıya gidip ona bir çeşit ilahlık verenin o kişiyi Allâh ile beraber ilah edindiğine dair açık bir söz olarak bulursun. Zira İlah, kalplerin kendisini ilahlaştırdığı varlıktır, yani

³⁵ Ebû Dâvûd, Hadis no: 3116.

³⁶ Özetle Mecmû’u Fetâvâ Şeyh’il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 3/383-400.

ibadetle, duayla, korkuyla, yüceltmeyle ve tazimle kalbin kendisine yöneldiğidir. Kişi şefaata ve Allâh'a yakınlıktan başka bir şey istemediğini iddia etse de durum aynıdır. Çünkü Şeyh'ul İslam, bunun evvelki müşriklerin de isteği olduğunu beyan edip, buna dair sarîh, kati ayetlerle istidlalde bulunmuştur. Vallâhu a'lem.

Yine Şeyh'ul İslam Rahimehullâhu Teâlâ, İktidâ'us Sirât'ıl Mustakîm isimli eserinde şöyle dedi:

“Kendileri için sefere çıkılan büyük Tağutlar üç taneydi. Onlar Lât, Uzzâ ve diğer üçüncüleri olan Menât'tı. Bu üçünden her biri, Arapların üç şehrinde bir şehre hastı. Lât, Tâ'if ehline aitti. Aslında salih bir adam olduğu ve hacılar için buğday ezmesi yoğurduğunu zikrederlerdi. Öldükten sonra kabrine kendilerini adarlar. Uzzâ'ya gelince, Mekke ehline aitti ve Arafat'a yakındı. Orada bir ağaç vardı, yanında kurban kesip dua ederlerdi. Menât'a gelince o, Medine ehline aitti, Sahil nahiyesinde bulunan Kadîd'in karşısındaydı.

Her kim, Kur'ân'ın tevîlinin kendisine açıklanması için müşriklerin putlarına ibadet ettiklerindeki ahvalini öğrenmek ister ve Allâhu Teâlâ'nın zemmettiği şirkin hakikatini ve çeşitlerini bilmek isterse, o zaman Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in siyerine, zamanındaki Arapların ahvaline ve Ezrakî'nin Ahbâru Mekke'de zikrettiklerine ve diğer ulemanın zikrettiklerine baksın.

Müşriklerin bir ağaçları vardı, üzerine silahlarını asar ve Zât-u Envât diye isimlendirirlerdi, insanlardan bazıları şöyle dedi: “Ey Allâh'ın Rasûlü! Onların Zât-u Envât'ı olduğu gibi bize de bir Zât-u Envât yap!” Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“Allâhu Ekber! Bu takip edilen âdetlerdendir! Siz sizden öncekilerin izini takip edeceksiniz!”³⁷

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem onlara, silahlarını üzerine asarak oraya kendilerini adayacakları bir ağaç edinme hususunda, mücerret olarak

³⁷ Tirmizî, Hadis no: 2180.

küffara teşbih ettikleri için karşı çıktı. Peki, bundan daha büyük bir felaket olan şirkin ta kendisinde teşbih etmekte durum nasıl olur?”³⁸

Devamla Şeyh'ul İslam şöyle dedi:

“Bu mekânlardan bazıları Dimaşk'ta bulunmaktadır, mesela -Allâh, bu putu yıkana kadar³⁹- Mescid'ul Keff denilip Alî bin Ebî Tâlib Radiyallâhu Anh'ın avucu olduğu iddia edilen mescid bulunmaktadır.⁴⁰ Bu bölgeler çoktur, beldelerin çoğunda da bulunmaktadır. Hicaz'da da bu yerlerden bulunmaktadır.”

Şeyh'ul İslam'ın sözleri sona erdi.⁴¹

Allâhu Teâlâ sana rahmet etsin! Bu imamın Lât, Uzzâ ve Menât hakkındaki sözleri üzerinde bir düşünesin! Bununla Dimaşk'ta ve diğer beldelerde bu minvalde yapılanları, aynı kılması üzerinde de bir düşünesin! Yine imamın Zât-u Envât hadisi hakkındaki sözleri üzerinde düşünesin ve tedebbür edesin, zira bu sözleri çok faydalıdır.

Şeyh'ul İslam Rahimehullâhu Teâlâ, Allâhu Teâlâ'nın şu kavli hakkında şöyle demektedir:

“Allâh'tan başkası adına kesilen.” (el-Bakara, 2/173)

“Bu ayetin zahiri, Allâh'tan başkası adına kesilmiş şeylerin böyle olmasıdır

³⁸ İbnu Teymiyye, İktidâ'us Sirât'il Mustakîm, 2/156-158.

³⁹ Allâhu Teâlâ, bu putu yıkmaya faziletini de Şeyh'ul İslam İbnu Teymiyye Rahimehullâh'a nasip etmiştir. (el-Câmi'u li Sîrati Şeyh'il İslâm İbni Teymiyye Hilâli Sebe'ti Kurûn; sf. 148-149)

⁴⁰ Bu cümle, İktidâ'us Sirât'il Mustakîm ve ed-Durar'us Seniyye nüshalarında, “Mescid'ul Keff denilip içerisinde bir avucun timsali bulunan ve bunun Alî bin Ebî Tâlib Radiyallâhu Anh'ın avucu olduğu iddia edilen mescid bulunmaktadır” şeklinde geçmektedir.

⁴¹ İbnu Teymiyye, İktidâ'us Sirât'il Mustakîm, 2/164.

ister o şeyin ismi anılsın ister anılmasın fark etmez. Bu şekilde kesilen bir hayvanın eti, et elde etmek için kesilip de üzerine Mesih ve benzerinin adının anıldığı hayvanın haramlığından daha zahirdir. Tıpkı bizim Allâh'a yaklaşmak amacıyla kestiğimiz hayvanın sırf et elde etmek için üzerine Allâh'ın adını anarak kestiğimiz hayvandan daha temiz olduğu gibi. Çünkü namaz ve kurban ile Allâh'a ibadet etmek, işlerin başında Allâh'ın adıyla İsti'âne yapmaktan daha azimdir.

Küfür bakımından Allâh'tan başkasına ibadet etmek, başkasıyla İsti'âne etmekten daha azimdir. Buna göre eğer Allâh'tan başkasına yaklaşmak için kurban kesecek olursa, bu kurbanın eti haram olur, velev ki bu ümmetin münafıklarından bir taifenin yaptığı gibi besmele çekse bile yine durum böyledir. Eğer bu kişiler mürtetse, kestikleri hiçbir hâlde mubah değildir. Ancak bu durumda bu kurbanda iki mâni bir araya gelmiş olur. Mekke'de ve başka yerlerde yapılan cinlere kurban kesilmesi de bu kapsamdandır.”

Şeyh'ul İslam'ın sözleri sona erdi.⁴²

Allâhu Teâlâ size rahmet etsin! Şeyh'ul İslam'ın bu sözlerinin ve bu sözlerinde, bu ümmetten olup da Allâh'tan başkasına kurban kesen kişinin mürtet bir kâfir olduğunu ve kestiğinin mubah olmadığını, zira ilki bunun bir mürtedin kestiği hayvan olması -ki icma ile mürtedin kestiği mubah değildir- ve ikincisi bunun Allâh'tan başkası adına kesilmiş olması şeklinde iki maninin bir arada bulunduğunu açıkça söylemesi üzerinde bir düşünesin! Allâh, bunu şu buyruğuyla haram kılmıştır:

“De ki: Bana vahyolunan Kuran'da bir kimsenin yiyecekleri arasında leş, akıtılmış kan, domuz eti -ki o şüphesiz necistir- ya da Allâh'tan başkası adına kesilmiş bir (murdar) hayvandan başka, haram kılınmış bir şey bulamıyorum.” (el-En'âm, 6/145)

Yine Şeyh'ul İslam'ın şu sözü üzerinde bir düşünesin! “Mekke'de ve başka

⁴² İbnu Teymiyye, İktidâ'us Sirât'il Mustakîm, 2/64-65.

yerlerde yapılan cinlere kurban kesilmesi de bu kapsamdandır.” Vallâhu a’lem!

Fasıl

[Hanbelî Ulemasından İbn’ul Kayyim Rahimehullâh’ın Büyük Şirk İşleyenin Tekfir Edileceğine Dair Sözleri]

İbn’ul Kayyim Rahimehullâhu Teâlâ Şerh’ul Menâzil isimli eserinde tövbe babında şöyle demektedir: “Şirk’e gelince, iki nevidir: Büyük ve küçük. Kendisinden tövbe edilmediğinde Allâh büyük şirkı bağışlamaz. Büyük şirk, Allâh’ın dışında O’na bir denk edinmek ve Allâh’ı sevdiği gibi onu sevmektir. Dahası onların birçoğu, Allâh’a olan sevgilerinden daha fazla ilahlarına sevgi besler; şeyhlerinden oluşan mabudları kötülendiğinde onlar, bir kişinin âlemlerin Rabbi’ni kötülmesine kızdıklarından daha fazla kızarlar. Bunu biz ve başkaları aleni bir şekilde gördük. Onlardan birini, Allâh’ın dışındaki ilahının ve mabudunun zikrini ayaktayken, otururken, tökezlerken ve ürkerken dilinden düşürmediğini görürsün. Bu müşrik onu da inkâr etmez. Bu müşrik, ilahının ve mabudunun Allâh’tan istediklerini [almak için bir kapı] ve Allâh’ın indinde bir şefaatchi olarak görür. Putlara ibadet edenler de böyledir, hepsi birdir. Bu, kalplerine yerleşen değerdir. İlahlarının farklılığına uygun olarak müşrikler bunu birbirlerinden miras aldılar. Bu müşriklerden kimisinin taştan ilahları vardır, kimileri de insanlardan ilah edinmiştir. Allâhu Teâlâ, bu müşriklerin seleflerinden rivayet ederek şöyle buyurmaktadır:

“O’ndan başka veliler edinenler derler ki: Biz onlara ancak bizi Allâh’a daha çok yaklaştırsınlar diye ibâdet ediyoruz. Allâh onların ihtilaf ettikleri hususlarda elbette hüküm verecektir. Elbette Allâh, yalancı ve kâfir olan kimseye hidayet etmez.” (ez-Zumer, 39/3)

Bu, kendisini Allâh’a yaklaştıracığını iddia ederek Allâh’tan başka veli edinenlerin hâlidir. Bundan kurtulan ne kadar da azdır! Dahası, onlara karşı

çıkanlara düşmanlık göstermeyenler ne kadar da azdır? Bu müşriklerin ve seleflerinin kalbinde bulunan, ilahlarının Allâh'ın indinde kendilerine şefaata edeceği düşüncesi, şirkin ta kendisidir. Allâh, Kitabı'nda bu hususta onlara karşı çıkıp bu iddiayı geçersiz kılmıştır, şefaatin tümünün sadece Kendisine has olduğunu bildirmiştir. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“De ki: O’ndan başka (ilah olduklarını) iddia ettiklerinizi çağırın (bakalım)! Onlar ne sizin sıkıntınızı giderebilir ne de onu değiştirme gücüne sahip değildirlere.” (el-İsrâ, 17/56)

Yine Allâhu Teâlâ'nın şu kavli:

“Allâh'ı bırakıp da ilah olduklarını iddia ettiklerinizi çağırın. Göklerde ve yerde zerre kadar bir şeye sahip değillerdir. Onların yerde ve gökte hiçbir ortaklıkları yoktur. Allâh'ın onlardan bir yardımcısı da yoktur. Allâh katında, O'nun izin verdiği kimseden başkasının şefaati yarar sağlamaz.” (Sebe, 34/22-23)

Kur'ân bu ayetin benzerleri ile doludur. Lakin insanların çoğu, vakianın bu kapsamda olduğunu farkında değil. Onlar, bunun geçmişte kalan bir kavimden ibaret olduğunu ve onlardan geriye kimsenin kalmadığını zannediyorlar. İşte bu, kalp ile Kuran'ı fehmetme arasına giren şeydir. Aynı Ömer İbn'ul Hattâb Radiyallâhu Anh'ın dediği gibi:

“Cahiliyyeyi tanımayanlar İslâm'ın içerisinde yetiştiği zaman, İslâm'ın düğümleri tek tek çözülecektir.”⁴³

Bunun sebebi şudur: Şirki ve Kuran'ın ayıplayıp zemmettiği şeyi bilmeyince kişi bunun içine düşüp ikrar eder ve bunun ehl-i cahiliyenin üzerinde bulunduğu şey olduğunu bilmez. Bununla İslâm'ın düğümleri çözülür; maruf münker, münker de maruf olur; bidat sünnet, sünnet de bidat olur; bir kişi saf iman ve tevhidi mücerret kıldığı için kâfir olur, mücerret olarak Rasul Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e tabi olup heva ve bidatlerden ayrılmakla bidate düşer! Basiret ve hayatta kalan bir kalbe sahip olan bir kişi

⁴³ Yakın lafızlarla İbnu Ebî Şeybe, Musannef, Dâru Kunûz İşbilyâ, Hadis no: 34651; Hâkim, Mustedrak, Hadis no: 8318.

bunu gözleriyle görür. Dolayısıyla Allâhu'l Muste'ân!"⁴⁴

"Yine, ölülerden ihtiyaçları talep etmek, onlardan yardım talebinde bulunmak ve onlara yönelmek büyük şirkin çeşitlerindedir. Bu da âlemde bulunan şirkin aslıdır. Zira ölünün ameli sona ermiştir. Kendisinden istigase isteyen veya onun için bu hususta Allâh'a şefaatte bulunmasını isteyenler bir yana, ölü kendisi için bile ne fayda sağlamaya ne de zarar vermeye maliktir. Bunun sebebi, bu kişinin Allâh nezdinde, şefaate edilecek olan ve kendisine şefaate edilecek olan kişiler hakkındaki cehaletinden kaynaklanmaktadır. Zira O'nun izni olmaksızın Allâhu Teâlâ'nın indinde hiç kimse şefaate edemez.

Allâh, Kendisinden başkasından istemeyi şefaate için izin sebebi kılmadı. Aksine Allâh'ın şefaate izin vermesi için sebep, kemal tevhididir. Bu müşrik, izni men eden bir vesileyle gelmiştir. Ölü ise kendisine dua eden kişiye muhtaçtır. Nitekim Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, Müslümanların kabirlerini ziyaret ettiğimizde onlara rahmet okumamızı, onlar için afiyet ve mağfiret dilememizi tavsiye etti.⁴⁵

Hemen sonrasında müşrikler bunun aksini yaptı; kabirleri, ibadet amaçlı ziyaret edip ölülerin kabirlerini ibadet edilen birer put kıldılar. Bu yüzden müşrikler, Mabud'a şirk koşmayı, O'nun dinini değiştirmeyi, tevhid ehline düşmanlık etmeyi ve tevhid ehlini, ölülerin değerini düşürmekle suçlamayı cem ettiler. Oysa kendileri şirk koşarak el-Hâlik'in değerini düşürdüler, O'na hiçbir şeyi ortak koşmayan muvahhid evliyasını zemmederek ve düşmanlık göstererek değerlerini düşürdüler. Allâh'a ortak koştukları şeyin de değerini son derece düşürdüler, zira onların, kendilerinin yaptığı bu şirkten razı olduklarını ve onların bunu emrettiğini zannederler.

İşte bunlar, her zaman ve mekânda rasûllerin düşmanlarıdır. Onlara icabet edenler de ne kadar çoktur! Allâh'ın Halili İbrâhîm Aleyh'is Selâm ayette şöyle buyurduğunda ne güzel söylemişti:

⁴⁴ Özetle İbn'ul Kayyim, Medâric'us Sâlikîn, Dâr'ul Kitâb'ül Arabî, 1/348-352.

⁴⁵ Muslim, Hadis no: 963.

**“Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut. Rabbim!
Çünkü o putlar insanlardan birçoğunu saptırdılar.”** (İbrâhîm,
14/35-36)

Tevhidini Allâh için mücerret kılan; müşriklerden şiddetle buğzederek Allâh’a yaklaşan dışında hiç kimse, büyük şirkin tuzağından kurtulamamıştır.” İbn’ul Kayyim Rahimehullâh’ın sözü sona erdi.⁴⁶

Allâh sana rahmet etsin! Bu imamın sözleri üzerinde bir düşünesin! Ölülere dua eden, onlara yönelen ve Allâh katında kendisine şefaata etmeleri için onlardan yardım dileyen kimsenin, Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in kendisine karşı çıkmak ve ondan tövbe etmeyi tekfir etmek, öldürmek ve düşmanlık etmek için gönderildiği büyük şirki işlediğini açıkça söylemesi üzerinde bir düşünesin! Bunun kendi zamanında vuku bulduğunu, bu kişilerin Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in dinini değiştirdiklerini ve ibadeti, Tek olan ve ortağı bulunmayan Allâh’a has kılmayı emreden tevhid ehline düşmanlık ettiklerini açıkça söylemesi üzerinde bir düşünesin!

Yine şu sözü üzerinde de düşünesin! “Bundan kurtulan ne kadar da azdır! Dahası, onlara karşı çıkanlara düşmanlık göstermeyenler ne kadar da azdır?”

Bunun üzerinde düşündüğünde, Allâhu Teâlâ’nın dilemesiyle bu senin için açıklığa kavuşur.

Ancak -Allâhu Teâlâ seni rüştüne ulaştırınsın- şu sözünün üzerinde de düşünesin! “Allâh için müşriklere düşmanlık eden dışında hiç kimse, büyük şirkin tuzağından kurtulamamıştır.” Sözünün sonuna kadar. Bunun üzerinde düşündüğünde İslam’ın ancak bu şirkin ehline düşmanlıkla düzgün olacağı senin için açıklığa kavuşur. Eğer bir kişi onlara düşmanlık göstermezse, şirk işlemese dahi şirk ehlidir. Vallâhu a’lem.

İbn’ul Kayyim Rahmetullâhi Aleyh Zâd’ul Me’âd fî Hedyi Hayr’îl İbâd isimli kitabında Tâ’îf gazvesinden ve içerisinde bulunan fıkhi inceliklerden söz

⁴⁶ Özetle İbn’ul Kayyim, Medâric’us Sâlikîn, Dâr’ul Kitâb’îl Arabî, 1/353-354.

ederken şöyle dedi:

“Yine kendisini yıkmaya ve imha edilmeye muktedir hale geldikten sonra şirk ve tağutların yerlerini bir günlük dahi bırakmanın caiz olmaması, içerisinde bulunan fıkhi inceliklerdendir. Zira bu yerler, küfrün ve şirkin şîârı ve münkerlerin en azim olanlarıdır. Böyle yerleri yıkmaya güç yetirildiğinde öylece bırakılması katiyen caiz olmaz.

Bu, kabirlerin üzerine yapılan, insanların Allâh'ın dışında ibadet ettikleri putlar ve tağutlar olarak edindikleri meşhetlerin ve tazim etmek, teberrük etmek, adak adamak ve öpmek için yöneldikleri taşların hükmüdür. İzale etmeye güç yetirildiğinde bunlardan herhangi birini yeryüzünde bırakmak caiz değildir. Bunların birçoğu Lât, Uzzâ ve diğer üçüncüleri Menât'ın konumundadır yahut bunlar -yanlarında ve kendileriyle işlenen şirk bakımından- daha azimdir. Vallâh'ul Muste'ân.

Bu Tağutlar'ın erbabından hiçbiri bu tağutların yarattığına, rızık verdiğiğine, dirilttiğine veya öldürdüğüne inanmıyordu. Onların tağutların yanında ve tağutlarla yaptıkları şey, ancak zamanımızdaki müşrik kardeşlerinin kendi tağutlarının yanında yaptıklarıdır. Böylece zamanımızdaki müşrikler, kendilerinden evvelki müşriklerin sünnetine tâbi olmuş, onların yolunu adım adım izlemiş ve her konuda onların yolunu karış karış, kulaç kulaç takip etmiştir.

Cehaletin zuhur edişi ve ilmin kaybolmasından dolayı şirk, nefislerin çoğuna galebe çaldı. Böylece maruf münker, münker de maruf olmuş; bidat sünnet, sünnet de bidat olmuştur. Küçükler bunun üzerine yetişmiş, yaşlılar da bunun üzerine ihtiyarlamıştır. Alametler yok olmuş, İslâm'ın garipliği artmış, âlimler azalmış, sefihler çoğalmış, işler giderek kötüleştirmiş, üzüntü şiddetlenmiş ve insanların elleriyle kazandıkları şeyler yüzünden karada ve denizde fesat zuhur etmiştir.

Ancak Ümmet-i Muhammediyye'den bir taife her daim kıyam edecek, şirk ve bidat ehline karşı cihat edecek, ta ki Allâh, birilerini arza ve üzerindeki varis kılacak -ki O varis kılanların en hayırlısıdır.

İmamın, bu meşetlere ve tağutlara giden malları cihad ve Müslümanların menfaati için sarfetmesinin caiz oluşu da içerisinde bulunan fihri inceliklerdendir. Nitekim Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, Lât'ın mallarını alıp kalbini kazanmak maksadıyla Ebû Sufyân'a vermiş ve onunla Urve ve Esved'in borçlarını kapatmıştır. Bunlar için yapılan vakıfların hükmü de böyledir. Zira onların vakıfları da onlara vakıf yapmak da batıldır ve o mallar zayi edilmiştir. Zira vakıf, Allâh'a yaklaşmak maksadıyla yapılmadığında sahih olmaz. Bu konu, İslam imamlarının ve onların yoluna tabi olanların hiçbirinin muhalefet etmediği bir konudur. Vallâhu a'lem.”

İbn'ul Kayyim Rahimehullâhu Teâlâ'nın sözü sona erdi.⁴⁷

Allâhu Teâlâ sana rahmet etsin, bu kelam üzerinde bir düşünesin! Bu sözlerinde, pek çok beldede kabirlerin üzerindeki meşet ve kubbelerde yapılanların müşriklerin işlediği büyük şirk olduğunu ve bunların çoğunun Lât, Uzzâ ve Menât'la aynı konumda olduğunu, hatta Lât, Uzzâ ve Menât'ın ehlinin şirkinden daha azim bir şirk olduğunu açıkça dile getirmesi üzerinde de bir düşünesin! Yine bu kişilerin, müşriklerin fiillerini işlediklerini ve onların yolunu adım adım izlediklerini açıkça söylemesi üzerinde de bir düşünesin! Yine, şu kavli üzerinde de bir düşünesin! “Cehaletin zuhur edişi ve ilmin kaybolmasından dolayı şirk, nefislerin çoğuna galebe çaldı.”

Vallâhu a'lem.

[İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Tatarlar Hakkındaki Sözleri]

Şeyh Takiyy'ud Dîn Rahimehullâhu Teâlâ, iki şehadete sarılıp İslam'ın aslına tabi olduklarını iddia etmelerine karşın Tatarlarla savaşmak hakkında⁴⁸ sorulunca şöyle dedi:

⁴⁷ Özetle İbn'ul Kayyim, Zâd'ul Me'âd, Atâ'ât'ul İlm, 3/634-635.

⁴⁸ Tatarların ahvali hakkında Şeyh İbnu Teymiyye Rahimehullâh şöyle dedi:

“Kendileri hakkında sorulan bu kavmin (Moğollar'ın) askerleri Hristiyanlardan ve

“Bu kişilerden veya başkalarından İslâm'ın zahir mutevatir olan şeri hükümlere uymaktan imtina eden her fırka, bu iki şehadeti söylese ve bazı şeri hükümlere uysa bile şeri hükümlere (tamamen) uyana kadar onlarla

müşriklerden oluşan kâfirlerden bir kavim ile kendilerini İslâm'a nispet eden bir kavimden -ki askerlerin ekseriyeti bunlardır- müteşekkildir. Kendilerini İslâm'a nispet eden kavim, talep edildiğinde iki şehadeti getirirler ve Rasûlü tazim ederler. Aralarında bulunan gerçekten az bir kısım haricinde namaz kılmazlar, Ramazan ayında oruç tutanlar ise namaz kılanlara nispetle daha fazladır. Onların nezdinde Müslüman olan bir kimse, diğerlerinden daha üstündür ve onların nezdinde salih Müslümanlar, daha da yüksek bir mertebeye sahiptir. Onların yanında İslâm'ın bir kısmı vardır ve İslam hususunda farklılık gösterirler. Lâkin bunların çoğunun üzerinde bulunduğu ve kendisi için savaştıkları şey, İslâm'ın şer'î hükümlerinin bir azını veya çoğunu terk etmeyi kapsamaktadır. Zira onlar, evvela İslâm'ı farz kılarlar, fakat onu terk edene karşı savaşımazlar, bilakis Allâh'a ve Rasûlü'ne düşman bir kâfir de olsa, Moğol devleti için savaşanları tazim edip onlara ilişmezler. Müslümanların en hayırlılarından da olsa Moğol devletine karşı çıkan veya isyan edenlerle savaşmayı da helal görüyorlar. Kâfirlere karşı cihad etmezler, ehli kitabı cizyeye ve hakirliğe mecbur etmezler. Askerlerinden hiçbirini güneş olsun ay olsun veya başka bir şey olsun, dilediği şeye ibadet etmekten men etmezler. Bilakis, tutumlarından zahir olan, onların nezdinde Müslüman kişinin Müslümanlar nezdinde âdil bir adamın, sâlih bir adamın veya nafileleri işleyen bir adamın konumunda olduğudur ve onların nezdinde kâfir kişinin Müslümanlar nezdinde fasık bir adamın konumunda olduğudur yahut nafileleri terk eden bir adamın konumunda olduğudur. Yine onların çoğu, sultanları onları bundan nehyetmedikçe, Müslümanların kanını ve mallarını haram saymazlar. Yani Müslümanların kanına ve malına ilişmemeye riayet etmiyorlar ve sultanları onları bundan veya başka bir şeyden men ettiğinde, sadece din olduğu için değil, sultan olduğu için ona itaat ederler. Onların çoğunluğu vacipleri eda etmeye de riayet etmemektedir ne namaza ne zekâta ne hacca ne de bundan başkasına. Aynı şekilde kendi aralarında Allâh'ın hükümleriyle hükmetmeye de riayet etmezler; bilakis bazı hususlarda İslâm'a uygun olan, bazı hususlarda ona muhalefet eden kurullarla hükmederler.” (Mecmû'u Fetâvâ Şeyh'ül İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 28/504-505)

savaşılması vaciptir, Ebû Bekir ve sahabenin -ki Allâh onlardan razı olsun- zekâtı vermeyenlerle savaştığı gibi. Kendilerinden sonra gelen fakihler de bu husus üzerine ittifak etmişlerdir. Bununla beraber bundan evvel Ömer ve Ebû Bekir Radiyallâhu Anhumâ arasında bir münazara geçmişti. Bunun üzerine sahabe, Kitap ve Sünnetle amel ederek İslam'ın hakları için savaşmak üzerine ittifak etmiştir.

Aynı şekilde, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den Hâricîler'le ilgili hadis ve onlarla savaşmayı emretmesi on vecihten sabittir. Ayrıca onların en şerli mahlûkat ve en şerli mizaca sahip olduklarını bildirmiştir. Bunların yanı sıra Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur:

“Siz namazınızı onların namazı yanında, orucunuzu da onların orucu yanında hakir görürsünüz.”⁴⁹

Böylece bilinir ki, şeri hükümlere uymadan mücerret İslam'a bağlanmak savaşmayı sakıt kılmaz. Din tamamen Allâh'ın oluncaya ve fitne (şirk) kalmayıncaya kadar savaşmak vaciptir. Din Allâh'tan başkasının olduğunda savaşmak vacip olur.

Bu nedenle, imtina eden herhangi bir taife; farz namazlardan bazısından, oruçtan veya hacctan imtina ederse veyahut kanın, malın, içkinin, zinanın, kumarın, mahremlerle evliliğin haramlığına uymaktan imtina ederse, kâfirlere karşı cihada, ehl-i kitaptan cizye almaya veya bunların dışında -inkârında veya terkinde kimsenin öZRÜNÜN olmadığı ve kişinin inkârından dolayı küfre girdiği- dinin vecibelerinden veya haramlarından birine uymaktan imtina ederse...

İşte bu imtina eden taife bu şeyleri ikrar etse dahi bundan dolayı onlara karşı savaşılır. Bu, âlimlerin arasında ihtilafın bulunduğunu bilmediğim bir meseledir. Ancak âlimler, imtina eden taife, eğer sabah namazının iki rekat sünneti veya -vacip olmadığını söyleyenlere göre- ezan ve kamet gibi

⁴⁹ Buhârî, Hadis no: 5058, 6931; Muslim, Hadis no: 1064.

sünnetlerden bazısının ve bunlar gibi diğer şiarların terki hususunda ısrar ederse, bu imtina eden taife ile bunları terk ettiğinden dolayı savaşılmıy savaşılmayacağı hususunda ihtilaf etmiştir.

Mezkûr vecibeler, haramlar ve benzerlerine gelince; bunlardan imtina etmeleri sebebiyle onlarla savaşmak konusunda bir ihtilaf yoktur ve muhakkik âlimlere göre bu kimseler, -Emîr'ul Mu'minîn Alî bin Ebî Tâlib Radiyallâhu Anh nazarında Şam ehlinin konumu gibi- imama karşı gelen veya onun itaatine karşı gelen bağiler konumunda değillerdir. Zira Şam ehli, muayyen bir imamın itaatinden çıkmış veya muayyen bir imamın hükmünü ortadan kaldırmak için isyan etmişlerdi.

Ancak bu mezkûr taife, İslam'dan çıkma hususunda zekâtı vermeyenler ve Alî bin Ebî Tâlib Radiyallâhu Anh'ın savaştığı Hâricîler konumundadır.⁵⁰ Bu

⁵⁰ Risalesinin devamında Hâricîler'le ilgili Şeyh İbnu Teymiyye Rahimehullâh şöyle dedi:

“Hiç kuşkusuz ki ümmet, Hâricîler'i kınama ve onları sapkınlıkla itham etmek hususunda ittifak etmiştir. Ümmet sadece Hâricîler'i tekfir etme konusunda ihtilaf etti. Mâlik'in ve Ahmed'in mezhebinde bu hususta iki meşhur görüş bulunmaktadır. Ayrıca Şâfi'i'nin mezhebinde de onların küfrü hakkında bir ihtilaf bulunmaktadır. Bu sebepten dolayı ilk tarikte, Ahmed'in ve diğerlerinin mezhebinde iki vecih oldu. Birinci vecih: Onların bağı olmasıdır.

İkinci vecih: Onların, kâfirler gibi mürtet olması, ilk olarak onları öldürmenin, esirlerini öldürmenin, kaçanlarını takip etmenin caiz olması ve kendisine güç yetirilenlerden aynı mürtedler gibi tövbe etmesi istenilmesi, tövbe ederse ne ala olması ve etmezse öldürülmesidir. Nitekim zekâtı vermeyenler, zekâtın vucubiyetini ikrar etmelerine rağmen vermeme hususunda imama karşı savaşıyorlarsa küfre girerler mi? Ahmed'in mezhebinde bu kişiler hakkında iki rivayet bulunmaktadır.

Bunların hepsi, Sıddık Radiyallâhu Anh'ın zekâtı vermeyenlere karşı savaşı ve Alî Radiyallâhu Anh'ın Hâricîler'e karşı savaşının Cemel ve Sıffîn günlerinde gerçekleşen savaş gibi olmadığını beyan eder. Zira Alî Radiyallâhu Anh'ın ve diğerlerinin Hâricîler hakkındaki sözleri, Hâricîler'in İslam'ın aslından irtidat eden kâfirler gibi olmadıklarını

yüzden de Alî bin Ebî Tâlib Radiyallâhu Anh'ın tutumu, Basra ehli ve Şam ehline karşı savaşması ve Nehrevân ehline karşı savaşması şeklinde farklılaşmıştır. Onun Basralı ve Şamlılara karşı tutumu, bir kardeşin kardeşe olan tutumuydu, Hâricîlere karşı tutumu ise bunun hilafıdır. Sıddîk Radiyallâhu Anh'ın zekâtı vermeyenlerle savaşması hakkında ve Alî Radiyallâhu Anh'ın Hâricîlerle savaşması hakkında kendisiyle sahabenin icmasının karar bulduğu Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den rivayet edilen naslar sabittir.”

Şeyh Takiyy'ud Dîn Rahimehullâhu Teâlâ'nın kelamı sona erdi.⁵¹

Allâhu Teâlâ sana rahmet etsin!

Bu imamın bu fetvada, beş vakit namaz, oruç, zekât veya hac gibi İslam'ın zahiri şeri hükümlerinden birinden imtina eden veya zina gibi haramları reddeden yahut kanın, malın, alkol içilmesinin ve sarhoş edici maddelerin veya bunun dışındakiler gibi şeylerin haramlığını reddeden kimsenin; bunlardan imtina eden taifenin, -bununla beraber iki şehadeti telaffuz etseler de ve İslam'ın bazı şeri hükümlerine uysalar da- din tamamıyla Allâh'ın oluncaya ve İslam'ın tüm şeri hükümlerine uyana kadar onlarla savaşılmasının vacip olduğunu açıkça söylemesi üzerinde bir düşünesin!

Bunun sair taifelerden ulemanın, sahabenin ve onlardan sonra gelenlerin üzerinde ittifak ettiği bir mesele olduğunu ve bunun Kitap ve Sünnet ile amel etmek olduğunu açıkça söylemesi üzerinde bir düşünesin!

Böylece, İslam'ın şeri hükümlerine uymadan sadece İslam'a sarılmanın savaşı sakıt kılmadığı ve küfürleri ve İslam'dan ayrılmalarından dolayı onlarla savaşılacağı senin için açıklığa kavuşur! Nitekim Şeyh fetvasının sonunda şu

kapsar. Bu, Ahmed ve diğerleri gibi imamlardan rivayet edilendir. Bununla birlikte Hâricîler, Cemel ve Sıffîn'de savaşanların hükmü gibi bir hükme sahip değiller; aksine üçüncü bir sınıflar. Hâricîler hakkındaki üç görüşten en sahih olanı budur.” (Mecmû'u Fetâvâ Şeyh'il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 28/518)

⁵¹ Mecmû'u Fetâvâ Şeyh'il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 28/502-504.

sözleriyle açıkça bunu dile getirdi:

“Muhakkik âlimlere göre bu kimseler, imama karşı gelen bağiler konumunda değillerdir. Aksine bu kimseler, İslam’dan çıkma hususunda zekâtı vermeyenler konumundadır.”

Vallâhu a’lem!

[İbnu Teymiyye Rahimehullâh’ın Zekâtı Vermeyenler Hakkındaki Sözleri]

Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ, zekât vermeyenlerin küfrü hakkındaki kelamının sonunda şöyle dedi:

“Sahabe şöyle demedi: “Sen zekâtın farz olduğunu ikrar ediyor musun yoksa inkâr mı ediyorsun?” Sahabenin bunun uygulanması istediği asla rivayet edilmedi, aksine Sıddîk, Ömer Radiyallâhu Anhumâ’ya şöyle dedi:

“Allâh’a yemin olsun ki, Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’e verdikleri bir dişi oğlağı bile bana vermeseler, bunu vermediklerinden dolayı onlara karşı savaşırdım.”⁵²

Sıddîk Radiyallâhu Anh, vucubiyeti inkâr etmeyi değil, zekâtı vermemeyi savaşmayı mübah kılan gerekçe kıldı. Onlardan bazı taifelerin zekâtın vucubiyetini ikrar ettikleri, ancak zekâtı eda etmeyi terk ettikleri rivayet edilmiştir. Buna rağmen halifelerin onlar hususundaki tutumu, tek bir tutumdu ki bu, savaşçıları öldürmek, zürriyetlerini esir almak, mallarını ganimet olarak almak ve öldürülenlerin ateşte (cehennemde) olduğuna şahitlik etmektir. Onları topluca riddet ehli olarak isimlendirdiler.

Sahabe nezdinde Sıddîk Radiyallâhu Anh’ın en büyük faziletlerinden biri, Allâh’ın onu bu kişilere karşı savaşma hususunda sabit kılmasıdır. Sıddîk, diğerlerinin tevakkuf ettiği gibi tevakkuf etmedi, öyle ki Sıddîk onlarla

⁵² Buhârî, Hadis no: 1399, 1456, 6924.

münazara yaptı ve onlar onun görüşüne döndü.

Müseylime'nin nübüvvetini ikrar edenlere karşı savaşmaya gelince, onlarla savaşma hususunda hiç kimse arasında ihtilaf vuku bulmadı ve bu, "zekâtı vermeyenler bu uğurda imamla savaşılırsa küfre girerler, aksi takdirde girmezler" diyenlere bir hüccettir. Zira imamla bu uğurda savaşmayanların hilafına bu kişilerin küfrü ve riddet ehline dahil olmaları Kitap ve Sünnetin naslarına dayanan sahabenin ittifakı ileldir. Çünkü sahihte Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e şöyle denildiği rivayet edilmiştir: "İbnu Cemîl (zekâtı) vermedi." Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

"İbnu Cemîl'in fakir olup Allâh'ın onu zengin kılması, onun zekâtı vermeyi hoş görmemesine sebep oldu!"⁵³

Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem İbnu Cemîl'in öldürülmesini emretmediği gibi onun küfrüne de hükmetmedi. Ayrıca Sünen'de, Behz bin Hakîm'in babasından, o da dedesinden, o da Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den hadiste şöyle dediğini rivayet etti:

"Herkim zekâtı vermezse, biz hem onu alırız hem de develerinin yarısını alırız."⁵⁴

Alıntı sona erdi.

Şeyhin kelamı ve zekâtın vucubiyetini ikrar etseler de beş vakit namazı kılsalar da zekâtı eda etme dışında İslam'ın tüm şeri hükümlerini yerine getirirler de imama zekâtı eda etmekten imtina eden fırkayla savaşılacağını, küfür ve İslam'dan irtidad etmekle hükmedileceklerini, zürriyetlerinin esir alınacağını ve mallarının ganimet olarak alınacağını açıkça söylemesi üzerine bir düşünesin!

Bunların onlarla savaşmayı ve küfür ve de riddetle hükmedilmelerini sakıt

⁵³ Buhârî, Hadis no: 1468; Muslim, Hadis no: 983.

⁵⁴ Nesâî, Hadis no: 2449; benzer lafızlarla Ebû Dâvûd, Hadis no: 1575.

kılmadığını ve bunların hepsinin Kitap, sünnet ve de Sahabe Radiyallâhu Anhum'un ittifakıyla sabit olduğunu açıkça söylemesi üzerinde de bir düşünesin!

Vallâhu a'lem!

[İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Allâh'a ve Peygamber'e Sövenler Hakkındaki Sözleri]

Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ, es-Sârim'ul Meslûl alâ Şâtim'ir Rasûl isimli kitabında şöyle dedi:

“Şâfi'î ve Ahmed'e denk olan imamlardan biri olan imam İshâk bin Râhveyh şöyle dedi: “Allâh'ın indirdiği her şeyi ikrar etse bile Allâh'a veya Rasûlü'ne söven veya Allâh'ın indirdiklerinden bir şeyi reddeden kimsenin kâfir olduğuna dair Müslümanlar icma etmişlerdir.”⁵⁵

Mâlik'in ashabından olan imamlardan biri, Muhammed bin Sahnûn şöyle dedi: “Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söven kişinin kâfir olduğuna, imamlara göre hükmünün ölüm olduğu hususunda ve küfründe şek edenin küfrüne dair âlimler icma etmişlerdir.”⁵⁶

“İbn'ul Munzir şöyle dedi: “Ehl-i ilmin geneli, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söven kişinin hak ettiği şeyin ölüm olduğu hususunda icma etmişlerdir.”⁵⁸

İmam Ahmed, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söven kişi hakkında, öldürülür demiştir. Ona bu hususta hadisler var mı diye sorulunca şöyle dedi: “Evet, kadını öldüren kör adamın hadisi de İbnu Ömer'in “Nebî Sallallâhu

⁵⁵ İbnu Abd'ül Berr, el-İstizkâr, 2/150.

⁵⁶ Kadı İyâz, Şifâ, 2/476.

⁵⁷ İbnu Teymiyye, es-Sârim'ul Meslûl alâ Şâtim'ir Rasûl, sf. 3-4.

⁵⁸ İbn'ul Munzir, el-İşrâf, 8/60 no: 5187.

Aleyhi ve Sellem'e söven öldürülür" sözü de bunlardandır."

Ömer bin Abd'ul Azîz de öldürülür dedi.⁵⁹

Abdullâh'ın rivayetinde İmam Ahmed şöyle dedi: "Kendisinden tövbe etmesi istenilmez. Zira Hâlid İbn'ul Velîd, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söven bir adamı öldürmüş ve tövbe etmesini istememiştir."

Alıntı sona erdi.⁶⁰

Allâhu Teâlâ sana rahmet etsin! İshâk bin Râhveyh'in kelâmı üzerinde bir düşünesin! Allâh'ın indirdiği her şeyi ikrar etse dahi Allâh'a veya Rasûlü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söven veya Allâh'ın indirdiği bir şeyi reddeden kişinin kâfir olduğuna dair icma nakletmesi üzerinde bir düşünesin! Bunun üzerinde düşündüğünde, -Allâh'ın indirdiği her şeyi ikrar etse de kalbiyle manasını kastetmeksizin alay etse de- diliyle Allâhu Teâlâ'ya yahut Rasûlü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söven kişinin kâfir ve İslâm'dan irtidad eden biri olduğu, senin için açıklığa kavuşur.

Nitekim Şâfi'î Radiyallâhu Anh şöyle dedi: "Herkim Allâh'ın ayetlerinden biriyle alay ederse kâfirdir."⁶¹

Durum böyleyken, Allâhu Teâlâ'ya söverek veya Rasûlü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söverek alay eden bir kimse hakkında ne denilir? Bundan dolayı, Şeyh Takiyy'ud Dîn şöyle dedi:

"Ashabımız (Hanbelîler) ve başkaları şöyle dedi: "İster şaka yoluyla olsun ister ciddi olsun, herkim Allâh'a söverse küfre girer. Bu, Allâhu Teâlâ'nın ayetteki şu kavlden dolayıdır:

⁵⁹ Ömer bin Abd'il Azîz, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem dışında birine söven kişi öldürülmez demiştir. (İbnu Abd'il Hakem, Sîratu Ömer bin Abd'il Azîz, sf. 146)

⁶⁰ İbnu Teymiyye, es-Sârim'ul Meslûl alâ Şâtim'ir Rasûl, sf. 3-5.

⁶¹ İbnu Teymiyye, es-Sârim'ul Meslûl alâ Şâtim'ir Rasûl, sf. 513.

“De ki: Allâh’la, O’nun ayetleriyle ve Rasûlü’yle mi eğleniyordunuz? Boşuna özür dilemeyin! Çünkü siz, (sözde) iman ettikten sonra küfrünüzü açığa vurdunuz.” (et-Tevbe, 9/65-66)

Şeyh Takiyy’ud Dîn dedi ki: “Bu kesinlikle doğru olan görüştür.”

Alıntı sona erdi.⁶²

İshâk Rahimehullâhu Teâlâ’nın şu sözünün anlamına gelince: “veya Allâh’ın indirdiklerinden bir şeyi reddeden.”

Allâh’ın bunu kitabında indirdiğini yahut da Rasûlü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in bunu emrettiğini veyahut da bundan nehyettiğini bildikten sonra, Allâh’ın kitabında veya Rasûlü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in dilinden indirdiği farzlar, vacipler, mesnunlar veya mustehaplardan bir şeyi reddedip kabul etmemesidir. Bunu bildikten sonra reddeden kişi, hevasına veya beldesinin ehlinin adetlerine muhalefet ettiği için reddettiği veya inkâr ettiği şeyler dışında şeri hükümlerden Allâh’ın indirdiği her şeyi ikrar etse bile, mürted bir kâfirdir.

İşte Allâh kendilerinden razı olsun, âlimlerin “herkim üzerinde icma edilmiş bir fûru meselesini inkâr ederse küfre girmiştir,”⁶³ sözünün anlamı budur. İnsanların en çok ibadet edenlerinden ve en çok zühd sahibi

⁶² İbnu Teymiyye, es-Sârim’ul Meslûl alâ Şâtim’ir Rasûl, sf. 513.

⁶³ Takiyy’ud Dîn es-Subkî, bu prensibin dinde bilinmesi zaruri olan meseleler hakkında olduğunu belirtip şöyle demiştir:

“Bazı usulcüler şöyle dedi: Üzerinde icma edilen bir hükmü inkâr eden kişi inkâr ettiği şey dinde zarurî olarak bilindiği takdirde tekfir edilir. Dinde zarurî olarak bilinmeyip üzerinde icma edilen bir hükmü gelince, bir kişi bunu inkâr etmesiyle tekfir edilmez. Mesela (vefat eden kişinin) oğlun(un) kızının, (vefat eden kişinin) kız(ıy)la beraber altıda bir (miras) payında ortak olmaları gibi üzerinde icma edilmiş fakat dinden zarurî olarak bilinmeyen bir şeyi inkâr etmesiyle kişi tekfir edilmez. Yani bu hükmü inkâr eden kişi tekfir edilmez.” (Fetâva’s Subkî, 2/588)

olanlarından biri bile olsa, Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in bundan nehyettiğini bildikten sonra sol elle yemek yemenin⁶⁴ veya elbiseyi isbal etmenin (büyüklenererek elbisenin paçalarının ayak bileğinin altına gelecek şekilde salınmasının)⁶⁵ nehyedilişini inkâr eden kimse mürted bir kâfirse, şu hâlde ibadeti yalnızca Allâh'a has kılmayı; dua, istigase, nezir, tevekkül ve bunların dışında kalan ibadet çeşitlerini Allâh'a has kılmayı inkâr eden kişinin durumu nicedir? O ibadet ki La İlahe İllallâh'ın anlamı olan İslam'ın en azim şiarı olup, Allâh tüm Rasûllerini ve tüm kitaplarını bilinmesi için ve kendisiyle amel edilmesi için göndermiş ve indirmiştir ve hiçbir yakınlaştırılmış meleğe veya gönderilen nebiye kendisinden bir şeyin sarf edilmesi uygun olmayıp yalnızca Allâh'a sarf edilmesi uygundur.

Her kim bunu inkâr eder, buğz eder, söver ve ehline sövüp de onlara Hâricîler ismini verirse, tüm Müslümanların icması ile din tümüyle Allâh'ın olana dek kendisiyle savaşılmaya vacip olan hakiki bir kâfirdir.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ en doğrusunu bilir.

Fasıl

[Kabirleri Bayram Yeri Edinme Hususunda İbn'ul Kayyim'in Sözleri]

İbn'ul Kayyim Rahimehullâhu Teâlâ el-İgâse isimli eserinde⁶⁶ şöyle dedi:

“Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“Benim kabrimi bayram yeri edinmeyiniz!”⁶⁷

⁶⁴ Muslim, Hadis no: 2099.

⁶⁵ Buhârî, Hadis no: 3665.

⁶⁶ İbn'ul Kayyim Rahimehullâh'ın kaleme aldığı bu eserin ismi, İgâset'ul Luhefân fî Mesâ'id'îş Şeytân'dır. Türkçe'de Şeytanın Tuzakları ismiyle yayınlanmıştır.

⁶⁷ Ahmed, Musned, Hadis no: 8804.

⁶⁸ İbn'ul Kayyim, İgâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/347.

“Yine Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

**“Allâh'ım! Kabrimi ibadet edilen bir put hâline getirme!
Nebîlerinin kabirlerini mescid edinen bir kavme Allâh'ın gazabı
şiddetli olmuştur!”⁶⁹⁷⁰**

“Kabirleri bayram yeri edinmede öyle büyük mefsedetler vardır ki, kalbinde Allâh'ın tevhidi hakkında vakar ve kıskançlık yerleşen her kişi, bunlar sebebiyle öfkelenir! Fakat bir yara, ölü bir kişiye acı vermez!

Bu mefsedetlerden biri, kabirlere yönelik namaz kılmak, kabri tavaf etmek, onu istilam etmek ve yanakları kabrin toprağı ile bulamak; kabirdekilere ibadet etmek ve putperestlerin putlarından sual ettiği şeyler olan yardım, rızık, afiyet, borçların ödenmesini ve belaların giderilmesi için sual etmeyi kabirdekilerden istemektir.

İlmin birazcık kokusunu alan her kişi, buna götüren yolların kapatılmasının en önemli şeylerden biri olduğunu bilir. Yine Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in nehyettiğı şeyin ve ona götüren şeylerin akıbetini öğrettiğini bilir.”⁷¹

“Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, enbiyanın kabirlerini, içerisinde Allâh'a ibadet edilen mescitler edinen kişiyi lanetlemişse, orayı sık sık ziyaret etmenin ve oraya yönelmeyi adet hâline getirmenin durumu nicedir?”⁷²

“Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kabirler hakkındaki sünnetini, emredip nehyettiklerini ve ashabının üzerinde bulunduğu şey ile günümüz insanların birçoğunun üzerinde bulunduğu şeyi cem eden kişi, birinin

⁶⁹ Ebû Mus'ab ez-Zuhrî rivayetiyle Mâlik, Muvatta, Mu'esseset'ur Risâle, Hadis no: 570.

⁷⁰ İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/341.

⁷¹ Özetle İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/350-352.

⁷² Yakın lafızlarla İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/349-350.

diğeriyle zıt olduğunu görür.

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem kabirlerin mescid edinilmesinden nehyetmiştir⁷³, bunlar ise kabirlerin üzerine mescitler yapıyorlar.

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem kabirlerde kandil yakılmasından nehyetmiştir⁷⁴, bunlar ise kabirlerin üzerinde kandillerin yakılması için vakfediyorlar.

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem kabirleri bayram yerleri edinmemizi nehyetmiştir, bunlar ise kabirleri bayram yerleri ediniyorlar.

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem -Sahîh-i Muslim'de Alî Radiyallâhu Anh'ın kendisinden yaptığı rivayette geçtiği üzere- kabirlerin düzlenmesini emretmiştir⁷⁵, bunlar ise kabirleri yükseltip üzerlerine kubbeler inşa etmektedir.

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem -Sahîh-i Muslim'de Câbir Radiyallâhu Anh'ın kendisinden yaptığı rivayette geçtiği üzere- kabirlerin kireçlenmesini ve üzerlerine bina yapılmasını yasaklamıştır.⁷⁶

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem -Tirmizî'nin Câbir Radiyallâhu Anh'dan yaptığı rivayette geçtiği üzere ki Tirmizî bu hadisin sahih olduğunu da söylemiştir- kabirlerin üzerine yazılmasından nehyetmiştir.⁷⁷

Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem -Ebû Dâvûd'un Câbir Radiyallâhu Anh'dan yaptığı rivayette geçtiği üzere- kabirlerin üzerine toprağından başka bir şeyin ilave edilmesinden nehyetmiştir.⁷⁸

⁷³ Buhârî, Hadis no: 435.

⁷⁴ Tirmizî, Hadis no: 320.

⁷⁵ Muslim, Hadis no: 969.

⁷⁶ Muslim, Hadis no: 970.

⁷⁷ Tirmizî, Hadis no: 1052.

⁷⁸ Ebû Dâvûd, Hadis no: 3226.

Bunlar ise kabirler üzerine levhalar koyup, bu levhalar üzerine Kuran'dan yazıyorlar. Toprağının üstüne alçı, tuğla ve taşlar ekliyorlar.”⁷⁹

“Durum bu sapık müşrikler için öyle bir hâl almıştır ki onlar kabirlere yapılan haccı meşru kıldılar. Bu hususta “Menâsiku Hacc'il Meşâhid (Meşhetlerin Haccının Menasiki)” isimli bir kitap tasnif ettiler.⁸⁰ Bunun İslam dininden ayrılmak ve putperestlerin dinine girmek olması gizli değildir. Rasûl'ün ümmeti için meşru kıldığı ve bunların meşru kıldığı şey arasındaki büyük farka bir bakasın!”⁸¹

“Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, âhireti hatırlattığı için kabir ziyaretini emretti. Yine ziyaret edenin kabirde yatanlar için dua etmelerini emredip onları kem söz etmekten nehyetti.”⁸²

“İşte, Allâh'ın Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in ümmeti için izin verdiği ve kendilerine öğrettiği kabir ziyareti budur! Şirk ve bidat ehlinin itimat ettiği herhangi bir şeyi Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in izin verdiği kabir ziyaretinde bulmakta mısınız? Yoksa onu her vecihten şirk ve bidat ehlinin üzerinde bulunduğu şeye zıt mı bulmaktasınız?

İmam Mâlik ne kadar da güzel söylemiştir! “Ümmetin evvelini ıslah eden şeyden başkası bu ümmetin sonunu ıslah edemez!”⁸³

Lakin ümmetlerin, peygamberlerinin ahitlerine bağlı kalmaları zayıfladıkça onun yerine icat ettikleri bidati ve şirki koydular. Selef-i salih, tevhibi soyutladı ve cüzünü korudu. Öyle ki onlardan biri Nebî Sallallâhu

⁷⁹ Yakın lafızlarla İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/353-355.

⁸⁰ Meşhetlerin Haccının Menasiki isimli bu eseri, Şiilerin imamlarından Şeyh Müfid lakabıyla bilenen Ebû Abdillâh Muhammed İbn'un Nu'mân telif etmiştir. (Mecmû'u Fetâvâ Şeyh'il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 27/162; İbnu Teymiyye, el-İstigâse, sf. 305)

⁸¹ Özetle İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/357.

⁸² Yakın lafızlarla İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/359-360.

⁸³ Kadı İyâz, eş-Şifâ, Dâr'ul Fikr, 2/88.

Aleyhi ve Sellem'e selam verdiğinde sonra dua etmek istediğinde, sırtını Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kabrine dönerdi sonra dua ederdi. Dört mezheb imamından, kişinin dua etmek için kibleye döneceğine ve -dua ibadet olduğu için- böylece kabir yanında dua etmiş olmayacağına dair nas bulunmaktadır.

Kısacası, ölünün ameli kesilmiştir. Bundan dolayı kendisi için dua edecek bir kişiye muhtaçtır. Bu sebeptendir ki, hayatta olan bir kişi için teşri kılınmamış dua, ölü üzerine namaz kılındığında meşru kılınmıştır. Ölünün üzerine kılınan namazdan maksat, onun için istiğfarda bulunup onun için dua etmektir. Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem definden sonra kabrin yanı başında durur ve şöyle buyururdu: "Ölünün sebat etmesini dileyin, zira kendisi, şimdi suale çekilmektedir."⁸⁴

Bidat ve şirk ehli ise, sözü kendilerine söylenenden başka sözle değiştirdiler. Ölü için dua etmeyi ölüye dua etmekle değiştirdiler. Ölü için sefaat etmeyi ölüden şefaath talep etmeyle değiştirdiler. Ölü için [ve ziyaretçi için] iyilikte bulunmak üzere meşru kılınan ziyareti, ölüden isteyip onlarla Allâh'a yaklaşmak, bu bölgeyi -ibadetin özü olan- dua için has kılmakla ve kalbi mescitte bulunduğundan daha fazla hazır bulunması ve huşu duymasıyla değiştirdiler."⁸⁵

[Sahabenin Şirke ve Bidate Götüren Yolları Kapatması]

(İbn'ul Kayyim Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

"İbnu İshâk, Ebu'l Âliye'den şöyle dediğini rivayet etti: "Tüster'i fethettiğimizde Hürmüzân'ın beytülmalinde, üzerinde ölü bir adam bulunan ve başucunda bir Mushaf (kitap) olan bir sedir bulduk. Bu mushafı (kitabı) Ömer'e ulaştırdık. O da Ka'b'ı çağırdı. Ka'b onu Arapça(ya tercüme ederek) yazdı. Ben, Araplardan olup onu okuyan ilk kişiydim. Onu Kuran'ı okuduğum

⁸⁴ Ebû Dâvûd, Hadis no: 3221.

⁸⁵ Özetle İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/363-367.

gibi okudum. İçerisinde sizin tarihiniz, işleriniz, kelamınızdaki hatalar ve sonradan meydana gelecek hâdiseler bulunmaktaydı.” Ben (ravi Hâlid) dedim ki: “Peki adamlar ne yaptınız?” Ebu'l Âliye şöyle dedi: “Gündüz vakti on üç ayrı kabir kazdık. Gece olunca onu defnettik ve bütün kabirleri dümdüz ettik. Bunu, olur da kabri bulurlar diye onun kabrini insanlardan gizlemek için yaptık.” Dedim ki: “İnsanlar ondan ne istermiş?” Ebu'l Âliye dedi ki: “Semadan yağmur yağmadığında bu sediri meydana çıkarırlardı, bunun üzerine kendilerine yağmur verilirmiş.” Dedim ki: “Siz bu adamın kim olduğunu düşünüyorsunuz?” Ebu'l Âliye dedi ki: “Danyâl.” Dedim ki: “O, vefat edeli ne kadar zaman olmuş?” Ebu'l Âliye dedi ki: “Üç yüz sene kadar olmuş.” Dedim ki: “Bedeni hiç değişikliğe uğramamış mı?” Şöyle dedi: “Hayır. Sadece başının arka tarafındaki saçlarından bazısı... Hiç kuşkusuz ki nebilerin bedenlerini toprak çürütmez, yırtıcı hayvanlar da yemez.”

Bu kıssada muhacirin ve ensarın, insanlar kendisiyle fitne kapılmasınlar diye onun kabrini gizlemek için yaptıkları bulunmaktadır. Sonraki gelen nesiller, onu elde etselerdi, onun için kılıçlarla mücadele ederlerdi ve ona ibadet ederlerdi. Zira onlar, ona yakın bir seviyeye bile sahip olmayan kişilerin kabirlerini putlar edinip oraya bekçiler diktiler.

Sahabe, bunun daha aşağısında olan şeylere karşı çıktı. Böyle bir sebeple Ömer İbn'ul Hattâb Radiyallâhu Anh, altında Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e biat verilen ağacı (Rıdvan ağacını) kesti.”⁸⁶

“Yine Ömer, insanların gittiğini görünce bunun sebebini sordu. Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in içerisinde namaz kıldığı bir mescidde namaz kılıyorlar denildi. Bunun üzerine Ömer Radiyallâhu Anh şöyle dedi: Sizden önceki ümmetlerin helak olmaları ancak buna benzer şeylerle olmuştur. Onlar kendi nebilerinin izlerine tabi olurlardı, onları kilise ve sinagog edinirlerdi. Sizden herkim bu mescidlerden birindeyken namaz vakti girerse orada namazını kılın! Sizden herkim bu mescidlerden birinde değilken namaz vakti

⁸⁶ Özetle İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'ül İlm, 1/368-371.

girirse, gitsin ve orada namaz kılmaya özen göstermesin!”⁸⁷

Sahabe kendisinden, hususen üzerine silah asacakları bir ağaç talep ettiğinde Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem buna karşı çıktı.”⁸⁸

Sonra İbn’ul Kayyim Rahimehullâh Zât-u Envât hadisini zikretti (ve şöyle dedi:)

“Sahabe ağaca ibadet etmemesine ve ondan bir şey istememesine rağmen eğer kendisine silah asmak ve etrafında itikâf durmak için bir ağaç tayin etmek Allâh ile beraber bir ilah edinmekse, kabrin etrafında itikâf durmak, kabre dua etmek, kabrin yanında dua etmek ve kabrin aracılığıyla dua etmek hakkında ne düşünülmelidir? Bir ağacın fitnesiyle kabrin fitnesi arasında nasıl bir münasebet bulunmaktadır? Keşke şirk ve bidat ehli bilseydi! Allâh’ın, Rasûlü’nü kendisiyle gönderdiği şey hakkında ve günümüzde şirk ile bidat ehlinin bu ve diğer hususlarda üzerinde bulunduğu şey hakkında haberi olan kişi bilir ki selef ile onlar arasındaki uzaklık, doğu ve batının arasındaki mesafeden bile daha uzak bir mesafedir. Allâh’a yemin olsun ki bu iş, zikrettiğimizden çok daha azimdir!

Buhârî’nin Sahîh’inde, Umm’ud Derdâ Radiyallâhu Anhâ’dan şöyle dediği rivayet edilmiştir: “Ebu’d Derdâ öfkeli bir şekilde yanıma geldi. Dedim ki senin neyin var? Ebu’d Derdâ dedi ki: “Allâh’a yemin ederim ki, cemaatle namaz kılmaları haricinde insanlar arasında Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in üzerinde bulunduğu şeyden hiçbir şeyin olduğunu bilmiyorum.”⁸⁹

Alıntı sona erdi.⁹⁰

⁸⁷ İbnu Teymiyye, İktidâ’us Sirât’il Mustakîm, 2/273-274.

⁸⁸ Özetle İbn’ul Kayyim, İğâset’ul Luhefân, Dâru Atâ’ât’il İlm, 1/371.

⁸⁹ Yakın lafızlarla Buhârî, Hadis no: 650.

⁹⁰ Özetle İbn’ul Kayyim, İğâset’ul Luhefân, Dâru Atâ’ât’il İlm, 1/372-373.

[Ulema, Şirkin Bu Ümmette Vuku Bulduğunu Zikretmiştir]

Yüce Allâh sana rahmet etsin, Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın sözleri üzerinde düşün! Şeyh'in putperestliğin kendi zamanında meydana geldiğini açıkça söylemesi üzerinde düşün! Danyal'ın defnedilmesine dair kıssayı zikrettikten sonra, müteahhir olan zamanının insanların mertebe, fazilet ve doğruluk hususunda ona yakın bile olmayan kişilerin kabirlerini putlar edindiklerini açıkça söylemesi üzerinde düşün! Müteahhir olan zamanının insanların Danyal'ı bulsalardı, onun için kılıçlarla mücadele edeceklerini ve ona Allâh'ın yanı sıra ibadet edeceklerini açıkça söylemesi üzerinde düşün! Bu hususların üzerinde düşündüğün takdirde günümüzde insanların çoğunluğunun Allâh'tan başkasına ibadet etmek; onlara dua etmek; sıkıntıda, zorlukları gidermede ve tasaları giderme hususlarında onlardan istigasede bulunmak; sıkıntı, zorlukları giderme ve tasaları giderme anında ibadetleri onlara halis kılmak; gemiye bindiklerinde ve diğer sıkıntı zamanlarında ibadetleri onlara halis kılmak hususunda geldikleri durum, senin için açıklığa kavuşur. Öyle ki evvelki müşrikler bile bunları yapmamıştır. Nitekim Allâhu Teâlâ, şu buyruğuyla onlardan haber vermektedir:

“Onlar gemiye bindikleri zaman, dini yalnızca O'na hâlis kılarak Allâh'a yalvarıp yakarırlar. Ama onları karaya çıkarıp kurtarıncaya hemen şirk koşarlar.” (el-Ankebût, 29/65)

Yine Allâhu Teâlâ'nın şu buyruğu:

“De ki: Söyleyin bakalım. Acaba size Allâh'ın azabı gelse veya size kıyamet saati gelip çatsa (böyle bir durumda) siz Allâh'tan başkasına mı dua ederdiniz? Doğru sözlü iseniz (söyleyin bakalım)! Bilakis yalnız O'na dua edersiniz, O da dilerse (kurtulmak için) dua ettiğiniz sıkıntıyı giderir ve siz o an Allâh'a ortak koştuklarınızı unutursunuz.” (el-En'âm 6/40-41)

Allâhu Teâlâ sana rahmet etsin! Allâhu Teâlâ'nın bu müşriklerden sıkıntı zamanlarında duayı Allâh'a halis kıldıklarını haber vermesi üzerinde düşün! Sonra da zamanımızdaki müşriklerin, sana zikrettiğim şekilde, neler yaptıkları üzerinde düşün! Bunlar üzerinde düşündüğün takdirde, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kendisiyle geldiği İslam'ın, bu zamanlardaki garipliği senin için açıklığa kavuşur. İlim ehlinin kelamı ve açık sözleri, Allâh'a ortak koşmanın bu zamanlarda galebe çaldığı ve kabul edildiği yönüdeyse... Yine ilim ehlinin kelamı ve açık sözleri, Allâh'a ortak koşmanın nefislerin çoğuna galebe çaldığı ve ondan kurtulanların, az olması yönüdeyse, hatta şirke karşı çıkanları kınamayanların az olması yönüdeyse, o hâlde bu devir hakkındaki düşüncen nedir? Malumdur ki, mesele ancak şiddet ve gariplik yönünden artar. Sahih hadiste Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu geçmektedir:

“Her gelecek zamanın sonrası, kendisinden daha şerlidir.”

Buhârî, Enes Radiyallâhu Anh'dan rivayet ederek Sahîh'inde bunu tahrîc etti.⁹¹

Fakat mesele, Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın dediği gibidir:

“Allâh'ın, Rasûlü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i kendisiyle gönderdiği şey hakkında ve günümüzde şirk ile bidat ehlinin bu ve diğer hususlarda üzerinde bulunduğu şey hakkında haberi olan kişi bilir ki selef ile onlar arasındaki uzaklık, doğu ve batının arasındaki mesafeden bile daha uzak bir mesafedir.”

İşte, İbnu Mes'ûd Radiyallâhu Anh'ın hakkında şöyle dediği fitne budur!

“Büyüğün kendisi üzerinde ihtiyarladığı, küçüğün de üzerinde yetiştiği fitne sizi sardığında durumunuz nice olacak? İnsanlar onu sünnet edinecek, değiştğinde sünnet değışti denilecek.”⁹²

Vallâhu a'lem!

⁹¹ Yakın lafızlarla Buhârî, Hadis no: 7068.

⁹² Yakın lafızlarla Hâkim, el-Mustedrak, Hadis no: 8570.

[İnsanların Putlarla ve Fal Oklarıyla Müptela Olması]

İbn'ul Kayyim Rahimehullâhu Teâlâ şöyle dedi:

“İnsanlar, putlar ve fal oklarıyla müptela oldular. Putlar, şirk içindir. Fal okları ise, Allâh'ın katında olanın ilmini talep etmek içindir. Bu ilim için, öteki ise amel içindir. Allâhu Teâlâ'nın dini ise her ikisine aykırıdır.

Sahabe, Ömer Radiyallâhu Anh'ın emriyle Danyal Aleyh'is Selâm'ın kabrini gizledi. Altında Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e biat verilen ağaç ile insanların müptela olduğunun haberi kendisine ulaşınca Ömer Radiyallâhu Anh insanlar gönderip onu kestirtti. İsâ bin Yûnus şöyle dedi: Bu olay, İbnu Avn'ın Nâfi'den rivayet ettiği hadis olarak katımızda mevcuttur. Eğer bu, Allâh'ın Kuran'da zikrettiği ve altında sahabenin Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e biat ettikleri ağaç hususunda Ömer Radiyallâhu Anh'ın fiiliyse, peki onun dışında kalan şeyler hakkında Ömer Radiyallâhu Anh'ın hükmü nicedir?

Bundan daha belîğ olan ise Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in Mescid-i Dırâr⁹³'ı yıkmasıdır. Bunda, kabirlerin üzerine inşa edilen ve hakeza üzerindeki kubbeler gibi Mescid-i Dırâr'dan fesat bakımından daha azim olan mescitlerin yıkılmasına delil vardır. Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in failini lanetlediği bu şeyleri yıkma hususunda süratli davranmak vaciptir. Allâh, dini için, ona yardım edip onu müdafaa edecek kişileri kaim kılacaktır.

Dımaşk'ta bu putlardan çok bulunmaktaydı. Allâh Subhânehu, Şeyhülislam'a ve muvahhidlerin hizbine onları kırmayı kolaylaştırdı. Avam o putlardan bazısı hakkında “O adakları kabul eder” derdi. Yani o putlar, Allâh'ın yanı sıra ibadetleri kabul ediyormuş! Adak adamak ise bir ibadettir; adağı adayan kişi, adak vasıtasıyla adağı adadığı varlığa yaklaşmaktadır.

⁹³ Vâhidî, Esbâb'un Nüzûl, Dâr'ul Kutub'il İlmiyye, no: 527.

Selef, Allâh'ın namazgah edinilmesini emir buyurduğu Makam(-ı İbrâhîm) taşının meshedilmesine karşı çıkmıştır. İlgili ayet⁹⁴ hakkında Katâde Rahimehullâh şöyle dedi: "Onlara orada namaz kılmak emredildi; kendilerine onu meshetmek emredilmedi. Bu ümmet, önceki ümmetlerin girmediği tekellüfe girdiler. İbrâhîm Aleyh'is Selâm'ın parmak izlerinin eserini görenler bize bunu anlattı. Bu ümmet, onu yıpratana kadar onu meshettiler."⁹⁵

Kabir ashabının fitnesi, bu putlar sebebiyle düşülen fitnelerin en azimidir ki bu, putperestlerin fitnesinin aslıdır."⁹⁶

"Nitekim Allâhu Teâlâ, Nûh suresindeki şu buyruğunda bunu zikretti:

"Şöyle dediler: Sakın ilahlarınızı bırakmayın. Hele hele Vedd'i, Suvâ'i, Yeğûs'u, Ye'ûk'u ve Nesr'i hiç bırakmayın." (Nûh, 71/23)

Selef, bu ayetin tefsirinde, bunlar Nûh kavmindeki sâlih zatların isimleri olduğunu zikretti. Bu sâlih zatlar vefat ettiğinde kabirlerinin yanı başında itikaf yaptılar. Sonra onlar timsallerini yaptılar. Daha sonra üzerlerinden çok uzun zaman geçti ve onlara ibadet ettiler."⁹⁷

"Salihlere tazimde bulunmak, ancak salihlere tabi olmak ve onların davet ettiği şeylere tabi olmakla gerçekleşir; onların kabirlerini bayram yerleri ve putlar edinmek değildir! Bunlar ise meşru olan şeyden yüz çevirdiler ve bidatlerle iştiler!"⁹⁸

⁹⁴ Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Siz de İbrâhîm'in makamından kendinize namaz kılacak bir yer edinin!" (el-Bakara, 2/125)

⁹⁵ Ezrakî, Ahbâru Mekke, 2/29; Taberî, Tefsir, 2/527. Benzerini Mukâtil ve Suddî Rahimehumallâh da söylemiştir. (Begavî, Tefsir, 1/163)

⁹⁶ Özetle İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/379-384.

⁹⁷ Yakın lafızlarla özetleyerek İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/330-332.

⁹⁸ Yakın lafızlarla İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/385-386.

“Herkim Allâh’ın kelamına ve onda fehim sahibi olmaya dikkat ederse, bu onu bidatler ve diğer görüşlerden korur. Herkim ondan uzaklaşırsa, kendisine faydası olmayan bir şeyi, onun yerine koyması kaçınılmazdır. Nitekim herkim kalbini Allâh sevgisiyle, korkusuyla ve O’na tevekkül etmekle mamur kılsa, bu onu başkasının sevgisinden, korkusundan ve başkasına tevekkül etmekten korur.

Allâh sevgisinden yüz çeviren kimse, isteyerek ya da istemeyerek suretperesttir. Sünnete tabi olmaktan yüz çeviren kimse, isteyerek ya da istemeyerek bidatçidir.”⁹⁹

[Kabir Başlarında Yapılan Bidatler ve Çeşitleri]

(İbn’ul Kayyim Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Kabirler yanında yapılan bidat olan bu işler, farklı nevelerdir.

Şeriattan en uzak olanı çeşidi ise, birçoğunun yaptığı gibi, kişinin hususen ölüden istemesidir. Bunu yaparlar, putperestlerin cinsindedir. Bu sebeple şeytan, putperestler için büründüğü gibi onlar için ölünün suretine bürünür. Bu, müşriklerin ve ehl-i kitabın başına gelir. Kabirlere secde etmek, onları öpmek ve onları meshetmek de böyledir.

İkinci çeşit ise sonraki dönemlerde yaşayanların birçoğunun yapmış olduğu, kabirdeki ile Allâh’tan istemektir. Bu, icma ile bidattir.

Üçüncü çeşit ise kabir başında yapılan duanın kabul edileceğine ve orada dua etmenin mescidde dua etmesinden daha faziletli olduğuna inanmasıdır. Bu sebeple kabri kasteder. Bu da icma ile münkerlerden biridir. Her ne kadar sonraki dönemlerde yaşayanların birçoğu bunu yapsa da din imamları arasında bu hususta bir ihtilâf bulunduğu bizce malum değildir.”¹⁰⁰

⁹⁹ Özetle İbn’ul Kayyim, İğâset’ul Luhefân, Dâru Atâ’ât’il İlm, 1/386-387.

¹⁰⁰ Özetle İbn’ul Kayyim, İğâset’ul Luhefân, Dâru Atâ’ât’il İlm, 1/391-392.

[İnsanların Çoğu Putperestlikle Müptela Olmuştur]

(İbn'ul Kayyim Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Ve'l hâsıl, yeryüzünden yaşayan insanların çoğu, putperestlikle müptela olmuştur. Millet-i İbrâhîm'e tabi olan Hanifler dışında kimse bundan kurtulmamıştır. Putlara ibadet etme, Nûh Aleyh'is Selâm'dan önce de yer yüzünde mevcuttu. Heykelleri, putların bekçileri, putların hacipleri ve putlara ibadet etmeye dair yazılmış kitaplar yeryüzünde yayıldı. Haniflerin imamı (İbrâhîm) Aleyh'is Selâm şöyle dedi:

“Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzak tut. Rabbim! O putlar insanlardan birçoğunu saptırdılar!” (İbrâhîm, 14/35-36)

Ateşe (cehenneme) sevkedilecek olanların, her bin kişiden dokuz yüz doksan dokuz tane olmasının Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den sahih olarak rivayet edilmesi, putperestlerin, yeryüzündeki insanlar çoğu olduğunu bilme hususunda kâfidir.¹⁰¹

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Yine de insanların çoğu ancak inkârda direttiler.” (el-İsrâ, 17/89)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurdu:

“Eğer yeryüzündekilerin çoğuna uyarsan seni Allâh yolundan saptırırlar.” (el-En'âm, 6/116)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurdu:

“Sen ne kadar şiddetle arzu etsen de insanların çoğu inanacak değildir.” (Yûsuf, 12/103)

¹⁰¹ Buhârî, Hadis no: 3348; Muslim, Hadis no: 222.

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurdu:

“Biz onların çoğunda, sözünde durma diye bir şey bulmadık. Ama gerçekten onların çoklarını yoldan çıkmış kimseler bulduk.”
(el-A'râf, 7/102)

Putperestlik fitnesi azim olmasaydı, putperestler kendilerini, mallarını ve çocuklarını putları uğruna kurban etmeye atılmazlardı. Onlar, kardeşlerinin savaşlarını ve onların başına gelenlere şahit olmaktadır; fakat bunlar, ancak onları putlarına duydukları sevgi ve tazim yönünden artırır ve birbirlerine putları hususunda sabırlı davranmayı vasiyet ederler. Vallâhu a'lem.”¹⁰²

Allâh sana rahmet etsin, Şeyh'in putlar, fal okları ve kabirlerin üzerine bina edilmiş kubbeler hakkındaki sözleri üzerinde bir düşün! Onları yıkma hususunda süratli davranmanın vacip olmasına dair sözleri üzerinde bir düşün! Allâhu Teâlâ'nın ehli hakkında şöyle buyurduğu:

“Bir de zararlı faaliyetlerde bulunmak, küfre yardım etmek, müminler arasına ayrılık sokmak için ve öteden beri Allâh ve Rasûlü'ne karşı savaşınlara üs olsun diye bir mescit yapanlar vardır.” (et-Tevbe, 9/107)

Yine, Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in yıkılmasını ve yakılmasını emir buyurduğu, Allâh'ın Nebî'sini orada namaz kılmaktan nehiy buyurduğu Mescid-i Dirâr'dan bile bunların, zarar bakımından, daha azim olmasına dair sözleri üzerinde bir düşün!

Yine, Şeyh'in şu sözleri üzerinde bir düşün!

“Allâh, dini için, ona yardım edip onu müdafaa edecek kişileri kaim kılacaktır. Dımaşk'ta bu putlardan çok bulunmaktaydı. Allâhu Teâlâ, Şeyhülislam'a ve Allâh'ın hizbi, muvahhidlere onları kırmayı kolaylaştırdı.”

¹⁰² Özetle İbn'ul Kayyim, İğâset'ul Luhefân, Dâru Atâ'ât'il İlm, 2/976-977.

Şeyhülislam sözüyle Şeyh Takiyy'ud Dîn İbnu Teymiyye Rahimehullâhu Teâlâ'yı kastetmektedir. Zira o, avamın Allâh'ın dışında ibadet ettiği, adak adadığı ve adakları, yani ibadeti, kabul ettiğini söyledikleri Dimaşk'da bulunan bu mevkilerden birçoğunu yaktı.¹⁰³ Bunun sebebi ise adak adamanın Allâh'a yöneltilen bir ibadet olmasıdır. Allâhu Teâlâ şöyle buyurdu:

“Onlar adaklarını yerine getirirler.” (el-İnsan, 76/7)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurdu:

“Her ne harcar veya her ne adarsanız.” (el-Bakara, 2/270)

Adak adamının bir ibadet olduğunu bildiğinde ve onu Allâh'tan başkasına sarfettiğinde, Allâh'a ibadet etme hususunda başkasını O'na ortak koşmuşundur.

[Hicretin 12. Asrında Necd Diyarının Ahvali]

Allâhu Teâlâ, Nebevî hicretten sonraki 12. yüzyıl olan bu zamanda, silinmesinden sonra İslam dinini ve ibadetin yalnızca Allâh'a has kılınması ile gönderdiği bir kişiyi kaim kıldı. Bu kişi, şeyh; imam; âlim; fazilet, asalet, güzel ahlak ve güzel ve razı olunan amellerin sahibi; nebevî sünneti ihya eden ve şirkî bidati yok eden Muhammed bin Abd'il Vehhâb'dır. Allâh kendisini en güzel dönüş yeri olan cennete yerleştirdi, kabrini teskin etsin ve ecirlerini bolca versin.

Allâh, doğru dini onunla destekledi, onun vesilesiyle, nebilerden, sıddıklardan, şehitlerden ve salihlerden olup kendilerine nimet verdiklerinin

¹⁰³ Bu olayların birçoğu, İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın hizmetçisi olan İbrâhîm bin Ahmed el-Gayyânî Rahimehullâh'ın, insanların kendilerine ibadet ettiği putların şeyhi tarafından yıkılmasına dair yazdığı risalede kaydedilmiştir. Bu risale, el-Câmi'u li Sîrati Şeyh'il İslâm İbni Teymiyye Hilâli Sebe'ti Kurûn isimli mecmua içerisinde yer almaktadır.

yolu olan sırat-ı müstakimini açıklığı kavuşturdu. Allâh onunla şirki ve putperestliği, küfür ve tuğyanın mahalli olan Necd bölgesinden izale etti. Allâh, bu putların kırılmasını onun eliyle ve ona tabi olan muvahhidlerin ve Allâh'ın felaha eren hizbinin elleriyle kolaylaştırdı.

Bundan önce, Necd bölgesinin her bölge ve beldesinde, Allâh'tan başka kendilerine ibadet edilen, adak adanan, kurbanlar kesilen ve Allâh'a tazim edildiğinden fazla tazim edilen putlar ve ağaçlar vardı. Mesela Cubeyle'de bulunan Zeyd İbn'ul Hattâb Radiyallâhu Anh'ın kabri, Dir'iyye beldesinde bulunan Kureyve'deki ağaç, Tarafiyye ehline ait olan bir başka ağaç, Dir'iyye beldesinin alt kısmında kalan Emir Kızının Mağarası ismi verilen mağara ve Mağrib'ın Kabri ismi verilen bir kabir...

Bundan daha azim olanı ise, onların Tâc'a ve Şemsân'a ibadet etmeleridir. Oysa ibadetleriyle beraber, onların fücuruna şahitlik ediyorlar. Fakat onlar, Tâc'ın ve Şemsân'ın evliya olduğunu ve günahların kendilerine zarar vermediğini iddia ediyorlar. Allâh'a duydukları korkuya nazaran onlardan daha fazla korkarlar. Onlardan bazıları cinlere ibadet edip onlara kurban keser. Her beldede, bunlardan azim şeyler bulunmaktadır.

Allâh, bunların hepsini Şeyhülislam ile izale etti. Allâh onunla, zamanının insanlarına hücceti ikame etti. Ona düşmanlık gösterenlerin hepsi tevhidi bildi. Tevhidin, Allâh'ın ve Rasûlü'nün dini olduğunu ve kendilerinin üzerinde buldukları şeyin Allâh'a ortak koşmak olduğunu ikrar ettiler. Ancak bu, onları sadece Şeyhülislam'a karşı buğz ve düşmanlık yönünden onları arttırdı. Onu izale etme ve düşmanlık gösterme hususunda mümkün olan her şeyde çaba sarf ettiler. Bunu ise, Allâh dini Şeyhülislam'ın eliyle izhar ettiği için ona haset ettikleri için yaptılar. Ta ki Allâh, Şeyhülislam'ın onlara karşı zafer kazanmasını sağladı; kendilerini yüzüstü bırakan ve muhalefet edenlere karşı Şeyhülislam'a yardım etti ve ona tabi olanlara yardım etti. Bununla beraber Şeyhülislam'a tabi olanlar zayıftı, sayıları azdı, düşmanları kuvvetliydi ve sayıları çoktu.

Allâh Necd ehlinin hepsini İslam'a soktu, İslam'ı din edindiler ve şehirlileri de bedevileri de İslam üzere bir araya geldiler. Bunun için Rabbimizin razı

olduğu ve sevdiği şekilde ve de Yüzünün keremi ve Celalinin izzetine layık olduğu şekilde pek çok, tertemiz, kendisinde bereket bulunan eksiksiz hamd, Allâh'a aittir. El-Azîm ve el-Mennân olan Allâh'tan, bizleri İslam üzere sabit kılmasını, bizlere hidayet ettikten sonra kalplerimizi saptırmamasını ve bizleri ayrılık ve ihtilaflardan korumasını dileriz. Hiç kuşkusuz ki O, her şeye kadirdir.

[Fasıl

İbadetler, İbtida (Uydurma) Üzerine Değil, İttibaya Dayalıdır]

İstiğase meselesine dair İbn'ul Bekrî'ye yaptığı reddiyede Şeyh Takiyy'ud Dîn (İbnu Teymiyye) Rahimehullâhu Teâlâ şöyle dedi:

“İbadetler, ibtida (uydurma) üzerine değil, ittibaya dayalıdır. Bu yüzden hiç kimse Allâhu Teâlâ'nın izin vermediğini dinde meşru kılamaz.”¹⁰⁴

“Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Yoksa, Allâh'ın izin vermediği bir dini kendilerine tutulacak yol kılan ortakları mı var?” (eş-Şûrâ, 42/21)

Sahîhayn'da Â'îşe Radiyallâhu Anhâ'dan Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

“Kim bu işimizde olmayan bir şeyi ihdas ederse, ihdas ettiği şey reddedilir.”¹⁰⁵

Sahîh'de ve başka hadis kitaplarında şöyle geçmektedir:

¹⁰⁴ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 106.

¹⁰⁵ Muslim, Hadis no. 1718; yakın lafızlarla Buhârî, Hadis no. 2697.

“Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır: Ben ortakların şirkten en müstağni olanıyım. Her kim, Ben'den başkasını ortak kıldığı bir amel işlerse, Ben o amelden beriyim ve o amel, (Bana) ortak koştugu kimseyedir.”^{106 107}

“Bu yüzden de fakihler¹⁰⁸ şöyle dedi: İbadetler tevkif üzere inşa edilmiştir.”¹⁰⁹

“Nitekim Sahîhayn'da Ömer Radiyallâhu Anh'ın Hacer-i Esved'i öpüp şöyle dediği rivayet edilmiştir:

“Vallâhi ben bilirim ki hiç kuşkusuz sen ne zarar veren ne de fayda veren bir taşsın. Eğer Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i seni öperken görmeseydim seni öpmezdim.”¹¹⁰

Allâh Subhânehu bize Rasûl'e ittiba etmeyi, itaat etmeyi, onu dost edinip sevmeyi emretti ve bize Rasûl'e itaat etmenin, onu sevmenin ve ona ikram etmenin karşılığı olarak bizi sevmesini, bize mağfiret etmesini, bize hidayet etmesini ve bizi cennete sokmasını garantiledi.

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“De ki: Eğer Allâh'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allâh da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.” (Âl-i İmrân, 3/31)

¹⁰⁶ Yakın lafızlarla Muslim, Hadis no. 2985, İbnu Mâce, Hadis no. 4202; İbnu Huzeyme, Sahîh, Hadis no. 938.

¹⁰⁷ Mecmû'u Fetâvâ Şeyh'il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 1/334.

¹⁰⁸ Bu prensip dört mezhep fakihleri nezdinde kabul görmüştür. Bkz: Hanefîler'den İbnu Mevdûd el-Mavsîlî, el-İhtiyâr li Ta'lîl'il Muhtâr, 1/101; Mâlikîler'den Zurkânî, Hâşiyetun ala'l Muvatta, 1/526; Şâfi'îler'den İbnu Hacer, Feth'ul Bârî, 2/80; Hanbelîler'den İbnu Akîl, el-Vâdih fî Usûl'il Fıkh, 1/86.

¹⁰⁹ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 117.

¹¹⁰ Yakın lafızlarla Buhârî, Hadis no. 1610; Muslim, Hadis no. 1270.

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Eğer ona itaat ederseniz doğru yola erersiniz.” (en-Nûr, 24/54)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Kim Allâh’a ve Peygamberine itaat ederse, Allâh onu, içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. İşte bu büyük başarıdır.” (en-Nisâ, 4/13)

Kuran’da bunun benzerleri pek çoktur. Hiç kimsenin bu hususta sünnetin kendisiyle geldiği ve ümmetin selefinin üzerinde bulunduğu şeyden çıkması yakışık almaz.”¹¹¹

“Kısacası bizim yanımızda iki azim asıl bulunmaktadır:

Bir tanesi: Allâh’tan başkasına ibadet etmememiz.

İkincisi: Allâh’a ancak meşru kıldığı şekillerde ibadet ederiz, bidat bir ibadetle O’na ibadet etmeyiz.

Bu iki asıl, Allâh’tan başka ibadete layık, hak ilah olmadığına ve Muhammed’in Allâh’ın Rasûlü olduğuna şehadet etmeyi tahkik etmektir. Nitekim Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“...Hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için...” (el-Mulk, 67/2)

Fudayl bin İyâd dedi ki: “En halis olan ve en düzgün olan ameldir.” Dediler ki: “Ey Ebû Alî! Hangi amel en halis ve en düzgündür?” Dedi ki: “Eğer amel halis olur fakat düzgün olmazsa kabul edilmez. Keza amel, düzgün olur fakat halis olmazsa yine kabul edilmez. Ta ki hem ihlaslı hem de düzgün olana kadar. Amel, Allâh için olduğu takdirde halis olur; Sünnet üzere olduğu zaman da

¹¹¹ Mecmû’u Fetâvâ Şeyh’il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 1/334-335.

düzgün olur.”¹¹²

Bu da Allâhu Teâlâ'nın şu kavlinin tahkikidir:

“Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa yararlı bir iş yapsın ve Rabbine ibadette kimseyi ortak koşmasın.” (el-Kehf, 18/110)¹¹³

[Allâh'tan, Mahlûkatının Hakkiyla İstemek Caiz Değildir]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Sünnette, Allâh'tan isimleriyle ve sıfatlarıyla istenmesi varit olmuştur. Şöyle denir:

“Hamd Sana mahsus olduğu için Sen'den isterim! El-Mennân olan Sen'den başka hiçbir ibadete layık, hak ilah yoktur! Semavat ve arzı yoktan var eden, ey Celal sahibi, ey Hayy, ey Kayyûm!”¹¹⁴ “Sen'den başka ibadete layık, hak ilah olmadığı için Sen'den istiyorum! Sen Ahad'sın, Samed'sin! Sen doğurmamış, doğrulmamış ve hiçbir dengi olmayansın!”¹¹⁵

Yine Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in şu sözü: “Allâh'ım! Arşının izzetiyle, Kitabında bulunan rahmetin nihai noktasıyla, ism-i azamınla, azametinin yüceliğiyle ve tam kelimelerinle ben Sen'den isterim.”¹¹⁶

Ancak bu ikinci dua ile dua etmenin caizliği hususunda âlimlerin iki kavli

¹¹² İbnu Ebi'd Duniyâ, el-İhlâs ve'n Niyye, sf. 51, Hadis no: 22 ve Ebû Nu'aym, el-Hilye, 8/95; İbn'ul Kayyim, Medâric'us Sâlikîn, Dâru Atâ'ât'il İlm, 1/129-130.

¹¹³ Mecmû'u Fetâvâ Şeyh'il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 1/333.

¹¹⁴ Ebû Dâvûd, Hadis no: 1495; Nesâ'î, Hadis no: 1300; Ahmed, Musned, Hadis no: 12611, 13570.

¹¹⁵ Ebû Dâvûd, Hadis no: 1493; Ahmed, Musned, Hadis no: 22952, 22956.

¹¹⁶ Ebû Nu'aym, Hilyet'ul Evliyâ, 8/158; benzer lafızlarla Taberânî, el-Mu'cem'ul Kebîr, 25/12.

vardır.

Şeyh Ebu'l Hasan el-Kudûrî şöyle dedi: “Bısr İbn’ul Velîd dedi ki: Ben Ebû Yûsuf’u şöyle derken işittim: Ebû Hanîfe Rahimehullâh şöyle dedi: “Hiç kimsenin Allâh’a, O’ndan başkası vasıtasıyla dua etmesi uygun değildir. Yine “Sana arşının izzetiyle dua ediyorum” veya “mahlûkatının hakkıyla” denmesini kerih görürüm.” Bu Ebû Yûsuf’un da kavlidir.

Ebû Yûsuf şöyle dedi: “Sana arşının izzetiyle dua ediyorum kavlinde kastedilen Allâh’tır, bu yüzden bunu kerih görmem. Ancak “falancanın hakkıyla,” “nebilerin ve rasûllerinin hakkıyla” ve “Evin (Kâbe’nin), ve Meş’ar-ı Harâm’ın hakkıyla” denilmesini kerih görürüm.”

Kudûrî şöyle dedi: “Allâh’tan, mahlûkatının hakkıyla istemek caiz değildir, zira mahlûkun Hâlik üzerinde hiçbir hakkı yoktur, bu yüzden caiz değildir, yani ittifakla caiz değildir.”¹¹⁷

Bulducî, Şerh’ul Muhtâr isimli eserinde şöyle dedi: “Allâh’a, Allâh’tan başkası vasıtasıyla dua etmek kerihtir. Bu yüzden “falancanın hakkıyla,” “meleklerinin hakkıyla,” “nebilerinin hakkıyla,” ve benzeri şeyler söylenilmez. Zira mahlukun Hâlik üzerinde hiçbir hakkı yoktur. Duasında şöyle demesi de kerihtir: “Sen’den arşının izzetiyle isterim.” Ebû Yûsuf’tan ise bunun caiz olduğu rivayet edilmiştir.”¹¹⁸

Ben derim ki: “İşte bu Ebû Hanîfe, Ebû Yûsuf ve diğerlerindedir! Bu sözler, Allâhu Teâlâ’dan başkası ile istemenin menedilmesini kapsar.”¹¹⁹

“Nebî olsun veya nebî olmasın, ölüden veya gaipten istemek, Müslümanların imamlarının ittifakıyla münker haramlardanır, Allâhu Teâlâ da Rasûl’ü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem de bunu emretmemiştir, sahabe veya onlara ihsan ile tabi olanlardan hiçbiri yapmamıştır ve Müslümanların

¹¹⁷ Mecmû’u Fetâvâ Şeyh’il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 1/344-345.

¹¹⁸ İbnu Mevdûd el-Mevsilî el-Bulducî, el-İhtiyâr li Ta’lîl’il Muhtâr, 4/164.

¹¹⁹ Mecmû’u Fetâvâ Şeyh’il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 1/345.

imamlarından hiçbiri bunu müstehap görmemiştir. Bu İslam dininde zaruri olarak bilinir. Zira onlardan hiçbiri, başına bir yokluk geldiğinde veyahut da ihtiyacı olduğunda ölüye -bu müşriklerin bazılarının ölümlere ve gaiplere dua ederken dediği gibi- şöyle demezdi: “Ey efendim falanca! Ben senin zimmetindeyim!” veya “ihtiyacımı gider!”

Sahabeden hiçbiri ölümünden sonra Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile veya diğer nebilerden biriyle kabrinin yanında veyahut da kabirlerinden uzakta olduklarında istigasede bulunmamıştır. Nebilerin kabirlerinin yanına dua etmek için ve namaz kılmak için yönelmezlerdi.”¹²⁰

“Ömer İbn’ul Hattâb Radiyallâhu Anh zamanında insanların başına kuraklık geldiğinde Abbâs Radiyallâhu Anh ile istiskaya çıktı, onun duasıyla tevessül etti ve şöyle dedi:

“Allâh’ım! Kuraklık olduğu zaman Nebî’miz ile Sana tevessül ederdik de Sen bize yağmur yağdırırdın. Şimdi ise Sana Nebî’miz’in amcası ile tevessül ediyoruz, bize yağmur yağdır!” Sonra da onlara yağmur yağdırıldı. Nitekim bu, Sahîh’ul Buhârî’de sabittir.”^{121 122}

“Yine bunun gibi, Şam ehliyle istiskaya çıktıklarında Mu’âviye Radiyallâhu Anh da Yezîd İbn’ul Esved el-Curaşî Radiyallâhu Anh ile tevessül etti.”¹²³

İşte bu, Ömer Radiyallâhu Anh’ın zikrettiği, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hayattayken duası ve şefaatiyle tevessül etmeleridir! Bu yüzden de Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’den sonra Abbâs Radiyallâhu Anh’ın duası ve Yezîd İbn’ul Esved Radiyallâhu Anh’ın duası ile tevessül ettiler.

¹²⁰ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 221-222.

¹²¹ Buhârî, Hadis no: 1010, 3710.

¹²² Yakın lafızlarla İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 197.

¹²³ İbnu Hacer el-Askalânî, el-İsâbe, 6/548; İbnu Sa’d, et-Tabakât, 7/444; Zehebî, Siyeru A’lâm’in Nubelâ, 4/137; Fesevî, el-Ma’rife ve’t Târîh, 2/380-381; İbnu Asâkir, Târîhu Dimeşk, 65/107-117, no: 8241.

İşte fakihlerin istiska kitabında zikrettikleri budur. Onlar şöyle dediler: “Salihlerle istiska yapılması müstehaptır. Eğer salihler, Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in akrabalarındansa, bu daha faziletlidir.”¹²⁴

[Bir Yaratılmışı Sığınmak Caiz Değildir]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Mâlik ve diğerleri gibi alimler, kişinin Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in kabrinin başında durup da kendisi için dua etmesini kerih görüp bunun selefın yapmadığı bidatlardan olduğunu zikretmişlerdir.”¹²⁵

“Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“De ki: O’ndan başka (ilah olduklarını) iddia ettiklerinizi çağırın (bakalım)! Onlar ne sizin sıkıntınızı giderebilme ne de onu değiştirme gücüne sahip değildirler. Onların yalvardıkları bu varlıklar, hangimiz daha yakın olacağız diye Rablerine vesile ararlar.” (el-İsrâ, 17/56-57)

Sahih tefsirde Mücâhid’den rivayet edildiğine göre, Allâhu Teâlâ’nın **“Rablerine vesile ararlar.”** (el-İsrâ, 17/57) kavli hakkında o, şöyle dedi: “Bunlar, Meryem oğlu İsâ Aleyh’is Selâm, Uzeyr Aleyh’is Selâm ve meleklerdir.”¹²⁶

Aynı şekilde İbrâhîm en-Neha’î’den rivayet edildiğine göre o, şöyle dedi: İbnu Abbâs Radiyallâhu Anhumâ, Allâhu Teâlâ’nın şu kavli hakkında şöyle derdi: **“Onların yalvardıkları bu varlıklar Rablerine vesile ararlar.”** (el-İsrâ, 17/57) “Burada kastedilen Uzeyr Aleyh’is Selâm, Mesih Aleyh’is Selâm, güneş ve aydır.”¹²⁷

¹²⁴ Yakın lafızlarla Muhtasar Fetâva’l Mısriyye, Rekâ’iz, 1/346.

¹²⁵ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 222.

¹²⁶ Taberî, Tefsir, Dâru Hecr, 14/631.

¹²⁷ Taberî, Tefsir, Dâru Hecr, 14/631.

Yine Şu'be, Suddî'den, o da Ebû Sâlih'den, o da İbnu Abbâs Radiyallâhu Anhumâ'dan onun şöyle dediğini rivayet etti: "Bunlar İsâ Aleyh'is Selâm, annesi Aleyha's Selâm ve Uzeyr Aleyh'is Selâm'dır."¹²⁸

Abdullâh bin Mes'ûd Radiyallâhu Anh'dan şöyle dediği rivayet edilmiştir: "Bu ayet, cinlerden bir gruba ibadet eden Araplardan bir grup hakkında nazil oldu. Cinler Müslüman oldular, onlara ibadet eden insanlar ise cinlerin Müslüman olduğundan habersizdi ve bunun üzerine bu ayet nazil oldu."¹²⁹

Bu, Buhârî'nin Sahih'inde Abdullâh bin Mes'ûd Radiyallâhu Anh'dan sabittir.¹³⁰

Bu görüşlerin hepsi haklıdır. Zira bu ayet, mabudu -ister meleklerden ister cinlerden isterse de insanlardan olsun- Allâh'a ibadet eden herkesi kapsamaktadır. Allâh kendilerinden razı olsun, selef de tefsirlerinde örnek olarak ayette kastedilen şeyin cinsini zikrederler. Tıpkı "ekmek lafzının anlamı nedir?" diye soran birine mütercimim somun ekmeğe gösterip de "işte budur" demesi gibi. Burada işaret, nev'inedir, muayyen olarak kendisine değildir. Selefînin bununla kastettikleri -ayet her iki nevi de kapsarken- birine değil de diğer nev'e tahsis etmek değildir. Ayet, Allâh'tan başkasına dua eden ve kendisinin dua ettiği bu varlığın Allâh'a vesile arayıp O'nun rahmetini umup azabından korkan herkese hitap eder."¹³¹

"Böylece, herkim meleklere ve cinlere dua ederse... Bunların, kendi fiilleriyle Allâhu Teâlâ'nın takdir ettiği miktarda vasıta oldukları malumdur. Buna rağmen, Allâhu Teâlâ onlara dua etmekten nehyetmiş ve onların, dua eden kişilerin sıkıntısını giderebilme veya onu değiştirmeye güçleri yetmediğini, küllî anlamda kaldıramayacaklarını ve niteliğini veya miktarını değiştirmek gibi bir yerden diğer bir yere değiştiremeyeceklerini beyan

¹²⁸ Taberî, Tefsir, Dâru Hecr, 14/631.

¹²⁹ Taberî, Tefsir, Dâru Hecr, 14/628.

¹³⁰ Buhârî, Hadis no: 4714.

¹³¹ Özetle İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 289-291.

etmiştir. Bu yüzden Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır: **“Ve lâ Tehvîlâ (ne de onu değiştirmeye).”** (el-İsrâ, 17/56) Burada Tehvîlâ diye Nekire (belirtisiz)¹³² zikredilmesi değiştirilmenin tüm nevilerini kapsar.”¹³³

“Bu yüzden, herkim salih nebilerden bir ölüye veya gaibe dua ederse, meleklerle dua ederse veya cinlere dua ederse, yardım etmeye, sıkıntısını giderebilme veya onu değiştirmeye güç yetiremeyecek birine dua etmiştir. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Doğrusu insanlardan bazı kimseler, cinlerden bazısına sığınırldı da cinler onların taşkınlıklarını artırırldı.” (el-Cin, 72/6)”¹³⁴

“Ahmed ve diğerleri gibi, imamlar bir yaratılmışa sığınmanın caiz olmadığını söylemiştir ve bu, Allâh’ın kelamının mahlûk olmamasına dair istidlal ettikleri şeylerden biridir. Dediler ki: Çünkü Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’den Allâh’ın kelimelerine sığındığı ve bunu emrettiği sabittir.”¹³⁵

İşte âlimler de bu yüzden içerisinde şirk olma korkusuyla manası bilinmeyen muska ve tılsımlardan nehyetmişlerdir.

¹³² Nekire, Arapça gramerinde Ma’rife’nin zıttıdır. Ma’rife, muayyen bir şeyden bahsedilirken, Nekire ise genel bir şeyden bahsederken kullanılır. Mesela: “أعطني القلم” (Bana o kalem ver)” denildiğine muayyen bir kaleme işaret edilmekte, “أعطني قلمي” (Bana bir kalem ver)” denildiğine ise herhangi bir kalem kastedilmektedir. Şeyhin burada kastettiği de ayette “ولا التحويل” (Ve la’t Tehvil)” şeklinde Ma’rife olarak değil de “ولا تحويلا” (Ve lâ Tehvîlâ)” şeklinde Nekire gelmesidir. Böylece ayette muayyen bir değiştirme değil de herhangi bir değiştirme şeklinde genel zikredilmiştir. Türkçede Ma’rife’ye belirli, Nekira’ya da belirsiz denilebilir.

¹³³ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 293.

¹³⁴ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 294.

¹³⁵ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 295.

[Şeytan, Meşru Kılınanın Dışına Çıkanlara Amellerini Şirke Girene Kadar Güzelleştirir]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Şeriatın hikmetini ve kadrinin azametini gösteren ve onun, denildiği gibi Nuh’un gemisi gibi olduğunu, ona binenin kurtulacağını ve ondan yüz çevirenin de boğulacağını gösteren şeylerden biri de şudur: Meşru kılınanın dışına çıkanların hepsine şeytan amellerini güzelleştirdi, ta ki şirke girdiler.

Bunlardan bir taife ölümlere namaz kılar. Onlardan biri kibleye sırtını döner, kabre secde eder ve başka biri şöyle der: “Kible avamın kiblesidir, falanca şeyhin kabri ise havasın kiblesidir.”¹³⁶ Bunu söyleyen de insanların arasında en çok ibadet eden ve en çok zühde sahip olan ve kendisine tabi olunan bir şeyhtir. Belki de şeyhi hakkında bunu söyleyen kişi, şeyhinin tabilerinin arasında örnektir.

İbadet ve züht hususunda sadakat ve içtihat ashabi olan ve kendisine tabi olunan şeyhlerin ileri gelenlerinden bir başkası da müritlerine tövbe etmeden evvel şeyhin kabrine gidip heykelperestlerin yaptığı gibi kendisini ona adamasını emrederler.

Bu kabirler ile şirk koşanların çoğunluğu, Allâh’ın yüceltilip de isminin zikredilmesine izin verdiği Allâh’ın mescidlerinde bulmadıkları yumuşaklığı, huşuyu, duayı ve kalp huzurunu kabre ibadet ettiklerinde bulurlar.

Başkaları ise kabirlere hac ederler. Bir taife de İmamiyye’nin şeyhlerinden

¹³⁶ Mesela sufilerden Şâzilî, şöyle derdi: “Eğer Hakk Subhânehu ve Teâlâ, sünnetin hilafına olan bir işten razı olsaydı, namazda gavs olan kutuba yönelmek, Kabe’ye yönelmekten evla olurdu.” (Şa’rânî, et-Tabakât’ul Kubrâ, 2/13)

Ayrıca rafizilerden Meclisî, şöyle der: “Kabri ziyaret eden kimsenin kabre yönelmesi, kibleye yönelmesi konumundadır ve o, Allâh’ın yüzüdür, yani, bu hâldeyken Allâh’ın insanlara kendisine doğru yönelmeyi emrettiği cihettir.” (Meclisî, Bihâr’ul Envâr, 98/369)

biri olan Müfid diye lakaplanan Ebû Abdillâh Muhammed İbn'un Nu'mân'ın bu hususta bir kitap tasnif ettiği gibi, "Menâsiku Hacc'il Meşâhid (Meşhetlerin Haccının Menasiki)" kitabını tasnif etmiştir.¹³⁷ Müfid kitabında, nakiller hususunda marifet sahiplerine yalan oluşu hafi kalmayan, ehl-i beyt hakkında yalan hikayeler zikretmiştir.

Başkaları şeyhlerin kabirlerine sefere çıkar. Her ne kadar bunu nüsuk ve hac diye isimlendirmeseler de aynı anlamdadır.

Bazıları da şöyle der: "Bineklilerin haccına gittiği Nebî'nin hakkı için." Böylece haccı Allâh Azze ve Celle'nin evine değil, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e yaparlar. Çoğunun hacdaki en azim kastı, Evi (Kabe'yi) hac etmek değil, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kabrini kastetmektir.

Din, züht ve sâlih oluşuyla meşhur olan bir şeyh, "el-İstigâse bi'n Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem fi'l Yakzeti ve'l Menâm (Uyanıkken ve Uykudayken Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile İstigase Etmek)" isimli bir kitap tasnif etmiştir.¹³⁸ Bu dalalet sahibi kişi (Bekrî) ise bu kitaba sığındı. Bu şeyhin menakıbı arasında şu zikredilmiştir: Bu şeyh, bir kere hacetti ve kastettiği nihai durak Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kabriydi. Kabri ziyaret ettikten sonra Mekke'ye gitmeden geri döndü ve bunu da onun bir menkıbesi saydılar. Eğer bu müstehapsa, o zaman evi haccetmesi vacip olanların haccedince Medine'yi nihai kılıp Mekke'ye gitmemesi gerekir, zira Mekke'ye gitmek, en faziletli olanı terk etmekle beraber külfet ve meşakkati artırmaktır. Bunu ise hiçbir akıl kişi söylemez."¹³⁹

¹³⁷ Rafizilerden Sistânî'nin şeyhi, Aga Bozorg-i Tehrani, şiiler tarafından mezar ziyaretiyle alakalı yazılan kitapları listelemiş ve altmış bir kitap saymıştır. (Aga Bozorg-i Tehrani, ez-Zerî'a ilâ Tesânîf'îş Şî'a, 20/316-326)

¹³⁸ Mâlikîlerden Muhammed bin Mûsâ İbn'un Nu'mân el-Merâkeşi et-Tilmisânî isimli kişinin kaleme aldığı bu kitabın ismi şöyledir: "el-Mustegîsîne bi'n Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem fi'l Yakzati ve'l Menâm (Uyanıkken ve Uykudayken Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile İstigase Edenler)."

¹³⁹ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 304-306.

[Kabirleri Hac Yeri Edinenler]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Şeriattan ayrılmaları nedeniyle, kralların, kadıların, âlimlerin ve avamın kendisine yöneldiği insanların nezdinde en büyük şeyhlerden bir kısmı, İbnu Seb'ın¹⁴⁰'in (669 H) yolunu takip etti. İbnu Seb'ın'ın şöyle söylediği söylenmektedir: “Kendisine haccedilen evler üçtür: “Mekke, Beyt'ul Makdis ve Hindistan'da bulunan müşriklerin Buda'sı.” Bunu söylemesinin sebebi onun Yahudilerin dininin hak olduğuna ve Hristiyanların dinini hak olduğuna itikat etmesidir.

İbnu Seb'ın'ın hakikatini bilmeden evvel ârif bir kardeşimiz onun yanına

¹⁴⁰ İbnu Kesîr Rahimehullâh, İbnu Seb'ın hakkında şöyle dedi:

“İbnu Seb'ın, Abd'ul Hak bin İbrâhîm bin Muhammed bin Nasr bin Muhammed bin Nasr bin Muhammed bin Seb'ın, Kutb'ud Dîn Ebû Muhammed el-Makdisî er-Rukûfî. (İspanya'da) Murcia yakınlarında bir belde olan Ricote beldesine nispet edilmiştir. İbnu Seb'ın, H 614 senesinde doğdu. Eskilerin ilmi ve felsefe ile iştiğal etti. Bu yüzden kendisinde bir nevi ilhad meydana geldi ve bu konuda eser tasnif etti. Simya ilmini bilirdi. Bu ilmi sayesinde bazı geri zekâlı emirleri ve zenginleri aldatırdı. Bunun, milletin hallerinden bir hal olduğunu söylerdi. Kitâb'ul Buddi, Kitâb'ul Huve eserleri arasındadır. Mekke'de ikamet etti. Mekke emiri Ebû Numeyy'in, aklını çeldi. Kendisinden nakledildiğine göre bazı vakitlerde Hira mağarasında itikafa girerdi, nübüvvetin çalışılarak elde edildiği ve nübüvvetin, Allâh'ın saflaşan akla ilka ettiği bir ilkası olduğu fasit inancına sahip olduğundan Hira mağarasında Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e geldiği gibi kendisine de vahiy geleceğini ümit ederdi. Şayet bu inanç üzere ölmüş ise, dünyada ve ahirette sadece rüsvaylık elde etmiştir. Kabe'yi tavaf edenleri gördüğünde, şöyle derdi: “Bunlar medarın etrafında dönen eşekler gibidirler.” Halbuki kendisini tavaf etseler, Kabe'yi tavaf etmelerinden daha faziletli olduğunu söylerdi. Allâh onun ve onun gibileri hakkında hükmünü verecektir. Ondandır bazı vahim söz ve fiilleri nakledilmiştir. (669 H senesinin) Şevval ayının yirmi sekizinde Mekke'de öldü.” (İbnu Kesîr, el-Bidâye ve'n Nihâye, thk. Turkı, 17/497-498)

gidip şöyle demiş: “Senin elinden suluk yoluna girmek isterim.” İbnu Seb’in şöyle dedi: “Yahudilerin dini üzere mi, Hristiyanların dini üzere mi ya da Müslümanların dini üzere mi?” Ona şöyle dedi: “Yahudiler ve Hristiyanlar kâfir değil mi?” İbnu Seb’in şöyle dedi: “Onlara karşı sert davranma, ama İslâm daha faziletlidir!”

Bunlardan bazıları, kabirlere haccetmeyi Allâh’ın Evine haccetmeye tercih ederler. Bazılarıysa, Allâh’ın Evini haccetmeyi tercih eder ancak biri şöyle der: “Şeyhin kabrini iki veya üç kez ziyaret edersen, bir kez haccetmiş gibi sayılırsın.”

İnsanlardan bazıları şeyhin kabrini Arafat’la eş değerde tutar, oraya mevsiminde seyahat eder, Müslümanların Arafat’ta mescitlerde zikir için toplandığı gibi orada toplanır hem batıda hem de doğuda yapıldığı gibi.

Onlardan bazıları, tazim ettiği meşhede ve kabre seferi hacdan daha faziletli kılarlar. Allâh’ın Atik Evine yedi kez haccetmiş müritlerden biri, bir başka müride şöyle der: “Yedi hacca, şeyhin kabrine ziyarete karşılık satın alırmısın?” O da şeyhiyle istişare etti, şeyhi de şöyle dedi: “Eğer satarsan mağdur olursun!”

Bazıları şöyle der: “Herkim şeyhin kabrini yedi defa tavaf ederse sanki bir kez hac yapmış gibidir.” Bazıları şöyle der: “Falanca mağarayı üç kez ziyaret etmek bir kez hac yapmak gibidir.” Bazıları da ölmüş bir şeyhten şöyle dediğini hikâye etmişlerdir: “Benim kabrime doğru atılan her adım bir hac gibidir, kıyamet gününde de ben onu bir hac karşılığında satmam.” İnsanlardan biri bunu inkâr etmiş, bunun üzerine şeytan uykusunda şeyhin suretinde ona görünmüş ve bunu inkâr etmesinden dolayı onu azarlamıştır.

Bunlar ve bunların benzerlerinin namazları ve ibadetleri âlemlerin Rabbi olan Allâh’tan başkasıdır. Bunlar, Haniflerin imamının (İbrâhîm Aleyh’is Selâm’ın) dini üzere değiller ve Allâh’ın haklarında şöyle buyurduğu Allâh’ın mescitlerini imar edenlerden de değiller:

“Allâh’ın mescitlerini, ancak Allâh’a ve ahiret gününe inanan kimseler imar eder.” (et-Tevbe, 9/18)

Allâh'ın mescidlerini imar edenler, Allâh'tan başkasından çekinerek korkmazlar, kabirlerdeki meşetleri imar edenler ise Allâh'tan başkasından çekinerek korkarlar ve Allâh'tan başkasından ümit ederler. Öyle ki yaptıkları iğrençlikler hususunda Allâh'tan çekinerek korkmayan büyük günah işleyenlerin taifesinden biri, ölünün kubbesini veya kubbenin tepesindeki hilali görse, ahlaksızlık yapmaktan korkar ve içlerinden biri, arkadaşına şöyle der: "Yazıklar olsun sana! Bu, kubbenin hilalidir." Onlar, hilalin altında gömülü olanlardan çekinerek korkarlar, ancak gökleri ve yeri yaratan ve göklerin hilallerini insanlar ve hac için vakitler olarak yaratandan çekinerek korkmazlar!

Bunlarla münazara edildiğinde, kendileriyle münazara eden kişiyi korkuturlar, tıpkı müşriklerin İbrâhîm Aleyh'is Selâm'a yaptıkları gibi. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Kavmi onunla tartışmaya girişti. Dedi ki: "Beni doğru yola iletmişken, Allâh hakkında benimle tartışmaya mı kalkışıyorsunuz? Hem sizin O'na ortak koştuklarınızdan ben korkmam; ancak Rabbimin bir şey dilemiş olması başka." (el-En'âm, 6/80)

Allâhu Teâlâ'nın şu kavline kadar:

"Öyle ise iki taraftan hangisi güvende olmaya daha lâyıktır? Eğer biliyorsanız söyleyin." (el-En'âm, 6/81)

Sonra da Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"İman edip de imanlarına zulmü (şirki) bulaştırmayanlar var ya; işte güven onların hakkıdır. Doğru yolu bulmuş olanlar da onlardır." (el-En'âm, 6/82)

Bazıları da ölüyü ilah mertebesine koymuş, ona bağlı olan canlı şeyhi ise Nebî gibi kılmışlardır. Ölüden ihtiyaçların giderilmesi ve sıkıntıların giderilmesi talep edilir, dirinin ise helal kıldığı helal, haram kıldığı haram

kılınmaktadır. Sanki kendi içlerinde Allâh'ı ilah edinilmekten azledip Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i de rasül edinmekten azletmişler!

Yeni İslâm'a girenler veya onlara hüsnü zan ile tabi olanlar ve başkaları gelip de ölmüş şeyhten kendisine zulmetmek isteyen bir kralın zulmünü defetmesini veya başka bir şey isteyebilirler. Mezarın bekçisi onun yanına girer ve şöyle der: "Ben şeyhe söyledim, Şeyh ise Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e söyler, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem de Allâh'a söyler, Allâh da falanca sultana bir elçi göndermiştir!" Bu saf müşriklerin ve Hıristiyanların dininden başka nedir ki? Bunda öyle yalanlar ve cehaletler vardır ki hiçbir müşrik ve Hristiyan bunlara cevaz vermez ve bunları yaymaz.

Kabirlere yapılan adakları, adak olarak verilenleri ve adaklarla beraber gelen şeyleri yerler ki bununla, Allâhu Teâlâ'nın şu kavline dahil olurlar:

"Hahamlardan ve rahiplerden birçoğu, insanların mallarını haksız yollarla yiyorlar ve Allâh'ın yolundan alıkoyuyorlar." (et-Tevbe, 9/34)

Kendileri Allâh'ın yolundan yüz çeviriyorlar ve başkalarını da alıkoyuyorlar, zira onların tabileri bunun Allâh'ın yolu ve dini olduğuna itikat ederler. Bundan dolayı da Allâh'ın kendisiyle rasûllerini gönderip kitaplarını indirdiği hak dine girmekten imtina ederler."¹⁴¹

[Allâhu Teâlâ Puthaneleri ve Türbeleri Methetmemiştir]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

"Allâhu Teâlâ, Kitabı'nda meşhetleri zikretmedi, aksine mescitleri zikredip onların yalnızca Kendisi'nin olduğunu zikretti. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

¹⁴¹ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 306-309.

“De ki: Rabbim adaleti emretti. Her mescidde yüzlerinizi doğrultun...” (el-A'râf, 7/29)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Allâh'ın mescidlerini, ancak... imar eder.” (et-Tevbe, 9/18)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Allâh'ın, (binalarının) yükselmesini ve içlerinde adının anılmasına izin verdiği evlerde...” (en-Nûr, 24/36)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Eğer Allâh'ın, insanların bir kısmını bir kısmıyla defetmesi olmasaydı, manastırlar, kiliseler, havralar ve mescitler muhakkak yerle bir edilirdi.” (el-Hacc, 22/40)

Ancak Allâhu Teâlâ bu ayette puthaneleri ve meşhetler gibi şirk evlerini zikretmedi, ateşgâhları da zikretmedi, zira manastırlar ve kiliseler Ehl-i Kitâb'ındır. Burada methedilenler, nesih edilip değiştirilmeden evvel inşa edilenlerdir, nitekim nesih edilip değiştirilmeden evvel Allâh'a ve son güne iman eden ve de salih ameller işleyen Yahudileri, Hristiyanları ve Sabiileri methetti. Puthaneleri, ateşgâhları, yıldız tapınaklarını ve türbeleri Allâh hiçbir şekilde methetmemiş, ancak Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in lanet ettiği kimselerin kıssasında onları zikretmiş ve Allâhu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Duruma hâkim olanlar ise: Üzerlerine mutlaka bir mescit yapacağız, dediler.” (el-Kehf, 18/21)

İşte Ashab-ı Kehf'in üzerine mescit yapanlar, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in şu sözyle lanetlediği Hristiyanlardandı:

“Allâh, Yahudilere ve Hristiyanlara lanet etsin! Nebilerinin kabirlerini mescid edindiler.”¹⁴² Başka bir rivayette ise şöyle geçmektedir: **“Salihlerin de.”**¹⁴³¹⁴⁴

“Kabirdekilere dua etmek de bunun (hanif dine müşriklerin dininden bir şeyler sokuşturmanın) en azim vesilelerindedir. Doğulu şeyhlerden biri gelmişti ve benimle bu hususta konuşmuştu. Bunun fesatlığını ona beyan ettiğimde şöyle dedi: “Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmamış mıydı? **“Eğer işleriniz sizi çaresiz bırakırsa kabir ashabına gidin!”** Ben de dedim ki: “Bu ilim ehlini ittifakıyla yalandır, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’den bunu hadis ulemasından kimse rivayet etmemiştir.”¹⁴⁵

Bu ve benzeri sebeplerden dolayı da Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in sahih hadisteki şu sözünün doğruluğu zuhur eder: **“Siz sizden öncekilerin izini karış karış takip edeceksiniz, hatta bir kertenkele deliğine girecek olsalar bile siz de girerdiniz.”** Dediler ki: “Ey Allâh’ın Rasûlü! Yahudiler ve Hristiyanlar mı?” Buyurdu ki: **“Başka kim olabilir ki?”**¹⁴⁶¹⁴⁷

¹⁴² Buhârî, Hadis no: 1390; Muslim, Hadis no: 531.

¹⁴³ İbnu Kesîr, Tefsîr, İlmiyye, 5/134.

¹⁴⁴ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 309-311.

¹⁴⁵ Bu söz, şu şekilde de nakledilmiştir: **“Eğer işleriniz hususunda çaresiz kalırsanız kabir ashabından yardım isteyin!”** (Aclûnî, Keş’ul Hafâ, Mektebet’ul Kudûsî, 1/85, no: 213)

Bu sözün uydurma bir hadis olduğuna dair şu kaynaklara müracaat edilebilir: İbn’ul Kayyim, İğâset’ul Luhefân, Dâru Atâ’ât’il İlm, 1/387; Birgivî, Ziyâret’ul Kubûr, Dâr’ul Beşîr, sf. 52; Mecmû’u Fetâvâ Şeyh’il İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 1/356, 11/293.

¹⁴⁶ Yakın lafızlarla Buhârî, Hadis no: 7320.

¹⁴⁷ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 317.

[İstigase Yapmak İçin Kâfirlerin ve Münafıkların Kabirlerine Gidenler]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Bu aşırı müşriklerden birinin isteği bir kâfir tarafından dahi karşılanırsa Rasûl’e yönelmez, aksine, ihtiyacının karşılanacağını düşündüğü yerden talep eder. Bazen salih bir adamın kabri zannettiği bir mezara gider, aslında orada bir kâfirin veya münafığın kabri bulunmaktadır. Bazen de o kabirde yatanın bir kâfir veya münafık olduğunu bilir ve yine oraya gider, tıpkı bir topluluğun kiliselerine veyahut kendilerine adakları kabul ettiği söylenen yerlere gittiği gibi. Buna onların avam olanları düşer, ilkinde ise havas olanları düşer.

Hatta, kadılar kadılığını üstlenen ashabımızdan birine, benim bundan nehyettiğim ulaştığında, bundan dolayı onda bir şüphe ve vesvese olmuş, zira benim zikrettiğimin hak olduğuna itikat ediyordu ancak aynı zamanda bir itirazı da vardı. Bu yüzden de gizlice ashabımızdan birine şöyle demiş: “Ben, Karâfe’de bulunan bir kabrin yanında dualara icabet edildiğini tecrübe etmiştim.” Ashabımızdan olan bu adam da ona şöyle demiş: “O hâlde ben de seninle beraber ona gideceğim, böylece kimin kabri olduğunu öğrenelim.” İkisi beraber ona gitmiş, kabrin üzerinde de “Alî’nin Kulu” yazılı olduğunu görmüşler. Böylece de kabirde yatanın ya Râfızî ya da bir İsmâ’îlî olduğunu anlamışlar.

Beldede Ubeydîler’in¹⁴⁸ Allâh’ın salih evliyaları olduğunu zanneden büyük bir topluluk vardı. Ben Ubeydîler’in münafık zındıklar olduklarını ve aralarındaki en hayırlıların da Rafızîler olduğunu zikrettiğimde şaşırıp şöyle demeye başladılar: “Biz karın ağrısı olan atları onların kabirlerine götürüyoruz, kabirlerinin orada da şifa bulurlar!” Ben onlara dedim ki: “Bu, onların küfrüne dair en büyük delillerdendir!” At seyislerinden bir grup çağırdım ve onlara dedim ki: “Siz Şam’da ve Mısır’da olduğunuzda atların

¹⁴⁸ Burada Şeyh’ul İslâm’ın kastettikleri Fâtımîler olarak da bilinen Benû Ubeyd el-Kaddâh ve mensuplarıdır. Vallâhu alem.

karnı ağrıdığına nereye götürüyorsunuz?” Seyisler dedi ki: “Şam’da atları Yahudilerin ve Hristiyanların kabirlerine götürüyoruz. Kuzey diyarlarında olduğumuzda, Uleyka, Menika ve benzerleri gibi İsmâ’îlî beldeledeki kabirlere götürürüz. Mısır’da ise orada bulunan Hristiyanların bir manastırına ve şu şeriflerin kabirlerine götürürüz.” Ubeydiler, kendilerini Ehl-i Beyt’tenmiş gibi gösterdikleri için seyisler de onların şeriflerden olduğunu zannediyorlardı. Ben dedim ki: “Peki atları, Leys bin Sa’d, Şâfi’î, İbn’ul Kâsım, Nefise ve başkaları gibi salih Müslümanların mezarlarına götürüyor musunuz?” Seyisler dedi ki: “Hayır.” Ben de söylediklerime şaşırana dedim ki: “Dinleyin! Bunlar atları sadece kâfirlerin ve münafıkların kabirlerine götürüyorlar!”

Daha sonra da şöyle diyerek bunun sebebini onlara anlattım: “Çünkü bu insanlar, mezarlarında azap görürler, hayvanlar da onların sesini duyuyor. Nitekim bu, sahih hadiste sabit olmuştur.¹⁴⁹ Bunu hayvanlar duyduklarında, ürkerler. Duydukları ürkme sebebiyle karınları zayıflar ve dışkılarını yaparlar, zira ürkmek, ishali gerektirir.” Bu anlattıklarına şaşırıldılar. Bu düşüncüyü insanlara sıkça zikretmezdim, kimsenin bunu söylediğini de bilmemekteydim. Sonradan bazı âlimlerin bunu zikrettiklerini gördüm.

Burada maksadımız şudur: İnsanlardan birçoğu, batında kâfir veya münafık olan kimselerin kabirlerini tazim eder ve onlara göre bu ölüyle Rasûl, tek bir nevidir. Zira ölünün, salih bir zat olduğunda ihtiyaçlarını giderdiğine itikat etmektedirler. Bu kişiye göre bu ölü de Rasûl de kendisiyle istigase yapılan nevidendir.

İnsanlar tarafından yüceltilen ve aslında yalandan ibaret olan, üstüne oranın bir kâfirin kabri olduğu söylenen ne kadar çok meşhet vardır! Mesela Lübnan Dağ’ının eteğindeki Nûh Aleyh’is Selâm’ın kabri olduğu söylenen meşhet gibi.¹⁵⁰ Marifet ehli, bunun Amâlikâlîler’den birinin kabri olduğunu

¹⁴⁹ Buhârî, Hadis no: 1374.

¹⁵⁰ Şems’ud Dîn es-Sehâvî, el-Mekâsid’ul Hasene, sf. 746; Aliyy’ul Kârî, el-Esrâr’ul Merfû’e, sf. 401; İbnu Kesîr, el-Bidâye ve’n Nihâye, thk. Turkı, 1/281.

söyler. Yine Kahire'de bulunan Huseyn'in meşhedi ve Dımaşk'ta bulunan Ubey bin Ka'b'ın kabri... Âlimler bunların da yalandan ibaret olduğu hususunda ittifak etti.¹⁵¹ Âlimlerden bazıları bu iki kabrin de iki Hristiyan'ın kabri olduğunu söylemiştir. Meşhetlerin birçoğu da tartışmalıdır ve yanlarında da kabir vesilesiyle saptırdıklarını saptıran şeytanlar vardır."¹⁵²

[Şirk İçeren Bazı Hurafeler]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Onlardan kimi rüyada, kabirde olduğunu zannettikleri bir kimseyi görürler ki bu -putların oradaki şeytanlar ile putlardan, ölülerden ve gaiplerden yardım dileyenlere görünen şeytanlar gibi- kabirdekinin suretinde veya onun suretinden başka bir suretle görünen bir şeytandır. Bunlara, zamanımızda da başka zamanlarda da sık rastlanır.

Mesela Mısır diyarında, Ahmim'de ve başka yerlerde insanlar eski tapınaklardaki bazı timsallerin yanında şeytan çağırırlar. Bir müddet timsallerin orada Müslümanların aldığı tahareti almadan, Müslümanların namazını kılmadan ve kıraat etmeden şeytan çağırırlar, ta ki şeytan, o surete tutunana kadar. O zaman da suretin hareket ettiğini görürler ve içine bir mum veya başka bir şey koyarlar. Bundan sonra bir şeytanın kendileri için çıktığını görürler ve bunun üzerine, şeytan onların bazı ihtiyaçlarını giderene kadar o şeytana secde ederler. Hatta şeytan onların ihtiyaçlarını gidereceği diye bazen şeytanın kendileriyle fuhuş yapmasına izin verirler.

Bunun benzerleri, kâfir Türklerin “puşt” yani kadınlaşan erkek diye isimlendirdikleri şeyhlerinde çoktur. Bu şeyhlerden bazı şeyler talep ettiklerinde, kendisiyle beraber olacağı bir erkeği gönderirler. Karanlık

¹⁵¹ Şems'ud Dîn es-Sehâvî, el-Mekâsid'ul Hasene, sf. 746; Aliyy'ul Kârî, el-Esrâr'ul Merfû'e, sf. 401; İbnu Kesîr, el-Bidâye ve'n Nihâye, thk. Turkî, 11/582; Hamevî, Mu'cem'ul Buldân, 2/469.

¹⁵² İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 327-331.

gecede, yanlarında Allâh'ı zikreden bir kişinin ve içerisinde Allâh'ın zikri bulunan hiçbir şeyin bulunmaması şartıyla onun için yüksek tonla şarkı söylerler, ona ekme ile meyte eti sunarlar ve ona uygun bir biçimde şarkı söylerler. Sonra bu şeyh, beraber olduğu kişiyi havaya yükseltir ve tefin havada uçtuğunu görürler. Elini ekmeğe uzatana (tefle) vurulur. Onlar dinlerken şeytan da çalgı aletlerini çalar ve kâfir atalarının söylediği şarkıları söyler. Sonrasında bazen kaybolur, yemek de böyle kaybolur ve yemeğin puştun evine götürülmüş olduğunu görürler, bazen de kaybolmaz. Şeytana ateşle yaktıkları meyteler sunarlar, şeytan da onların bazı ihtiyaçlarını giderir.

Müşriklerin buna benzer çok olayları vardır. Meşhetlerin yanında cereyan eden şeyler, putların yanında cereyan edenlerin cinsindedir.”¹⁵³

“Birçok tarikle sabittir ki Allâh'ın dışında Allâh'a ortak koşulan putların, kabirlerin ve başka şeylerin yanında Allâh'a ortak koşanları saptıran şeytanlar olur ve bu şeytanlar, ihtiyaçların sadece bir kısmını giderirler, ihtiyaçları da ancak şeytanın sevdiği şirk ve masiyetler işlenince giderirler.

Şeytanların bazısı, kendisine dua edenin kendisine secde etmesini emreder, bazıları fuhşu emreder ki bu fuhşu şeytan da yapabilir. Bazen tevhidden, ihlastan, beş vakit namazdan, Kuran okumaktan ve Allâh'ın emrettiği benzeri şeylerden nehyeder.

Şeytanlar, insanları onlardan umdukları şeylere bağlı olarak aldatır. Eğer kişinin imanı zayıfsa, ona küfre girmesini emreder, aksi takdirde ona fık veya masiyet olan bir şeyi emreder. Eğer ilmi azsa, Kitap ve sünnete muhalif olduğunu bilmediği şeyleri yapmasını emreder.

Din, züht ve ibadette büyük paya sahip olan şeyhlerden birçoğu da bu nev'e düşmüştür. Buna rağmen, Allâh'ın Rasûlü'nü kendisiyle gönderdiği dinin hakikatini bilmedikleri için, şeytanlar onları Kitap ve sünnete muhalefet eden şeye düşürene kadar onlarla uğraştı.

Ashabımızdan birden fazla kişinin başına şu gelmiştir: Şeyhlerden

¹⁵³ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 331-333.

bazılarının ashabından bir kişi ondan yardım dileyince, uyanıkken o şeyhin gelip de o istedikleri şeyleri yerine getirdiğini görürmüş. Gördükleri şey ise Allâh'tan başkasına dua eden müşriklere görünen şeytanlardır. Gelen cin de insanlara göredir, kâfire kâfir, facire facir, cahile de cahil. İlim ve iman ehline gelince, cinlerin ona tabi olması insanların tabi olması gibidir; Allâhu Teâlâ ve Rasûlü'nün emrettikleri hususlarda tabi olurlar.”

“Güvendiğim biri bana bu şahsın,” yani kitabında Allâh'a istigase edilen tüm hususlarda Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'le istigase etmeye cevaz veren İbn'ul Bekrî'nin, “şöyle dediğini anlattı: ‘Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, gaybın anahtarlarını bilirdi.’

Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, gaybın anahtarları hakkında şöyle buyurmuştur:

“(Gaybın anahtarları) beştir ki Allâh'tan başkası onları bilmez: “Kıyametin ne zaman kopacağı bilgisi şüphesiz yalnızca Allâh katındadır. O, yağmuru indirir, rahimlerdekini bilir. Hiç kimse yarın ne kazanacağını bilemez. Hiç kimse nerede öleceğini de bilemez. Şüphesiz Allâh hakkıyla bilendir, (her şeyden) hakkıyla haberdar olandır.” (Lokmân, 31/34)”¹⁵⁴

Zannederim bu şahsın şöyle dediğini de zikretti: ‘Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, onu Allâh'tan başkasının bilmeyeceğini haber verdikten sonra bunu bilmiştir.’

Bu şahsın cinsinden olup tedrisatla ilgilenmiş ve kendisine fetva nispet edilen bir başkası da şöyle derdi: ‘Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, Allâh'ın bildiği her şeyi bilir ve Allâh'ın gücünün yettiği her şeye gücü yeter. Bu sır, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den sonra Hasan'a intikal etmiş, Hasan'ın zürriyetinden sonra Şeyh Ebu'l Hasan eş-Şâzilî'ye geçti.’

Şöyle de dediler: ‘Bu makam, Kutup, Gavs, Ferd, Câmi makamıdır.’

¹⁵⁴ Ahmed, Musned, Hadis no. 4766.

Tebaası indinde büyük yeri olan bir başka şeyh de bu mertebede olduğunu iddia etti ve kendisinin Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in müjdelediği mehdi olduğunu, kızını da Îsâ Aleyh'is Selâm ile evlendireceğini söylerdi. Kralları ve velileri dilediği şekilde yönettiğini, dilediğini atadığını ve dilediğini de azlettiğini söylerdi. Rabb'in daima kendisiyle gizlice konuştuğunu ve Arş'ı taşıyan meleklerle denizdeki balıklara yardım edenin kendisi olduğunu da söylerdi. Ben, cuma günü Kahire'de Cuma kılınan mescid ahalisinin huzurunda, birçok kişinin şahit olduğu bir günde onu iyice bir tazir ettim. Böylece insanlar onu tanıdı ve onun sebebiyle benzeri deccallar da bozguna uğradı.

Bunlardan bazıları da şöyle der: 'Allâh Subhânehu ve Teâlâ'nın şu kavli:

"(Ey Muhammed!) Şüphesiz biz seni bir şahit, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak gönderdik. Allâh'a ve Rasûlü'ne inanasınız, ona yardım edersiniz, ona saygı gösterirsiniz ve sabah akşam Allâh'ı tespih edersiniz diye (Peygamber'i gönderdik)." (el-Feth, 48/8-9)

Burada sabah akşam tespih edilen kişi Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'dir.'

Bazıları da şöyle der: 'Biz Allâh'a ve Rasûlü'ne ibadet ederiz.' Böylece de onlar Rasûlü' mabud edinirler.

Bazıları da kendisine hüsnü zanda bulunulan bir ölü adamın veya kadının kabrine gidip şöyle der: 'Bana mağfîret et, bana merhamet et, beni bir zelle yüzünden durdurma!' Ve buna benzer sözler söylerler.

Bunun dışında, mahlûkatın ilah edinildiği birçok örnek mesele vardır.

Bu onların avamının nefislerine yerleşince, onları bu şeylerden nehyeden kişi hakkında 'Bu adam ne diyor?' diye sorulduğunda onlardan birinin şöyle dediğine rastlarsın: 'Falancanın nezdinde Allâh'tan başkası yoktur!' Zira onların nefislerinde Allâh ile beraber başka ilah edindikleri yerleşmiştir. Bunların hepsi ve benzerleri biz Mısır'dayken vuku bulmuştur.

Bir başkası da tevhide davet edenleri büyüterek şöyle der: Bu adam, ilahları bir tek ilah yaptı!”¹⁵⁵

[Müşrikler, Tevhidi Hafife Alıp Şirki Tazim Eder]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Bu sapıklar, Allâh’ın birlenmesini hafife alıp Allâh’ın dışındakilerden ölümlere dua etmeyi tazim ederler. Tevhid kendilerine emredilip şirkten nehyedildiklerinde -Allâhu Teâlâ’nın şu kavliyle müşriklerden haber verdiği gibi- bunu hafife alırlar:

“Onlar seni görünce ancak eğlenceye alırlar.” (el-Furkân, 25/41)

Rasûl kendilerini şirkten nehyettiğinde onlar onunla alay ettiler. Allâhu Teâlâ müşrikler hakkında şöyle buyurmuştur:

“Çünkü onlar, kendilerine, ‘Allâh’tan başka ibadete layık, hak ilah yoktur’ denildiği zaman, inanmayıp büyüklük taşıyorlardı. ‘Biz, deli bir şair için ilahlarımızı mı terk edeceğiz?’ diyorlardı.” (es-Sâffât, 37/35-36)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Hayır, öyle değil. O, hakkı getirmiş, (önceki) Rasûlleri de tasdik etmiştir.” (es-Sâffât, 37/37)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Kâfirler, kendilerine içlerinden bir uyarıcının gelmesine şaşılar ve şöyle dediler: Bu, yalancı bir sihirbazdır. İlahları bir tek ilah mı yaptı? Gerçekten bu çok tuhaf bir şey.” (Sâd, 38/4-5)”¹⁵⁶

¹⁵⁵ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 207-210.

¹⁵⁶ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 377.

Allâh kendisine rahmet etsin, Şeyh çokça şey zikretti.

“Müşrikler her daim nebileri sefih görür, onları delilikle, dalaletle ve sefihlikle vasfederler, nitekim Nûh’un kavmi Nûh’a, Âd da Hûd Aleyhima’s Selâm’a şöyle demişti:

“Onlar: Sen bize tek Allâh’a ibadet edelim diye mi geldin? Dediler.” (el-A’râf, 7/70)

Kendisi sebebiyle peygamberleri sefih gördükleri ve inkâr ettikleri en azim şey tevhididir. Bunlara bazı vecihlerden benzeyenleri de bu hâl üzere bulursun; eğer Allâh’ın tevhidinde, dini Allâh’a halis kılmaya, insanın Allâh’tan başkasına ibadet etmemesine ve Allâh’tan başkasına tevekkül etmemesine davet eden bir kişiyi görseler, kendilerindeki şirk sebebiyle o kişiyle alay ederler.”¹⁵⁷

[Müşrikler, Allâh’a İbadet Etmekten Yüz Çevirir, O’na Şirk Koşmaktan ise Huzur Duyarlar]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Bunların birçoğu mescitleri harap eder. Beş vakit namaz için bina edilmiş mescidi atıl ve harabe bir hâlde, insanların verdikleri dışında kisvesi olmadan ve sanki hanlardan bir hanmış gibi bulursun. Ölülerin üzerine inşa edilen meşhretlere gelince, onları üzerinde sütrelere, altın, gümüş ve mermer süslemeler bulunur hâlde, nezir sahiplerini oraya gidip gelir hâlde bulursun.

Bunun yegâne sebebi, onların Allâh’ı, ayetlerini ve Rasûlünü hafife alıp şirki tazim etmeleri değil midir? Zira onlar, meşhedin kendisi için inşa edildiği ölünün ve onlardan istigâsede bulunmanın, Allâh Azze ve Celle için inşa edilen evin içerisinde Allâhu Teâlâ’ya dua edip O’ndan istigâsede bulunmadan daha faydalı olduğuna itikat ederler. Bu yüzden kendilerince daha azim olanı tercih etmişlerdir, bunu yaparken de Allâhu Teâlâ’nın şu kavlinde hâllerinden

¹⁵⁷ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 378.

bahsettiği Arap müşriklerine benzediler:

“Allâh'ın yarattığı ekinlerden ve hayvanlardan O'na bir pay ayırdılar ve akıllarınca, ‘Şu, Allâh için, şu da bizim ortaklarımız (putlarımız) için’ dediler. Ortakları için olan Allâh'inkine eklenmiyor. Allâh için olan ise ortaklarinkine ekleniyor. Ne kötü hükmediyorlar.” (el-En'âm, 6/136)

Arap müşrikleri, Allâh için ziraat ürünleri ve davarlar ayırdıkları gibi ilahları için de ziraat ürünleri ve davarlar ayırıyorlardı. İlahlarının payının başına bir şey gelirse Allâhu Teâlâ'nın payından alıp ilahlarının payına katar ve şöyle derlerdi: “Allâh zengindir, ilahlarımız ise fakirdir.” Böylece Allâh'tan başkası için ayırdıkları payı, Allâh için ayırdıkları paya üstün tutuyorlardı. Aynı şekilde, onların nezdinde meşhetler için bağışlanılan bu vakıflar ve nezirler, onların nezdinde mescitler için, mescitlerin imarı için ve Allâh'ın yolunda cihat etmek için bağışlanılan şeylerden daha azimdir.

Bunlardan biri tazim ettiği kabre gittiğinde onun yanında ağlar, boyun eğer, dua eder ve yalvarır. Beş vakit namazda, Cuma namazında, gece namazında ve Kuran kıraatinde bulmadığı bir yumuşaklık, tevazu, ubudiyet ve kalp huzuru bulur. Bu Allâh'ın Kitabı'na ve Rasûl'ü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in sünnetine tabi olan ihlas sahibi muvahhidlerin değil de bidat uyduran müşriklerden başka kimin hâli olabilir?

Bunun bir benzeri de bu kişilerden biri, şiir beyitlerinin nağmeyle okunduğunu işittiğinde, Allâhu Teâlâ'nın ayetlerini işittiğinde bulmadığı huzur ve huşu bulup ağlama hasıl olur. Böylece müşrik bidatçileri duyduğu zaman huşu duyar, ama ihlaslı takva sahiplerini duyduğu zaman huşu duymaz. Dahası, Allâh'ın ayetlerini işittiklerinde başka bir şeyle meşgul olarak bundan uzaklaşmaya çalışırlar, onu kerih görürler ve onunla ve onu okuyanla alay ederler. Böylece Allâhu Teâlâ'nın şu kavlimden en büyük paya sahip olurlar:

“De ki: Allâh'la, O'nun ayetleriyle ve Rasûl'üyle mi alay ediyordunuz?” (et-Tevbe, 9/65)

Kuran'ı duyduklarında onu eğlenen kalplerle, boş sözlü dillerle duyarlar, sanki sağır ve körlerdir. Şiir beyitlerini duyduklarında ise kalpleri huzur bulur, dilleri sessiz olur ve hareketleri de sükûnet bulur, o kadar ki susayanları bile su içmez.

Bunlardan bazıları şiir beyitlerinin nağmeyle okunduğunu dinlerken müezzin ezanı okumaya başlarsa şöyle derler: “Biz, bu adamın bizi davet ettiği şeyden (namazdan) daha faziletli bir şey içerisindeyiz!” Bazıları da şöyle der: “Biz hazrettedik (yanındaydık/huzurdaydık). Namaz için kalktığımızda da kapiya vardık!” Birisi bana bunu söyleyen şu sapmış şeyhler hakkında sordu, ben de şöyle dedim: Doğru söylemiş! O, şeytanın hazretindeydi (yanındaydı/huzurundaydı), sonra Allâh'ın kapısına vardı. Zira bunda bulunan bidatler ve dalaletler, şeytanın huzurda bulunmasındandır ki başka bir yerde bu açıklanmıştır.”¹⁵⁸

[Allâhu Teâlâ'dan Değil, Şeyhlerinden Medet Ummayı Tercih Edenler]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Ölülerden nebîlere, imamlara ve şeyhlere dua etmeyi Allâh'a dua etmekten daha faziletli kılanlara gelince, bunlar çeşit çeşittir. Bazıları daha evvel geçmişti, bazıları ise çeşit çeşit hikâyeler anlatırlar:

Müritlerden birinin Allâh'tan istigasede bulunması, Allâh'ın ona medet etmemesi, şeyhinden istigasede bulunduğu ise şeyhinin ona medet ettiğine dair hikâye...

Düşman beldesinde bir esirin Allâh'a dua etmesi, Allâh'ın onu oradan çıkarmaması, ölmüş şeyhlerden birine dua ettiğindeyse şeyhin gelip onu İslam beldelerine getirmesine dair hikâye...

Bir şeyhin müridine “Allâh'tan bir isteğin olursa benim kabrime gel!”

¹⁵⁸ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 381-383.

demesi, başkasının “Allâh’a benimle tevessül et!” demesi, bir başkasının da “Falancanın kabri, denenmiş panzehirdir!” demesine dair hikâyeye...

Bunlar ve benzerleri, sair müşriklere benzeyerek bu duaları, Allâh’a ihlasla dua edenlerin dualarına tercih ediyorlar. Bunların birçoğuna dua ettikleri şeyhlerinin sureti görünür, onlar da bu gördüklerinin ya o şeyh olduğunu ya da onun suretinde bir melek olduğunu zannederler, ama aslında o, onları saptıran bir şeytandır.

Bunlardan bazıları başlarına bir güçlük geldiğinde şeyhinden başkasına dua etmez ve şeyhinden başkasının ismini de zikretmezler. Çocuğun, annesini anmaya düşkün olduğu gibi bunlar da şeyhlerini anmaya düşkündür. Bunlardan biri şeyhinden yardım ister ve “Ey falanca!” der, oysa Allâhu Teâlâ muvahhidlere şöyle buyurmuştur:

“Hac ibadetinizi bitirdiğinizde, artık (cahiliye döneminde) atalarınızı andığınız gibi, hatta ondan da kuvvetli bir anıyla Allâh’ı anın.” (el-Bakara, 2/200)

Bunlardan bazıları Allâh adına yemin ettiğinde yalan söyler, şeyhi ve imamı adına yemin ettiğinde ise yalan söylemeden doğruyu söyler. Böylece şeyhi bu kişi nezdinde ve onun sadrında Allâh’tan daha uludur.

Eğer nebiler ve salihler gibi ölülere dua etmek Allâh’la, ayetleriyle ve Rasûlü’yle alay etmeyi kapsıyorsa, o hâlde şu iki fırkadan hangisi Allâh’la, ayetleriyle ve Rasûlü’yle alay etme hususunda daha önceliklidir: Allâh’la, ayetleriyle ve Rasûlü’yle alay etmeyi kapsamasıyla beraber ölülere dua etmeyi ve onlardan medet ummayı emreden kişi mi yoksa Allâh’ın Rasûllerinin emrettiği gibi Allâh’a ortak koşmadan yalnızca O’na dua etmeyi emreden, Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’e itaat etmeyi ve Rasûl’ün getirdiği her şeye tabi olmanın vacipliğini emreden kişi mi?

Yine bu muvahhidler, Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in haber verdiği şeylerde onu tasdik ederek, emrettiği şeylerde ona itaat ederek, neyle gönderildiğini bilme hususunda itinayla davranarak, ondan rivayet edilen

sahih, zayıf, doğru ve yalanın arasını ayırarak, buna muhalif olan şeylere değil de buna tabi olarak ve Allâhu Teâlâ'nın şu kavliyle amel ederek cenabı peygambere riayet etme hususunda insanların en önde gelenleridir:

“Rabbinizden size indirilene uyun. O’nu bırakıp başka dostlara uymayın. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!” (el-A'râf, 7/3)

Müşriklerin ve Hristiyanların benzerleri olan şu sapıklara gelince, onların dayanakları ya zayıf hadislerdir ya mevzu hadislerdir ya da kendisiyle ihticac edilmeyen kişilerden nakillerdir. Bu nakiller de ya o ihticac edilmeyen kişilere atılmış iftiralarlardır ya da onlardan sadır olmuş bir galattır, zira bunlar, masum olmayan kişilerden tasdik edilmeksizin nakledilmiştir. Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den sabit olan bir şeye sarılırlarsa da kelimeyi yerlerinden değiştirirler ve muhkemini terk edip müteşabihine sarılırlar, tıpkı Hristiyanların yaptığı gibi.”¹⁵⁹

[İstigâse'nin Tek Çeşit Olduğu İddiası]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Yine aynı şu sapığın (Bekrî'nin) yaptığı gibi: İstigase (medet umma) lafzını aldı -ki istigase, canlıyla yapılan ve ölüyle yapılan istigase diye ikiye ayrılır ve canlıyla yapılan istigase de canlının güç yetirebildiği ve güç yetiremediği şeyler şeklinde ayrılır- ve bunların hepsinin tek bir hükmü olduğunu zannetti. Bu ona yetmedi, ta ki bir şahıstan bir şey istemeyi de istigase olarak isimlendirilen şeyler kapsamına dahil etti. Bu da ona yetmedi, ta ki talep eden kişinin, istediği şeyi istigase yaptığı kişiden değil, Allâh'tan talep ettiğini iddia etti. Buna göre birisiyle istigase yapan kişi, Allâh'tan istigase yapmaktadır.

Bundan sonra da nebi olsun salih olsun tüm ölülerle istigase yapmayı caiz kıldı. İçerisine celal sahibi Allâh'tan başkasının bilmediği kadar şirk ve dalalet soktuğu bu genel, külli iddiasını da insanların Nebî Sallallâhu Aleyhi ve

¹⁵⁹ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 383-384.

Sellem'den kendileri için hem dünyada hem ahirette dua etmesini istemeleri ve Allâh'a, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in duası ve şefaatiyle teveccüh etmeleri gibi cüzi ve has vakalarla ihticac etti.

Sünnetin getirdiği şeyin kuşkusuz hak olduğu malumdur. Ancak bu, bu genel iddiaların hepsinin ispatını ve zıddının iptal edilmesini gerektirmez, zira külli bir iddia cüzi bir delil ile sabit olmaz, bilhassa da ihtilaf ve ayrılık olduğu zaman bu böyledir.

Bu da bayram günü Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in evinde -Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in yüzü onlara değil de duvara çevrilmişken- iki kız çocuğun Â'îşe Radiyallâhu Anhâ'nın yanında şarkı söylemesini, herkes için bütün çalgı aletlerinin ve bunlarla Allâh'a yaklaşmanın helal olduğunu ispat etmek isteyen kişiye benzer.

Veyahut da Allâhu Teâlâ'nın **"Kavli dinleyip de en güzeline uyan kullarımı müjdele!"** (ez-Zumer, 39/17-18) kavliyle tüm kavillerin dinlenebileceğine ihticac edip de burada kavil derken Kuran'ın kastedildiğini bilmeyen bir kişiye benzer, nitekim Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Onlar bu kavli (Kuran'ı) hiç düşünmediler mi?" (el-Mu'minûn, 23/68)

Yoksa, her kavli dinlenmenin caiz olmadığı kabul edilir. Allâh Azze ve Celle ayetleriyle dalga geçenlerle oturmayı nehyetmiştir. Onların alay etmeye dalmaları de bir çeşit kavildir. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Âyetlerimiz hakkında alaylı tartışmalara dalanları gördüğün vakit..." (el-En'âm, 6/68)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

"Oysa Allâh size Kitap'ta 'Allâh'ın ayetlerinin inkâr edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğiniz zaman onlarla oturmayın' diye hüküm indirmiştir." (en-Nisâ, 4/140)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Faydasız boş bir şeyle karşılaştıkları zaman, vakar ve hoşgörü ile geçip gidenlerdir.” (el-Furkân, 25/72)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Boş sözü işittikleri vakit ondan yüz çevirirler ve bizim işlerimiz bize, sizin işleriniz de size derler.” (el-Kasas, 28/55)¹⁶⁰

[Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile İstigâse’de Bulunmayı Caiz Görenlerin Düştüğü Hatalar]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Bu sapığa (Bekrî’ye) göre, istigase hususunda Allâhu Teâlâ’nın vesilelerinden bir vesile olması anlamında, Allâh’dan istigasede bulunulan her şeyde Rasûl’den istigasede bulunmak caizdir. Ona göre bu salihler hakkında da sabittir. Bu sapığa göre Rasûl hayattayken olduğu gibi ölümünden sonra da kendisi hakkında bu sabittir, zira o Allâh’ın katında daimî bir ziyade içerisindedir, hürmeti hiç azalmaz.

Böylece de birkaç vecihten hataya düştü:

Birincisi: Bekrî, ölümünden sonra Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile duada tevessülde bulunan kişiyi istigase eden olarak isimlendirdi. Bu ise - onun bu hususta icma olduğunu iddia etmesine rağmen- hakiki veya mecazi olarak ümmetlerin hiçbirinin lügatinde bilinmez. Zira istigasede bulunulan kişi, bizzat kendisine sorulup kendisinden talep edilen kişidir, bu zat kendisi vasıtasıyla bir başkasından istenilen kişi değildir.¹⁶¹

¹⁶⁰ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi’r Raddi ale’l Bekrî, sf. 384-385.

¹⁶¹ İbnu Teymiyye Rahimehullâh, başka bir yerde bu meseleyi şöyle diyerek açıklamıştır:

İkincisi: Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in hayatında sahabenin onunla tevessül etmesinin, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in duası ve şefaatiyle değil de bizzat zatıyla tevessül etmeleri olduğunu zannetmesidir. Buna göre Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in ölümünden sonra onunla tevessül etmek de böyledir. Bu ise bir hatadır. Ancak birinci hatasının hilafına insanlardan bir taife ona bu hususta muvafakat eder, zira ilkinde ona muvafakat eden hiç kimseyi bilmiyorum.

Üçüncüsü: Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den istemeyi de Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile istigase etmeye dahil etti. Bu, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem hayattayken sahih ve caizdir. Bekrî ise Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in hayatta olmasıyla ölü olmasının arasını eşit saydı. Burada istigase lafzını kullanma hususunda isabet etse de hayatta olması ve ölü olmasını eşit saydığı için hata etti.

Bu hususun âlimlerden birinden nakledildiğini bilmiyorum, ama bu bazı insanların kelamında mevcuttur. Mesela Şeyh Yahyâ es-Sarsarî'nin şiirlerinde bunun bir kısmı bulunmaktadır ve Şeyh Muhammed İbn'un Nu'mân'ın da "el-Mustegîsîne bi'n Nebî Aleyh'is Selâm fi'l Yakzati ve'l Menâm (Uyanıkken ve Uykudayken Nebî Aleyh'is Selâm ile İstigase Edenler)" kitabı bulunmaktadır. Zannı galibimle bu adam da ondan nakilde bulunmuştur. Bu kişiler de salah ve din bulunmaktadır, ancak kendileri, hükümlerin kendisinden elde edildiği naslar hususunda bilgi sahibi olan, İslam'ın şeriatı ve helal ile haram bilgisinin kavillerinden alındığı ilim ehlinde değildirler. Ayrıca onların şeri delilleri veya razı olunan bir alimden de nakilleri bulunmamaktadır. Aksine, zor anlarda şeyhinden istigasede bulunacağı ve ona dua edileceğine dair gelen âdeti insanların çoğunun takip etmesi gibi bunlar da bir âdeti takip ettiler.

"Oysa Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile istigasede bulunan kimse ondan yardım talep ediyor ve istiyordur. Vesile kılınan varlığa ise ne dua edilir ne ondan bir şey istenilir ne de ondan bir şey dilenir. Sadece onun vasıtasıyla istenilir. Herkes, dua edilen varlık ile kendisi vesilesiyle dua edilen varlığı birbirinden ayırt etmektedir." (Mecmû'u Fetâvâ Şeyh'ül İslâm Ahmed İbni Teymiyye, 1/103)

Fazilet, ilim ve züht sahibi tanıdığım bazı şeyhler, başlarına bir şey geldiğinde Şeyh Abd'ul Kâdir (Geylânî) cihetine birkaç adım atıp onunla istigasede bulunuyorlardı. Bunu insanların birçoğu yapar. Bu yüzden aralarında fazilet sahiplerinden biri onları uyardığında uyarıyı dikkate aldılar ve üzerinde buldukları şeyin İslâm dininden olmadığını, aksine putperestlere benzemek olduğunu bildiler.

Ancak bunların, korkunç ceza başına gelen bu sapık ahmak (Bekrî) gibileri dışındakilerin hepsi, bundan nefyeymeyi ve nehyetmeyi küfür saymazlar. Çünkü bu sapık ahmak, Hâricîler, Râfızîler ve Cehmiyye gibi bir söz uyduran sonra da muhalefet edenleri tekfir eden aşırı bidat ehliendir. Zira bu adamın görüşüne ne öncekilerden ne de sonrakilerden Müslümanların âlimlerinden hiçbiri muvafakat etmemiştir.

Bu adam, aralarından bir kişi muvafakat etsin diye yazdığı cevapla beraber Mısır âlimlerini gezdi, ancak hiçbiri ona muvafakat etmedi. Mısır âlimlerinden benim yazdığım cevaba muhalefet etmelerini istemiş, ancak hiçbiri muhalefet etmedi. İnsanlardan bazıları vefat etmiş Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile tevessül etmenin caiz olduğu hususunda ona muvafakat etse de bunun istigase diye isimlendirilmesi hususunda, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile istigase yapılmasını inkâr edenlerin küfrü hususunda ve bunu inkâr etmenin Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e sövmek olduğu hususunda muvafakat etmemiştir. Aksine çoğu, Allâh'tan başkasının gücünün yetmediği şeyleri talep etme anlamında Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile istigasede bulunmanın men edilmesi hususunda muvafakat etmiştir. Ben bu anlamda Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile veya mahlukattan başkasıyla istigase etmenin caiz olmadığı hususunda ihtilaf eden bir âlim bilmiyorum.

Ancak garezi olan ve şeriat hususunda cahil olan bir grup, bu hususta azim bir şekilde kıyam etti ve otorite sahiplerinden garezi olanlardan medet umdu. İnsanları toplayıp çabalarının boşa gittiği, cehaletlerinin ortaya çıktığı, kasıtlarının ziyana uğradığı ve onlara destekçi olan ileri gelenler nezdinde hakkın ortaya çıktığı azim bir meclis kurdular. Bu kişiler de bu yaptıklarının hiç gerçekleşmemiş olmasını temenni ettiler, zira onların düşmanlık edip

karşısında kıyama kalktıkları hak zuhur etti ve bu, mahlukatın onlara karşı dönmesine sebep oldu. Orada sanki kendi kuyularını kendileri kazdılar ve sanki kaş yaparken göz çıkardılar. Oysa bununla beraber onlar taassupta haddi aşmıştı ve toplulukları, otoritelerinin kuvveti ve şeytanlarının tuzakları çoktu.”¹⁶²

[Bidat Ehli, Bidatlerine Muhalefet Edenleri Tekfir Eder]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

“Bu kişinin (Bekrî'nin) ve benzerlerinin izlediği bu yol, cehalet ve zulmü bir araya getiren bidat ehlinin yoludur. Bunlar Kitab'a, sünnete ve sahabenin icmasına muhalif bir bidat uydururlar ve dinden çıkan Hâricîler gibi bidatleri hususunda kendilerine muhalefet edenleri tekfir ederler. Yine kendilerini muhalefet eden sahabe ve müminlerin cumhurunu tekfir eden Rafızîler gibi; onlar Ebû Bekr'i, Ömer'i, Osmân'ı -Allâh kendilerinden razı olsun-, onlara dostluk besleyenleri ve ehl-i sünnet ve'l cemaatin imamlarını bile tekfir ettiler.

İlim ve iman ehli ise ilme, adalete ve rahmete sahiptir. Kendisiyle bidatten salim olup sünnete muvafakat ettikleri hakkı bilirler ve kendilerine zulmetmiş olsa bile haktan sapanlara karşı adil davranırlar. Nitekim Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Kendiniz aleyhine de olsa, Allâh için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun.” (en-Nisâ, 4/135)

Allâhu Teâlâ şöyle de buyurmaktadır:

“Bir topluma olan kininiz, sakın ha sizi adaletsizliğe itmesin. Âdil olun. Bu, Allâh'a karşı gelmekten sakınmaya daha yakındır.” (el-Mâ'ide, 5/8)

¹⁶² İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 243-249.

Bu yüzden ilim ve sünnet ehli muhaliflerini tekfir etmez, velev ki bu muhalif onları tekfir etse de. Zira küfür, şeri bir hükümdür. İnsanlar, (intikam olarak) benzeriyle karşılık veremezler. Mesela biri senin hakkında yalan söylese veya eşinle zina yapsa, senin onun hakkında yalan söyleyip eşinle zina etme hakkın yoktur. Zira zina ve yalan, Allâhu Teâlâ'nın hakkı sebebiyle haramdır. Aynı şekilde tekfir etmek de Allâhu Teâlâ'nın hakkıdır. Bu yüzden de biz, Allâhu Teâlâ'nın ve Rasûlü Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in tekfir ettiği kişi dışında kimseyi tekfir etmeyiz.

Yine, muayyen bir şahsın tekfiri ve öldürülmesinin cevazı, kendisine muhalefet edenlerin küfre girdiği nebevî hüccetin ulaşmasına bağlıdır. Yoksa dinden bir hususu bilmeyen herkes küfre girmez.

İşte bundan dolayı Kudâme bin Maz'ûn Radiyallâhu Anh ve ashabı gibi sahabe ve tabiinden bir taife alkolü helal addedip bunun Mâ'ide suresindeki ayetten¹⁶³ fehmettikleri anlama göre salih amel işleyenlere helal olduğunu zannettiklerinde, Ömer Radiyallâhu Anh, Alî Radiyallâhu Anh ve onlar gibi sahabeden âlimler onların tövbe etmelerinin isteneceğine, helal addetme hususunda ısrar ederlerse kâfir olacaklarına, eğer bunun haram oluşunu ikrar ederlerse celde yiyeceklerine dair ittifak etti. Burada ilk baştan helal addettikleri için hakkı onlara beyan edene kadar tekfir etmediler, zira onlara arız olan bir şüphe vardı. Eğer ısrar etmiş olsaydılar küfre girmiş olurlardı.

¹⁶³ Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“İman edip salih ameller işleyenlere; Allâh'a karşı gelmekten sakındıkları, iman ettikleri ve salih amel işledikleri, sonra Allâh'a karşı gelmekten sakındıkları ve iman ettikleri, sonra yine Allâh'a karşı gelmekten sakındıkları ve iyilik ettikleri takdirde, daha önce tatmış olduklarından dolayı bir günah yoktur. Allâh, iyilik edenleri sever.” (el-Mâ'ide 5/93)

İki Sahih'de ailesine şöyle diye kişinin hadisi sabittir: "Ben öldüğüm zaman beni toz haline getirin, sonra beni denize atın. Allâh'a yemin olsun ki eğer Allâh bana güç yetirirse, bana alemlerde kimseyi azap etmediği şekilde azap edecektir." Allâh karaya emretti, kara da adamın parçalarını iade etti, Allâh denize emretti, deniz de adamın parçalarını iade etti. Allâh şöyle dedi: "Bu yaptığımı yapmaya seni iten neydi?" Adam dedi ki: "Senden duyduğum korku ya Rab!" Allâh da adamı affetti.¹⁶⁴

Bu adam, bu işi yaptığı zaman Allâh'ın onu tekrar bir araya getirmeye güç yetiremeyeceğini ve tekrar bir araya getirmeyeceğini düşündü ya da bunun caiz olduğunu düşündü. Her ikisi de küfürdür. Ancak bu kişi cahildi, muhalefet edilmesiyle kişiyi kâfir kılan hak onun için yeterince açıklığa kavuşmamıştı, böylece de Allâh onu bağışladı.

Bu yüzden de ben hulûliyye olan ve Allâhu Teâlâ'nın arşın üzerinde olduğunu nefyeden nefyedici Cehmiyye'ye derdim ki: Ben size (bu inançlarda) muvafakat etseydim kâfir olurum, zira ben sizin kavlinizin küfür bir söz olduğunu biliyorum. Lâkin benim indimde tekfir edilmiyorsunuz, zira siz cahilsiniz.¹⁶⁵ Bu da onların ulemasına, kadılarına, şeyhlerine ve emirlerine hitabendir."¹⁶⁶

[Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem ile İstigase Yapmaya Getirilen Deliller]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

Bekrî, şöyle diyen âmânın hadisiyle ihticac etti: "**Allâh'ım! Rahmet Nebîsi olan Sen'in Nebîn Muhammed ile Sana teveccüh ederek Sen'den istiyorum!**"¹⁶⁷

Ancak bu hadis, iki vecihten dolayı onun lehine bir hüccet değildir:

Birincisi: Bu istigase değildir, sadece Nebîyle yapılan teveccühtür.

İkincisi: Bu âmâ Nebî'nin duası ve şefaatiyle teveccüh etti. Zira o, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den dua talep etti ve duanın sonunda şöyle dedi: "**Allâh'ım, onu benim için şefaatchi kıl!**"¹⁶⁸

Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in bu adam için şefaati böylece bilinir. Bu adam, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in zatıyla değil şefaatiyle tevessül etti. Nitekim sahabe, yağmur namazında Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in duasıyla tevessül ediyorlardı, yine Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in vefatından sonra Abbâs Radiyallâhu Anh'ın duasıyla tevessül ettikleri gibi."¹⁶⁹

"Yine bu hadisin başında, bu adamın Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den kendisi için dua etmesini talep etmesi geçmektedir. Böylece bu hadis, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in o adam için şefaati edip dua ettiğine ve Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in de o adama Allâhu Teâlâ'ya dua edip Allâh'tan yaptığı şefaatin kabul edilmesini istemesini emrettiğine delalet eder.

Adamın şu sözüne gelince: "Ey Muhammed! Bu ihtiyacımı gidersen diye seninle Rabbime teveccüh ediyorum!" Bu söz, kalpte hatıra getirilen bir kişiye hitaben söylenilmiştir. Nitekim namazlarımızda şöyle deriz: "Ey Nebî! Allâh'ın selamı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun!" Yine insan, sevdiklerini ve buğz ettiklerini kalbinde hatırına getirip onlarla konuşur, bunun örneği çoktur."¹⁷⁰

"Bekrî'nin zikrettiği Âdem'in tevessülü¹⁷¹ ve Mansûr'un hikayesine¹⁷²

¹⁶⁹ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 257-262.

¹⁷⁰ Yakın lafızlarla İbnu Teymiyye, İktidâ'us Sirât'il Mustakîm, 2/318-319.

¹⁷¹ Bekrî'nin delil olarak getirdiği kıssa, şöyle rivayet edilmiştir: Ömer İbn'ul Hattâb Radiyallâhu Anh şöyle dedi: Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

"Âdem günahı işleyince şöyle dedi: Ya Rabb! Muhammed'in hakkıyla Sen'den beni bağışlamamı istiyorum.

Allâh şöyle buyurdu: Ey Âdem! Ben henüz Muhammed'i yaratmamışken onu sen nereden bildin?

Âdem dedi ki: Ya Rabb! Ben onu bilirim, zira Sen beni elinle yarattığında, ruhundan bana üflediğinde başımı kaldırdım ve arşın direklerinin üzerinde La İlahe İllallâh Muhammed'un Rasûlullâh yazdığını gördüm. Ben de bildim ki Sen, Kendi isminin yanına ancak Sana en sevimli olan mahlukatını katarsın!

gelince, buna cevap iki vecihten verilir:

Birincisi: Bunların bir aslı bulunmamaktadır, bunlarla hüccet ikame edilmez ve isnatları da yoktur.

İkincisi: Velev ki bunlar, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in zatıyla tevessül etmeye delalet etse de onunla istigase yapmaya delil değildir.

Devenin Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e şikâyet etmesine gelince, bu

Allâh şöyle buyurdu: Doğru söyledin ey Âdem! Muhakkak ki Muhammed, mahlukatın bana en sevimli olanıdır. Bana onun hakkıyla dua edesin, Ben de seni bağışladım. Muhammed olmasaydı seni yaratmazdım."

Hâkim hadisi rivayet ettikten sonra şöyle diyor: "Bu, isnadı sahih olan bir hadistir." Zehebî ise bu hadisin mevzuu olduğunu belirtmiştir. (Hâkim, el-Mustedrak ala's Sahîhayn, İlmiyye, 2/672)

¹⁷² Bekrî'nin delil olarak getirdiği Mansûr kıssası, şöyle rivayet edilmiştir: İbnu Humeyd şöyle dedi: Müminlerin Emiri Ebû Ca'fer (Mansûr), Mâlik ile Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in mescidinde münazara etti.

Mâlik ona şöyle dedi: "Ey Müminlerin Emiri! Bu mescitte sesini yükseltme. Zira Allâhu Teâlâ bir topluluğu tedip edip şöyle buyurdu: **"Seslerinizi peygamberin sesinden daha fazla yükseltmeyin."** (el-Hucurât, 49/2) Bir topluluğu ise methedip şöyle buyurdu: **"Allâh'ın elçisinin huzurunda seslerini kısarlar..."** (el-Hucurât, 49/3) Bir topluluğu zemmedip şöyle buyurdu: **"Sana bağranların."** (el-Hucurât, 49/4) Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in ölüyken hürmeti (saygınlığı) aynı hayatta iken hürmeti (saygınlığı) gibidir."

Bunun üzerine Ebû Ca'fer tevazu gösterip şöyle dedi: "Ey Ebû Abdillâh! Kibleye yönelip mi dua edeyim yoksa Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e mi yöneleyim?"

Mâlik şöyle dedi: "Senin ve atan Âdem Aleyh'is Selâm'ın kıyamet gününde Allâhu Teâlâ'ya olan vesileniz o iken neden ondan yüz çevirirsin? Aksine ona yönel ve şefaata iste ki Allâh onu şefaata çılsın. Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır: **"Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman..."** (en-Nisâ, 4/64)" (Kadı İyâz, eş-Şumenî'nin haşiyesiyle eş-Şifâ, 2/40-41)

aynı ademoğlunun ona şikâyet etmesi gibidir. İnsanlar kıyamet gününde Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den istigasede bulunacakları gibi o hayattayken de her daim ondan istigasede bulunurlardı.

Daha evvel, Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den makamına yaraşır bir şey istendiğinde bu hususta bir ihtilafın bulunmadığını söylemiştik. O hayattayken gücünün yettiği şeylerde ondan talepte bulunmak ve o hayattayken ondan istigasede bulunmak hakkında da hiç kimse ihtilaf etmemiştir.

Bu sebeple Bekrî'nin zikrettikleri, ihtilafın membana dair delil teşkil etmemektedir. Ancak bu adam (Bekrî), istigase lafzını ve bu lafzın genel manasını alıp onunla şüpheye düşürdü. Bu zikrettikleri ancak "Herhangi bir şeyde, hayatta da olsa ölü de olsa hiç kimse Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den istigasede bulunamaz" diyenlere uyar. Salihler bir yana, Nebî'ler ve Rasûller bir yana, hatta öncekilerin ve sonrakilerin efendisi bir yana, akıl sahibi bir kişinin bunu avamdan herhangi bir kimse hakkında bile söylemeyeceği malumdur. Bazı hususlarda herkesten istigasede bulunacağı muhakkakken, Allâh'ın indinde mahlûkatın en faziletlisi ve en kerimi hakkında durum nicedir? Ancak bundan nefyedilmesi, iki şeye dönmektedir: Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in vefatından sonra onunla istigase etmek ve Allâhu Teâlâ'dan başka kimsenin gücünün yetmediği şeyleri ondan talep etmek."¹⁷³

[İbnu Teymiyye'nin Kelamının Sonu]

(İbnu Teymiyye Rahimehullâh devamla şöyle dedi:)

"Bu cahillerin görüşüne gelince, bu, dinden irtidadı ve âlemlerin Rabbi'ne küfrü gerektirir. Hiç kuşku yok ki bunların görüşünün aslı, Allâhu Teâlâ'nın mağfiret etmediği küfür olan Allâh'a ortak koşma kapsamındadır. Zira Allâh Subhânehu ve Teâlâ Kitabı'nda şöyle buyurmuştur:

¹⁷³ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 262-268.

“Şöyle dediler: Sakın ilahlarınızı bırakmayın.” (Nûh, 71/23)

Ayetin sonuna kadar.¹⁷⁴ Seleften birden fazla kişi şöyle demiştir: Bunlar Nûh kavminde bulunan salihlerden bir topluluğun isimleridir. Ölümlelerinden sonra onların kabirlerinin yanı başında itikaf yaptılar. Sonra da onların timsallerini tasvir edip onlara ibadet ettiler. Buhârî'nin Sahîh'inde ve Ehl-i Hadis'ten bir cemaatin de zikrettiği gibi, hadis, tefsir ve nebîlerin kıssalarına dair kitaplarda da yakın ibarelerle bu zikredilmiştir.

Allâhu Teâlâ Nebî'si Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e şöyle demesini emretti:

“De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. Bana vahyolunuyor.” (el-Kehf, 18/110)

Dalalet ehli ise şöyle der: “Bunu Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem bizzat kendisi söylemiştir. Ancak bize gelince, biz onun hakkında o bir insandır diyemeyiz, aksine biz, falanca ve falancanın söylediği gibi söyleriz. Herkim Muhammed'in tamamıyla beşer olduğunu iddia derse küfre girmiştir!”

Bunu onlardan bir grup söylemektedir. Bu da Hristiyanların Mesih hakkında söylediğine benzemektedir. Hristiyanlar şöyle derler: “O tamamıyla insan değildir.” Dahası, Mesih onlara göre ilahlığı ve insanlığı, tanrılığı ve beşer olmayı topluca kapsayan bir isimdir. Bunu da sofilerin ve şiihlerin aşırılarından bir taife söyler, aynı Hristiyanların Mesih hakkında söylediği gibi ilâhlığın ve insanlığın nebilerde ve salihlerde bir araya toplandığını (ittihad) söylerler.”¹⁷⁵

“Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in ümmetine ölülerden -nebî olsun, salihlerden olsun, başkası olsun- hiç kimseye dua etmeyi; ne medet umma lafzı ile ne de başka bir lafız ile meşru kılmadığını zaruri olarak biliyoruz. Tıpkı

¹⁷⁴ Allâhu Teâlâ ilgili ayette şöyle buyurmuştur:

“Şöyle dediler: Sakın ilahlarınızı bırakmayın. Hele hele Vedd'i, Suvâ'ı, Yeğûs'u, Ye'ûk'u ve Nesr'i hiç bırakmayın.” (Nûh, 71/23)

¹⁷⁵ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 403-404.

ümmetine ölümler için ve ölümlere secde etmeyi ve benzeri şeyleri meşru kılmadığı gibi. Aksine biz, bunların hepsinden nehyettiğini de bunların Allâh ve Rasûlullâhu Aleyhi ve Sellem'in nehyettiği şirk olduğunu da biliyoruz. Lâkin sonraki dönemdekilerin çoğunda cehaletin yaygın oluşu ve risaletin eseri hakkındaki ilmin az oluşu sebebiyle onları bununla tekfir etmemiz mümkün değildir, ta ki Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in getirdiği ve kendilerinin muhalefet ettiği şey onlara açıklanana kadar.

İşte bu yüzdendir ki ben bu meseleyi İslam dinini bilen kime anlattıysam meseleyi anlayıp şöyle demiştir: "Bu İslam dininin aslıdır!"

Ashabımızdan ârif şeyhlerin en önde gelenlerinden bazıları şöyle derdi: "Bu, onun (İbnu Teymiyye'nin) bize beyan ettiği en azim meseledir!" Zira onlar bunun dinin aslından olduğunu biliyorlardı.

Bu kişi (Bekrî) ve benzerleri ise başka bir nahiyede İslam üzere olduklarını iddia eder, ölümlere dua eder, onlardan ister, onlara sığınır, onlardan yardım isterlerdi. Bazen de ölümlerle yaptıkları bundan daha azim olurdu. Çünkü onlar, kendi başlarına gelen bir zarurettten dolayı ölüye gider, kabrinin yanında ihtiyaçlarının karşılanacağını umarak zor durumda kalanların yaptığı şekilde ölüye ve ölü ile dua ederler. Bu ise onların Allâh'a ibadet edip O'na dua etmelerinin hilafıdır. Zira bunu, çoğunlukla Allâh'a ibadet etmekle mükellef oldukları için (zorunluluktan) ve âdet sebebiyle yaparlardı. Öyle ki İslam şeriatından ayrılmış düşman (Tatarlar) Dımaşk'a geldiğinde, başlarına gelen zorluğu kaldırmasını umdukları ölümlerin kabirlerinin yanında ölümlerden yardım dilemeye başladılar. Şairlerden biri şöyle dedi:

"Ey tatarlardan korkanlar... Ebû Ömer'in kabrine sığının!"

Veyahut da şöyle dedi:

"Ebû Ömer'in kabrine sığının... Sizi bu zor durumdan kurtarsın!"

Ben onlara şöyle dedim: Bu medet umduklarınız; şayet sizinle beraber savaşta olsaydı, Uhud Günü hezimete uğrayan Müslümanlar gibi hezimete uğrarlardı. Zira Allâh, bunu gerektiren sebeplerden dolayı ve Allâh Azze ve Celle'nin bu husustaki hikmetinden dolayı ordunun bozguna uğrayacağını

taktir etmiş. İşte bu yüzden de din hususunda marifet sahipleri ve keşif ehli bu defa savaşa katılmadı, zira bu Allâh'ın ve Rasûlü'nün emrettiği şer'î bir savaş değildi.

Bundan sonra biz dini Allâh'a halis kılmayı ve Allâh'tan medet ummayı, Allâh'tan başkasından medet umulmayacağını, yani yakın bir melek veya gönderilmiş bir nebîden medet umulmayacağını emretmeye başladık.

Ne zamanki insanlar işlerini düzeltti, Rabblerinden medet umma hususunda doğru sözlü oldular, Rabbleri düşmanlarına karşı daha önce benzeri görülmemiş bir yardımla onlara yardım etti. Bundan evvel tatarlar böylesine hezimete uğramamıştı, zira daha evvel mevcut olmayan bir şekilde Allâh'ın tevhid edilmesi ve Rasûlü'ne itaat edilmesi kabule şayan oldu. Çünkü Allâh, Rasûlü'ne ve iman edenlere dünya hayatında ve şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım eder. Nitekim Allâhu Teâlâ Bedir Günü hakkında şöyle buyurdu:

“Hani Rabbinizden yardım dilemişsiniz, O da size cevap vermişti.” (el-Enfâl, 8/9)

Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in Bedir Günü şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: “Ey Hayy, ey Kayyûm! Sen'den başka -ibadete layık, hak- hiçbir ilah yoktur! Rahmetinle Sen'den medet umarım!”

Başka bir lafızda şöyle geçmektedir: “Benim tüm işimi düzelt ve beni, göz açıp kapayana kadar bile kendi nefsime ve mahlûkatından kimseye bırakma!”¹⁷⁶

“Bunlar ise ölü ve gaip kimselere dua eder ve onlardan biri şöyle der: “Ben senden medet umarım, sana sığınırım. Bize medet et! Bizi kurtar!” Yine şöyle der: “Sen benim günahlarımı bilirsin!” Bazıları ise ölülere şöyle der: “Beni bağışla! Bana merhamet et! Beni affet!” Ve buna benzer şeyler söylerler.

Aralarında bunu söylemeyen akıl sahipleriyse şöyle derler: “Ben

¹⁷⁶ İbnu Teymiyye, el-İstigâse fi'r Raddi ale'l Bekrî, sf. 411-414.

günahlarımı sana şikâyet ederim! Düşmanımı sana şikâyet ederim! Emirlerin zulmünü, bidatlerin zuhur etmesini, zamanın verimsizliğini ve başka şeyleri sana şikâyet ederim!” Kabirdeki ölüye, dininde veya dünyasında başına gelen zararı şikâyet eder, şikâyet etmesindeki maksadı ise şikâyet ettiğinde ölünün bu zararı ortadan kaldırmasıdır. Bununla beraber şöyle de diyebilirler: “Başımıza gelen zararı sen bilirsin! İşlediğim günahları da sen bilirsin!”

Böylece canlı veya ölü hiçbir insanın bilmesi mümkün olmayan kulların günahları ve küçük detaylar hususunda bu ölüyü veya gaip olan canlı kişiyi bilgi sahibi addeder. Sonra onlardan bazıları isteklerini ve şikâyetlerini, bu kişinin ihtiyaçlarını karşıladığını düşünerek ona yöneltir, tıpkı isteyen kişinin -veçhini bilmesede yollardan bir yolla Rabb’inin bunları gidermesinin mümkün olmasından dolayı ve istemenin bir vesile ve sebep olmasından dolayı- istekleriyle ve şikâyetleriyle Rabb’ine hitap etmesi gibi.

Aralarındaki akıl sahipleri şöyle der: “Bizim maksadımız, Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in Allâh’a bizim için sormasıdır.” Bunlar da Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem vefat ettikten sonra kendileri için Allâh’dan istemesini ondan istediklerinde, onun onlar için isteyeceğini ve şefaateceğini zannederler. Nitekim, Sahâbe Radiyallâhu Anhum istiskada ve başka zamanlarda ondan istediklerinde Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem istemiş ve şefaatemişti, yine kıyamet gününde kendisinden şefaate istendiğinde şefaatecektir.

Ancak bunlar, bilmezler ki ölüden veya gapten istemek kesinlikle gayrı meşrudur ve bunu sahabeden kimse yapmamıştır, aksine (ölümünden sonra) ondan isteyip ondan dua talep etmekten yüz çevirip başkalarından istemeye ve başkalarından dua talep etmeye yöneldiler. Ayrıca şunu da bilmezler: Rasûl Sallallâhu Aleyhi ve Sellem, sair nebiler, salihler ve başkalarından, onlar hayattayken istenilen şeyler, ölümlerinden sonra istenilmez. Vallâhu Alem.”

Özetlenmiş bir şekilde Şeyh’ul İslâm İbnu Teymiyye’den alıntı sona erdi.

[İbnu Teymiyye Rahimehullâh'ın Sözlerinin Değerlendirilmesi]

Allâhu Teâlâ sana rahmet etsin, Şeyh'ul İslâm'ın kelâmı üzerine saat saat, gün gün, ay ay ve yıl yıl düşün! Umulur ki Allâh'ın tüm rasûllerini kendisiyle gönderdiği ve bütün kitaplarını kendisiyle indirdiği İslam dinini anlarsın. Nitekim Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Andolsun ki biz her ümmete, ‘Allâh’a ibadet edin ve Tâğût’tan sakının!’ diye (emretmeleri için) bir Rasûl gönderdik.” (en-Nahl, 16/36)

Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Senden önce hiçbir rasûl göndermedik ki ona: Benden başka - ibadete lâıyk, hak- ilah yoktur; şu hâlde yalnız Bana ibadet edin, diye vahyetmiş olmayalım.” (el-Enbiyâ, 21/25)

Allâhu Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

“Senden önce gönderdiğimiz rasûllerimize sor...” (ez-Zuhruf, 43/45)

Sonra da Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın zikrettiği, kendi zamanında ilim ve marifet iddia edip fetva vermeye ve kadılığa atanan kişilerin içine düştüğü büyük şirk neveleri üzerinde düşün! Ancak ne zamanki Şeyh bu hususta onları uyarıp bunun Allâh ile Rasûlü'nün haram kıldığı şirkin bizzat kendisi olduğunu beyan edince, onlar bunu kavrayıp üzerinde buldukları şeyin şirk ve dalalet olduğunu anladılar ve hakka boyun eğdiler. Bazılarına da bu açıklanınca İbnu Teymiyye'ye şöyle dediler: “Bu, senin bize beyan ettiği en güzel meseledir!”

İşte bunların üzerinde düşündüğünde İslâm'ın garipliği senin için açıklığa kavuşur. Bu da Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in şöyle dediğine dair

tevatürle rivayet edilen hadisleri doğrulamaktadır: **“Siz, sizden öncekilerin izini takip edeceksiniz...”**¹⁷⁷

Bu adamda (Bekrî'de) vuku bulan şey ve Allâh'tan başkasından yardım dilemeye cevaz vermesi, Allâh'tan başkasından medet ummanın ve Allâh'tan medet umulan her şeyde Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den de medet ummanın caiz olduğunu iddia etmesi, bu hususa Kuran ile sünnetin müteşabihleriyle ihticac etmesi ve Allâh'tan başkasının gücünün yetmediği zorlukları giderme ve fayda verme hususunda Allâh'tan başkasından medet umulmaz diyenleri tekfir etmesi üzerinde de düşün!

Sonra da Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın muhkem ayetlerle ve sarih hadislerden oluşan kati burhanlarla verdiği cevap üzerinde düşün! Düşün ki, eğer Allâh sana hidayet bahşederse ve insanların çoğunu ateşe atan, babaların ve ataların üzerinde bulunduğu yolla aldanma şüphesini senden uzak kılsa, bu mesele ve beldelerin ahalsinin birçoğunun karar kıldığı ameller senin için açıklığa kavuşsun.

Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın kendi zamanında yaşayan bu müşrikler hakkında zikrettiği en hayret verici şeylerden biri de şudur: Onlardan biri kabre secde eder, kibleye sırtını döner ve başka biri şöyle der: “Kible avamın kiblesidir, falanca şeyhin kabri ise havasın kiblesidir.”

Allâh'ın rahmeti üzerine olsun, Şeyh şöyle dedi: “Bunu söyleyen de insanların arasında en çok ibadet eden ve en çok zühde sahip olan ve kendisine tabi olunan bir şeyhtir.”

Ben (Abdullâh bin Muhammed bin Abd'il Vehhâb) derim ki: Bunun bir benzerinin de bugün, bu devirde, Alî'nin ve başkalarının meşhetlerinde ve de kabirlerin üzerine inşa edilmiş mescitlerde işlendiği ve [bunu yapanların, kabirlere ibadet ederken] Allâh'ın evlerinde buldukları zaman hissettikleri yumuşaklık, huşu ve ağlamadan daha fazla yumuşaklık, huşu ve ağlama hissettikleri görülür.

¹⁷⁷ Buhârî, Hadis no: 7320.

Dahası, bunlardan biri Allâhu Teâlâ'nın huzurunda namaza kalktığında, karganın gagaladığı gibi gagalar. Bunlardan biri Allâh adına yalan yere yemini gamusda (yalancı şahitlikte) bulunur, ancak kendisine filancanın türbesi adına veyahut falancanın adına yemin et denilince yalan yere yemin etmeyi kabul etmez. Böylece falanca veya türbesi ve filanca şeyh, onun göğsünde Allâh'tan daha yücedir. Şüphesiz biz, Allâh'a aitiz ve O'na döneceğiz, bu ne kadar da azim bir musibettir! Tallâhi bu fitne yayıldı da kör etti, kalplerde ve kulaklarda büyüdü de sağır etti!

Allâhu Teâlâ sana merhamet etsin, yine Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın şu kavli üzerinde düşün: "Bu hususun âlimlerden birinden nakledildiğini bilmiyorum, ama bu bazı insanların kelimasında mevcuttur. Mesela Şeyh Yahyâ es-Sarsarî'nin ve Şeyh Muhammed İbn'un Nu'mân'ın sözlerinde bu mevcuttur. Hiç kuşkusuz ki bu kişiler ve benzerleri hükümlerin kendisinden elde edildiği naslar hususunda bilgi sahibi olan, İslam'ın şeriatı ve helal ile haram bilgisinin kavillerinden alındığı ilim ehlinde değildirler."

Zira Şeyh Yahyâ es-Sararî el-Hanbelî'nin şiiirlerinin bir kısmında Rasûller'e dua etme ve onlardan medet umma bulunmaktadır. Kabir ziyaretiyle alakalı tasnif eden diğerleri de böyledir. Sakın buna aldanma veya bu hususta onları taklit etme! Zira onların, bu hususta ne Kitap'tan ne Sünnet'ten ne de razı olunan bir alimden sahih bir dayanağı bulunmamaktadır. Aksine, tıpkı Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın dediği gibi bir âdeti takip ettiler, bu yüzden bu hususta onlara tabi olunmaz. Dinde ancak âlemlerin Rabbi'nin kelamı, Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in ve onun ashâbı Radiyallâhu Anhum Ecma'in'in kelamına tabi olunur.

Sen sahabe veya onlara ihsan ile tabi olanlardan birinin, Rasûlullâh Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in vefatından sonra ona gidip ondan medet umduğunu veya onu Rabbi'ne şefaathçi kılıp, "Ey Allâh'ın Rasûl'ü! Benim için Rabb'ine şefaathçi ol ve borcumu öde!", "Sıkıntımı gider!", "Bana yardım et!" ya da "Günahlarımı bağışla!" dediğini bulur musun? Aksine onlar tevhidi yalnız Allâhu Teâlâ'ya has kıldılar ve cüzünü korudular. Bu yüzden de Abdullâh bin Ömer, Allâh her ikisinden ve diğer sahabeden razı olsun, Nebî Sallallâhu Aleyhi

ve Sellem'i selamlayınca ayakta durup şöyle derdi: "Ey Allâh'ın Rasûl'ü! Selam senin üzerine olsun!" Sonra durup şöyle derdi: "Ey Ebû Bekir! Selam senin üzerine olsun!" Sonra durup şöyle derdi: "Ey babacığım! Selam senin üzerine olsun!"¹⁷⁸ Sahabeden biri dua etmek istediğinde, kabrin duvarına sırtını dönüp kibleye yönelirdi, böylece kabrin yanında dua etmemiş olurdu.

İmam Ahmed ve başkaları Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i selamlayıp ona salat-u selam gönderdikten sonra kişinin kibleye yöneleceğini ve sırtını kabre dönmek için kabri soluna alacağını, daha sonra da kendisi için dua edeceğini zikretmiştir. Anam babam kendisine feda olsun, Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i selamlayıp salat gönderdiğinde yüzünü ona döneceğini, dua etmek istediğinde ise hücreyi soluna alacağını, kibleye yöneleceğini ve Allâh'a dua edeceğini de zikretmişlerdir.

Mâlik'in ashabi ise kabre yaklaşıp Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e selam vereceği, sonra da kibleye yönelerek, kabre sırtını dönerek dua edeceğini zikretmiştir. Kişinin kabre sırtını dönmeyeceği de söylenmiştir. Bu hususta ihtilaf etmelerinin sebebi de bu yapıldığında kişinin Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e sırtını çevirmiş olacak olmasındandır. Ancak hücreyi soluna aldığı anda ihtilafsız olarak mahzur ortadan kalkar.

Mâlik, el-Mebsût'ta şöyle dedi: "Ben Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'in kabrinin yanında durulmayacağını düşünürüm, aksine salat getirip selam vermelidir!"¹⁷⁹

İşte bu, sahabe Radiyallâhu Anhum'dan, onlara ihsan ile tabi olanlardan ve dört imamdan oluşan selef-i sâlihîn yoludur!

İmam Mâlik Rahimehullâhu Teâlâ ne kadar da güzel söylemiştir! "Ümmetin evvelini ıslah eden şeyden başkası bu ümmetin sonunu ıslah edemez!"¹⁸⁰

¹⁷⁸ Mâlik, Yahyâ rivayetiyle el-Muvatta, thk: Abd'ul Bâkî, 1/44.

¹⁷⁹ Kadı İyâz, eş-Şifâ, Dâr'ul Fikr, 2/85.

¹⁸⁰ Kadı İyâz, eş-Şifâ, Dâr'ul Fikr, 2/88.

Lakin ümmetlerin, peygamberlerinin ahitlerine bağlı kalmaları zayıfladıkça onun yerine icat ettikleri bidati, şirki ve diğer şeyleri koydular. Bu yüzden de imamlar kabri istilam edip onu öpmeyi kerih görmüştür ve insanların oraya ulaşmasını men etmek için bina inşa ettiler. Vallâhu A'lem!

Şeyh Rahimehullâhu Teâlâ'nın kelamının sonundaki şu sözü üzerinde de düşün! "Bu kişilerin görüşünün aslı, Allâhu Teâlâ'nın -kişi tövbe etmeden- mağfiret etmediği büyük şirk ve küfürdür. Bu, dinden irtidadı ve âlemlerin Rabbi'ne küfrü gerektirir."

Kitap ve sünnetten hüccet kendisine ikame edildikten sonra bunu yapmakta ısrar eden kişinin, bunu işlediğinde küfre gireceğini ve dinden irtidat etmiş olacağını ne kadar da açık bir şekilde söyledi! Allâh'ın Rasûlü Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i kendisiyle gönderdiği İslâm dinini bilen hiç kimse zaten bu hususta çekişmez. Vallâhu A'lem!

[Mürtedin Tarifi ve Hükmüne Dair] Fası

İknâ ve şerhinde¹⁸¹ şöyle geçer:

"Mürtedin Hükmü Babı.

Mürted, mümeyyiz dahi olsa İslâm'ından sonra ister lafzen ister itikat ederek ister şüphe duyarak ister fiilen küfre giren kişidir. Mümeyyizin İslâm'ı sahih olduğu gibi riddeti de sahihtir.

Ancak Allâhu Teâlâ'nın şu kavlından dolayı ikrah altındaki kişi mürted

¹⁸¹ İknâ kitabı, Dımaşk müftüsü Şeyh'ul İslam Haccâvî (968 H) Rahimehullâh'ın telif ettiği Hanbelî fıkına dair benzeri olmayan; Hanbelî fıkına dair el-Mustev'ib, el-Muharrar ve el-Mukni gibi kitapları kaynak alan ve muteahhir Hanbelîlerin dayanağı addedilen fıkıh kitabıdır. Şerhi ise, Keşşâf'ul Kinâ ismiyle meşhur olup Allâme Mansûr el-Buhûtî (1051 H) Rahimehullâh tarafından yazılmıştır. Şerhi zamanında yaşayan Hanbelî uleması tarafından o kadar çok beğenilmiştir ki, bazısı Buhûtî'nin yazdığı şerhten sonra kendi yazdıkları şerhe ihtiyaç kalmadığı için yazdıkları şerhleri yok etmiştir.

add edilmez:

“Kalbi iman ile dolu olduğu hâlde ikrah altında olan müstesna...” (en-Nahl, 16/106)

Allâhu Teâlâ'nın şu kavlinin umumi olmasından dolayı alay ederek bunları yapsa da mürted addedilir:

“İçinizden kim dininden irtidad ederse...” (el-Mâ'ide, 5/54)
Ayetin sonuna kadar.¹⁸²

Âlimler, mürtedin katlinin vacip oluşunda icma etmişlerdir.

Herkim Allâhu Teâlâ'ya ortak koşarsa, Allâhu Teâlâ'nın şu kavlinden dolayı İslam'ından sonra küfre girmiştir:

“Hiç şüphesiz Allâh, Kendisi'ne şirk koşulmasını bağışlamaz; bunun aşağısını dilediği kimse için bağışlar...” (en-Nisâ, 4/48, 4/116)

Herkim Allâh'ın rububiyetini veya vahdaniyetini inkâr ederse küfre girer, zira onları inkâr eden Allâhu Teâlâ'ya ortak koşturmuşur. Herkim Allâh'ın sıfatlarından bir sıfatı inkâr eder yahut da Allâh'a bir eş ya da evlat nispet ederse küfre girer.

Herkim nübüvvet iddia ederse yahut da Nebî Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'den sonra nübüvvet iddia eden birini tasdiklerse küfre girer, zira

¹⁸² Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Ey iman edenler! İçinizden kim dininden irtidad ederse, (bilin ki) Allâh onların yerine öyle bir topluluk getirir ki, Allâh onları sever, onlar da Allâh'ı severler. Onlar müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı güçlü ve onurludurlar. Allâh yolunda cihad ederler. (Bu yolda) hiçbir kınayıcının kınamasından da korkmazlar. İşte bu, Allâh'ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir. Allâh, lütfu geniş olandır, hakkıyla bilendir.” (el-Mâ'ide, 5/54)

Allâhu Teâlâ'nın şu kavlini yalanlamıştır:

“Lâkin o, Allâh'ın Rasûlü ve nebilerin sonuncusudur...” (el-Ahzâb, 33/40)

Herkim bir nebîyi veya Allâh'ın kitaplarından bir kitabı veya kitapların içinden bir şeyi inkâr ederse veya melekleri yahut melek olduğu sabit olanlardan bir tanesini inkâr ederse Kuran'ı yalanladığı için küfre girer. Herkim ölümden sonra dirilmeyi inkâr ederse küfre girer. Herkim Allâh'a ve Rasûlü'ne söverse küfre girer. Herkim Allâh'la, kitaplarıyla ya da Rasûlleriyle alay ederse küfre girer, zira Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“De ki: Allâh ile ayetleriyle ve Rasûlü ile mi...” (et-Tevbe, 9/65)
Ayetin sonuna kadar.¹⁸³

Şeyh (İbnu Teymiyye) şöyle dedi: Herkim Allâh'ın Rasûlü'ne buğzederse veya Rasûl'ün getirdiğine buğzederse ittifakla küfre girer. Herkim Allâh ile kendisi arasına vasıtalar koyup onlara tevekkül eder, onlara dua eder ve onlardan isterse icma ile kâfir olur, zira bu şöyle diyen putperestlerin fiiline benzer:

“Biz onlara ancak bizi Allâh'a daha çok yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz.” (ez-Zümer, 39/3)

Herkim Allâh'ın meşru kıldığı dinden bir şeyle alay mahiyetinde sarîh bir söz söyler veya fiil işlerse, önceki geçen ayetten dolayı küfre girmiştir. Herkim Kuran'ın değerini düşürürse küfre girer.”¹⁸⁴

¹⁸³ Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Şayet kendilerine (niçin alay ettiklerini) sorsan, ‘Biz sadece lafa dalmıştık ve aramızda eğleniyorduk’, derler. De ki: Allâh ile âyetleriyle ve Rasûlü ile mi alay ediyordunuz?” (et-Tevbe, 9/65)

¹⁸⁴ Özetle el-Buhûtî, Keşşâf'ul Kinâ an Metn'il İknâ, Vezârat'ul Adl, 14/225-228.

“Kendisinin Yahudi veya Hristiyan olduğunu söylemesi gibi herkim kendisini İslam’dan çıkaran bir söz söylerse kâfirdir. Herkim Allâh’ın vaadi veya tehdidiyle alay ederse kâfirdir, zira bu Allâh ile alay etmeye benzer. Herkim İslam dışında bir din edinenleri tekfir etmezse veya onların küfürleri hususunda şek ederse kâfirdir.”¹⁸⁵

Nihayet şöyle dedi: “Herkim “Ben Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’e bâtın ilimlerde değil, zahir ilimlerde muhtacım” derse, ya da “Hızır’ın Mûsâ Aleyh’is Selâm’ın şeriatından çıkabildiği gibi Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’in şeriatından çıkabilen veliler vardır” derse kâfirdir.”¹⁸⁶

“Herkim sahabe Radiyallâhu Anhum’a veya onlardan birine söverse ve sövmesiyle beraber Alî’nin ilah olduğunu veyahut da Cibrîl’in (nübüvveti ilettiği kişi hususunda) hata ettiği iddiasını eklerse, bu kişinin küfründe şüphe bulunmamaktadır. Dahası, böyle bir kişinin tekfirinde duraksayanın küfründe şüphe bulunmamaktadır. Ancak sahabeye sadece lanet eden veya mutlak anlamda kötü görene gelince, bu ihtilaf konusudur, İmam Ahmed bu kişinin tekfir edilmesi ve öldürülmesi hususunda duraksamıştır.”¹⁸⁷

“Sihir öğretmek, öğrenmek ve yapmak haramdır. Sihir, kendisine sihir yapılan kişinin bedenine, aklına veya kalbine dokunmaksızın bunlarda tesir gösteren bağlanmış bir ip, rukye, konuşulan veya yazılan sözler yahut da yapılan bir şeydir. Sihrin hakikati vardır. Sihrin bazıları öldürür, bazıları hasta eder, bazıları erkeği hanımından alı koyar, bazıları kişiyle eşinin arasını ayırır, bazıları iki eşi birbirinden nefret ettirir, bazıları iki kişiyi birbirine sevdirebilir.

Sihri öğretmekle ve yapmakla kişi küfre girer ister haramlığına itikat etsin ister mübahlığına itikat etsin fark etmez, aynı süpürge veyahut başka bir cansız şeye binip havada uçanlar gibi.

Cinlere azmeden ve cinleri toplayıp onların kendisine itaat ettiğini iddia

¹⁸⁵ Özetle el-Buhûtî, Keşşâf’ul Kinâ an Metn’il İknâ, Vezârat’ul Adl, 14/230-231.

¹⁸⁶ Özetle el-Buhûtî, Keşşâf’ul Kinâ an Metn’il İknâ, Vezârat’ul Adl, 14/233.

¹⁸⁷ Özetle el-Buhûtî, Keşşâf’ul Kinâ an Metn’il İknâ, Vezârat’ul Adl, 14/234-239.

eden kişi küfre girmez, ancak öldürülme dışında belîğ bir tazirle cezalandırılır. Kâhin ve Arrâf da böyledir. Kâhin kendisine haber getiren cinleri görendir. Arrâf ise müneccim gibi tahmin yürüten kimsedir.

(Kehanette bulunmak için) küçük taşları veya buğdayı yere atan ve kürek kemiğine bakanlara gelince, bunlar yaptıklarının mübah olduğuna itikat etmediğinde ve kendisinin bununla (kehanetle) gayb ilimlerini bilmediğine itikat ettiğinde tazir edilir ve bırakılır. Aksi takdirde küfre girer.”¹⁸⁸

“Ben Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem’e zahir ilimlerde muhtacım...” sözünün sonuna kadar olan ibarenin şerhinde (Buhûtî), kendi zamanında Mısır ve Şam’da bu belanın yayılmış olduğunu söyledi.¹⁸⁹ Allâh Subhânehu ve Teâlâ en iyi bilendir.

Allâh, Muhammed’e, âline ve ashabına din gününe kadar, Allâh arzı ve onun üstündekileri miras alana kadar (herkes ölüp Allâh’tan başkası kalmayana kadar) -ki Allâh, varislerin en hayırlısıdır- daimî ve hiç bitmeyen bir salat u selam eylesin. Âmîn!

(Faydalı Sözler İsimli Eser Sona Ermiştir. Hamd Yalnız Allâh’adır!)

Mütercimlerden Son Söz

Bismillâh’ir Rahmân’ir Rahîm.

Âlemlerin Rabbi olan Allâh’a hamdolsun, salat u selam, nebîmiz Muhammed’in, al u ashabının üzerine olsun.

Bundan sonra: Allâh’tan yardım ve tevfiik dileyerek tercümesine başladığımız Türk diline ilk defa kazandırılan Muhammed bin Abd’ül Vehhâb Rahimehullâh’ın oğlu Şeyh Abdullâh Rahimehullâh’ın kaleme aldığı el-

¹⁸⁸ Özetle el-Buhûtî, Keşşâf’ul Kinâ an Metn’il İknâ, Vezârat’ul Adl, 14/272-276.

¹⁸⁹ Özetle el-Buhûtî, Keşşâf’ul Kinâ an Metn’il İknâ, Vezârat’ul Adl, 14/233.

Kelimât'un Nâfi'e fi'l Mukeffirât'il Vâki'a, yani "Vakiamızda Küfrü Gerektiren Şeylere Dair Faydalı Sözler" risalesinin tercümesini bitirmiş bulunmaktayız.

Allâhu Teâlâ, ilahî hikmeti ve adaleti gereği insanları fitrat üzere yaratmış ve Kendisini onlara, ayetleriyle tanıtmıştır. Ancak onları iman etmeye zorlamamış ve ademoğluna ebedi saadet ve ebedi bedbahtlık arasında ihtiyar sahibi kılmıştır. Fitrat üzere yaşayıp Allâh'ın birliğine inanan ilk nesiller gelip geçmiş, sonra salih zatlar hususunda bazı insanlar aşırıya kaçmış, onlara ilahî vasıflar yüklemişlerdir. Allâh'ın salatı ve selamı üzerine olsun, Nûh peygamberi Allâh vazifelendirmiş, o da insanları Allâh'a ve Allâh'ın birliğine davet etmeye başlamıştır. İnsanların kimisi Allâh'a tevhidle teslim oldu, O'na itaat ederek boyun eğdi ve Allâh'a isyan edenlere düşmanlık gösterdi, kimisi de bunun aksini yaparak kötü bir akıbet olan kendi sonlarını seçti. Böylece hem dünyada kurtuluş gemisine binemeyerek boğularak ölümlerle, hem de ahirette Allâh'ın hüccetinden yüz çevirme sebebiyle ebedi bir azapla karşı karşıya kaldılar.

İlahî kaza vuku bulduktan ve Allâh, iman edenleri yeryüzüne varis kıldıktan sonra, yine zamanla sapmalar vuku buldu, Müslümanlar ve kafirler olmak üzere iki sınıfa ayrılıp her toplum, kendi doğrusu uğruna mücadele etmeye başladı. Tarih boyunca bu hak batıl mücadelesi devam edegeldi.

Allâh, peygamberlerin dinlerinin tahrif edildiği, yeryüzünün şirk zülûmatına gark olduğu, hidayet nurunun gitgide söndüğü bir fetret devrinde, son peygamberi Muhammed Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'i göndererek bizlere büyük bir lütufta bulundu. İnsanlık, Allâh'ın bu ihsanı sayesinde hakkı ve batılı gördü, kimisi hakka tabi oldu, kimisi de batıla duçar oldu.

Daha sonraki devirlerde kendisini İslam'a itisap eden halklar arasında cehalet yaygınlaştı. Cehaletin yaygınlığı, ilmin azlığı sebebiyle bu halklar arasında da şirk yer yer görülmeye başladı. Her devrin alimleri, bu şirke karşı mücadele etmiş, insanları bu durumdan kurtarmak için çaba sarfetmiş ve bazısı, şirke karşı risaleler dahi kaleme almıştır. Ancak Kıyamete yaklaştıkça her devir, bir öncekinden daha şerli, her topluluk, bir öncekinden daha kötü oldu. Zamanla artık kendisini ilme nispet eden bazı insanlar, şirki güzel

görmüş, insanları şirk davet etmiş ve hatta şirk uğruna kitaplar tasnif etmişlerdir.

Böylece kendilerini ilme intisap edenler de ikiye ayrıldı: Bir kesim, şirk işleyenlerin yaptıklarının batıl olduğunu, onların müşrik olduğunu söyleyerek onları tekfir etmiş, bir kesim ise şirk işleyenlerin yaptıklarının batıl olduğunu savunmakla beraber kâh şirk işleyenlere meyletmek, kâh onları mazur görmek, kâh karşı çıktığında toplumun kabul görmemesi ve toplumun onları tecrit edip yalnız bırakmasından dolayı onları tekfir edememiş ve onların “Şirk işleyen, cahil, günahkar Müslüman kardeşler” olarak isimlendirmişlerdir. Bununla da yetinmemişler, tevhid ve İslam ile amel etmeyenlerin tekfir edilmesinin sapkınlık ve aşırılık olduğunu söylemişler ve bunun, kendi tabirleriyle “sapkın harici Vehhabilik” düşüncesine ait olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Risaletin eserlerinin yeryüzünden silindiği, peygamberlerin getirdiği davetin unutulduğu bu ahir zamanda, İslam’a intisap eden insanlar arasında hâkim olan düşünce de ya Allâh’a ortak koşmanın güzel olduğu yönündedir ya da Allâh’a ortak koşmanın kötü olduğu ve İslam dininin güzel olduğu ancak tevhid ve İslam’la amel etmeyenlerin tekfir edilmesinin sapkınlık ve aşırılık olduğu yönündedir.

Tercümesini sunduğumuz bu risaleyi Şeyh Abdullâh, Müslümanın küfre girmesini gerektiren ve onu dinden çıkartan bazı fiillerin ve kavillerin beyanı ile kişinin iki şahadeti telaffuz etmesinin, İslam’a intisap etmesinin ve dinin şer’i hükümlerinin bir kısmıyla amel etmesinin onun tekfir edilmesine, öldürülmesine ve mürtetlere katılmasına mâni olmamasının beyanı sadedinde hazırlamıştır.

Şeyhin bu risaleyi yazmasının nedeni, kendi devrinde kendini ilme ve fıkha nispet eden bazılarının bu hususta hataya düşüp, iki şahadeti telaffuz edip ben Müslümanım diyen insanın, küfür yahut şirk işleseler dahi tekfir edilemeyeceğini ileri sürmeleri ve bunların tekfir edileceğine dair fetva verene karşı çıkmalarıdır.

Şeyh Rahimehullâh bu risalesinde, bu görüşün batıl olduğunu, bu görüşün cehaletten, ilme ihanetten ve taassuptan kaynaklandığını ve Kuran, Sünnet ve geçmiş alimlerin sözlerinden bir dayanağı olmadığını ispat etmiş ve böylesi insanların tekfir edilmesine dair sünnet ve din ehlinin imamları olan dört imamın ashabından müçtehit ulemanın sözlerini delil olarak sunmuştur.

Bu risalede dört mezhep ashabından büyük şirk hakkındaki ve kendi zamanlarında İslam'a intisap edip küfrü gerektiren fiil ve kavilleri işleyen kişileri tekfir etmelerine dair nakillere yer vermiş ve fıkıh kitaplarında yer alan mürtedin hükmü babı/küfrü gerektiren sözler bablarına benzer bir üslup takip etmiştir. Alimlerin, birbirinden bağımsız İslam'ı bozan farklı itikatlara sahip olan yahut bu tarz amellerde bulunan kişileri tekfir ettiklerine dair de birçok farklı örnek vermiş bulunmaktadır. Heytemî, Nevevî, Sinân'ud Dîn el-Amâsî, Ebû Şâme, Tartûşî, İbnu Akîl, İbnu Teymiyye, İbn'ul Kayyim, Kudûrî, Haccâvî ve Buhûfî Rahimehumullâh gibi alimlerden nakillerde bulunmaktadır.

Müellif küfrü gerektirmese de kendisine muhalif mezhep ve itikada sahip olan -hususen de müteahhir mezhep mensupları nezdinde muteber addedilen- alimlerden de nakillerde bulunmuştur. Böylece tekfir fikrinin aslında selefi-vehhâbî bir fikir olmadığını, aksine Eş'arî/Mâturîdî hatta tarikat mensubu alimlerin bile küfür söz yahut fiil işleyenleri tekfir ettiğini, yani aslında bunun İslam dininin aslı olduğunu herkes nezdinde ispat etmiş bulunmaktadır. Nakilleri verdikten sonra da bazı açıklamalara yer vermiş ve okuyucuyu insafıca tefekkür etmeye yönlendirmiştir.

Allâh, müellife rahmetiyle muamele etsin, bizlere ve siz okuyuculara da istifade etmeyi nasip eylesin. Salih amelleri, minnetiyle tamama erdiren Allâh'a hamdolsun. Salat u selam, nebîmiz Muhammed'in, al u ashabının üzerine olsun. Âmîn.